Website: dailysukaarkarachi.com

ABC CERTIFIED

سائينم سدائين ڪرين مٿي سنڌ سُڪار (شاهہ)

رجسٽرڊ نمبر SS-1245

DAILY SUKAAR KARACHI

روزاني سُڪار ڪراچي

چيف ايڊيٽر: شفيق احمد پيرزادو

جلد (20) چنڇر 10 مئي 2025ع بمطابق 12 ذوالقعد 1446 هجري (شمارو نمبر 62) قيمت 10 رپيا

ڇڪتاڻ سان ڪو لهڻو ليڪو ناهي، وچ ۾ نہ ايندا سين: (آمريڪا) ڀارت جاچ نہ ڪرائي، اسان کي ڪارروائي جو حق آهي: پاڪستان

اسان جو ملڪ اهڙي ڪنهن بہ جنگ ۾ مداخلت نہ ڪندو، جنهن سان ڪو لهڻو ليڪو نہ هجي، ڳڻتي آهي، پر اميد آهي تہ ٻنهي ملڪن ۾ جوهري جنگ نہ ٿيندي: آمريڪي نائب صدر جي ڊي وينس

ڀارت طرفان پاڪستان جي ڪيترن ئي شهرن ۾ ڊرون حملا ڪيا ويا، اسان دنيا کان مطالبو ڪريون ٿا تہ ڀارت کي انهي معاملي تي ڏوهاري قرار ڏئي، ڀارت طرفان سنڌ طاس معاهدو معطل ڪرڻ جي مذمت ڪريون ٿا

اسان ڀارت جي پرڏيهي سيڪريٽري جي بيانن کي بہ رد ڪريون ٿا، وزيراعظم جاچ جو چيو پر ڀارت جارحيت جو رستو اختيار ڪيو، ممبئي ۽ پٺاڻ ڪوٽ جي جاچ ڀارت جي ڪري نہ ٿي سگهي

نيلم جهلم هائڊرو پاور پراجيڪٽ جا ڪجهہ حصا ڀارتي جارحيت جي نتيجي ۾ تباهہ ٿيا. پاڪستان زرعي ملڪ آهي، ڀارتي فيصلي جا اثر ڪروڙين ماڻهن تي پئجي رهيا آهن

اهو ڀارت ئي هو جيڪو جمون ڪشمير جي معاملي کي گڏيل قومن ۾ کڻي ويو. ڀارت مسلسل ننڍي پاڙيسري ملڪ کي پٽ سان لڳائڻ جي ڪوشش ۾ مصروف آهي

ڪلڀوشن يادو ڀارت جي انتهاپسندي جو مثال آهي، هندو انتهاپسندي ۾ 40 پاڪستاني شهيد ٿيا: پرڏيهي وزارت جي ترجمان شفقت علي خان جي هفتيوار نيوز بريفنگ

اسلام آباد / واشنگٽن (م ر د) آمريڪا پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ جنگ ۾ مداخلت نہ ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي، آمريڪي نائب صدر جي ڊي وينس چيو آهي تہ سندن ملڪ اهڙي ڪنهن بہ جنگ ۾ مداخلت نہ ڪندو جنهن سان ان جو ڪو لهڻو ليڪو نہ هجي، هن چيو تہ ڀارت ۽ پاڪستان جي وچ ۾ ڇڪتاڻ تي ڳڻتي ضرور آهي، پر مداخلت نٿا ڪري سگهون، اميد /ڊسو صفحو 2 بقايا 01

ڪو ڊرون حملو نہ ڪو راڪيٽ فائر ٿيو ۽ نہ ئي ڪا فضائي ڪارروائي ڪئي آهي، ڀارتي فوج ڇاڙتي واڙتي پاڪستاني شهري آبادي کي نشانو پئي بڻائي، ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگردي جو اسپانسر آهي: ڊي جي آءِ ايس پي آر

ڀارتي جارحيت: ايل او سي تي فائرنگ ۾ 5 شهري شهيد، جواب ۾ دشمن جون چوڪيون ۽ بٽالين هيڊ ڪوارٽر تباهہ، پاڪ فوج وڌيڪ 48 ڊرون ڪيرائي ڇڏيا

ڀارت ننڪاڻا صاحب ۾ سکن جي عبادتگاهہ کي نشانو بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن تحت 6 ڊرون ذريعي حملا ڪيا ويا، پر پاڪستاني سڪيورٽي فورسز انهن حملن کي ناڪام بڻايو: ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري

ڀارتي حملي وقت پاڪستان جي فضائي حدن ۾ 57 مسافر جهاز هئا، ايئر لائنز جي مسافرن جون حياتيون خطري ۾ وڌيون، حملي دوران 2 سالن جي معصوم ٻارڙيون بہ نشانو بڻيون ۽ افسوس تہ ڀارتي ميڊيا ان واقعي تي جشن ملهائي رهي آهي

پاڪستان جي طرفان جوابي ڪارروائي رڳو انهن ڀارتي فوجي پوسٽن تائين محدود آهي، جتان پاڪستان تي فائرنگ ڪئي وڃي ٿي، تہ ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ ۾ ملوث رهيو آهي ۽ فتنہ الخوارج ۽ ٻين گروهن جي مدد ڪري رهيو آهي

ڀارت، آمريڪا، ڪئناڊا ۽ پاڪستان سميت ڪيترن ئي ملڪن ۾ ٿيندڙ دهشتگرديءَ ۾ ملوث آهي، ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ جو اسپانسر آهي، پڪا سان ثبوت موجود آهن: پاڪ فوج جي ترجمان بين الاقوامي ميڊيا کي پريس بريفنگ

8 مئي جي شام تائين 29 ڊرونز ڪيرايا هئا ۽ گذريل رات کان هن وقت تائين 48 ٻيا ڊرونز بہ ڪيرايا ويا آهن جنهن بعد ٻن ڏينهن ۾ ڪيرايل ڊرونز جو انگ 77 تي ويو آهي: سيڪيورٽي ذريعا

سڀئي ڊرونز ريڊار تي لڳاتار مانيٽر ڪيا پئي ويا، جڏهن بہ ڪو ڊرون ايندو آهي تہ اهو ريڊار تي نظر اچي ٿو، اسان جي ايئر ڊفينس سسٽم وٽ اها صلاحيت آهي تہ ننڍين ڊرونز کي بہ ٽريڪ ڪري سگهجي ٿو

اسلام آباد / راولپنڊي (بيورو رپورٽ/ مانيٽرنگ ڊيسڪ) پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي تہ ڀارت ننڪاڻا صاحب ۾ سکن جي عبادتگاهہ کي نشانو بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن تحت 6 ڊرون ذريعي حملا ڪيا ويا، پر پاڪستاني سڪيورٽي فورسز انهن حملن کي ناڪام بڻايو، پاڪ فوج جي ترجمان بين الاقوامي ميڊيا کي پريس بريفنگ ڏيندي چيو تہ ڀارتي حملي جي وقت پاڪستان جي فضائي حدن ۾ 57 مسافر جهاز موجود هئا، ڀارت پنهنجي ڪارروائي سان ايئر لائنز جي مسافرن جون حياتيون خطري ۾ وڌيون، هن چيو تہ حملي دوران 2 سالن جي معصوم /ڊسو صفحو 2 بقايا 02

سري لنڪا ۾ فوجي هيلي ڪاپٽر تباهہ، 6 اعليٰ آفيسر اجل جو شڪار

حادثي جو شڪار ٿيل "بيل 212" هيلي ڪاپٽر ۾ ڪُل 12 ماڻهو سوار هئا

فوت ٿيندڙن ۾ سري لنڪن اسپيشل فورسز ۽ ايئر فورس جا اهلڪار شامل

ڪولمبو (م ر د) سري لنڪا ۾ هڪ فوجي هيلي ڪاپٽر ڪري تباهہ ٿي ويو جنهن جي نتيجي ۾ 6 ڄڻا اجل جو شڪار ٿي ويا. /ڊسو صفحو 2 بقايا 06

ريڊ لائن بي آر ٽي جنادار ٽرانسپورٽ نظام ڏانهن تاريخي قدم آهي: شرجيل

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي سينئر وزير شرجيل انعام ميمڻ جي صدارت هيٺ ريڊ لائن /ڊسو صفحو 2 بقايا 03

راولپنڊي: پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري ۽ ٻي عسڪري قيادت پريس ڪانفرنس ڪندي

قوم پُرسڪون رهي، پاڪ فوج حفاظت ڪري پئي: خواجہ آصف

ڀارت کي هر طرفان مار ملي آهي، پر هو پنهنجي عوام کي مطمئن رکڻ لاءِ حقيقت نہ ٿو ٻڌائي

ڀارت جو ڪوڙ هاڻ واڪو ٿي رهيو آهي، پاڪستان ڪنهن بہ شهري آبادي کي نشانو نہ بڻايو آهي

اسلام آباد (م ر د) بچاءُ واري وفاقي وزير خواجہ آصف ڀارت کي مسلسل شڪستون کائڻ باوجود عوام آڏو ڪوڙ ڳالهائڻ /ڊسو صفحو 2 بقايا 09

چيني ميمبرز ڀارت جي ڦٽن تي لوڻ ٻرڪڻ لڳا، جنگي جهاز "رافيل" جي ڪِرڻ تي جهمريون، وڊيو وائرل

بيجنگ (م ر د) چيني ميمبرز ڀارت جي ڦٽن تي لوڻ ٻرڪڻ لڳا ۽ هنن پاڪستاني /ڊسو صفحو 2 بقايا 04

سعودي پاران ٺاهوڪڙي جون ڪوششون، دهلي ڪانپوءِ اسلام آباد پهتو، آجيان

اسلام آباد پهچڻ تي پاڪستان ۾ سعودي سفير ۽ پرڏيهي وزارت جي اعليٰ عملدارن سندس آجيان

سعودي مملڪتي وزير، پاڪستاني قيادت سان ملاقات دوران پاڪ-ڀارت ڇڪتاڻ ۽ خطي جي صورتحال تي خيالن جي ڏي وٺ

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) سعودي مملڪتي پرڏيهي وزير عادل الجبير ٽئين دهلي جي دوري ڪانپوءِ اسلام آباد پهچي ويو/ ڊسو صفحو 2 بقايا 05

رافيل ٺاهيندڙ ڪمپني حياتي بچائيندڙ پائيلٽن جي نالن ۾ 3 ڄڻن جو اضافو ڪيو آهي: شرجيل انعام ميمڻ

برطانوي ڪمپني ان پائلٽ جو رڪارڊ رکندي آهي، جنهن جي جان ان جي ٽيڪنالاجي جي ذريعي بچي هجي

تازو ئي ڪمپني پنهنجي ايڪس اڪائونٽ تي بچايل پائلٽن جو انگ 7,784 مان وڌائي 7,788 ڪيو آهي

فهرست ۾ شامل بچايل نون پائلٽن مان هڪ پائلٽ آمريڪي نيوي جو ۽ بناقي ٽي پائلٽ ڀارتي رافيل جهازن جا هئا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ سوشل ميڊيا تي هڪ اهم بيان ۾ چيو آهي تہ 6 ۽ 7مئي 2025 /ڊسو صفحو 2 بقايا 08

وزير توانائي ناصر شاهہ جو خاص ٻارن جي اداري جو دورو، سيني سينٽرن جي سولرائزيشن جو اعلان

اهڙا ادارا عوام جي خدمت ڪري حڪومت جو هٿ مضبوط ڪن پيا: سيد ناصر شاهہ

صوبائي وزير سيد ناصر حسين شاهہ وڏي وزير جي صلاحڪار سليم بلوچ سان گڏ آءِ ايچ آر آءِ جو دورو ڪيو

وزيراعليٰ سنڌ ۽ ناصر شاهہ پاران آئي ايچ آر آئي سينٽرن لاءِ 21 ملين رپيا ڊونيشن جو اعلان

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي وزير توانائي، ترقيات ۽ رٿابندي سيد ناصر حسين شاهہ اڄ وڏي وزيرجي پبلڪ /ڊسو صفحو 2 بقايا 07

ڪراچي: صوبائي وزير سيد ناصرحسين شاهہ آءِ ايچ آر آءِ جو دورو ڪندي

ڀارتي حڪومت جو 8 هزار سوشل ميڊيا اڪائونٽ بند ڪرڻ جو حڪم

ممبئي (م ر د) ڀارت هڪ سوشل ميڊيا پليٽ فارم /ڊسو صفحو 2 بقايا 11

اسان جي جنگ مودي جي انتها پسند نظريي سان آهي: گورنر

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي گورنرچيو آهي تہ /ڊسو صفحو 2 بقايا 12

ملڪ اندر هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن بحال

ڪراچي سميت ملڪ جي سيني هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن فوري طور تي بحال ڪيو ويو

ڪراچي، لاهور، اسلام آباد، سيالڪوٽ هوائي اڏن تي خميس ڏينهن رات 12 وڳي تائين فلائيٽ آپريشن معطل هو

ياد رهي تہ ڀارت ۾ هن وقت بہ 24 هوائي اڏن کي بند ڪري فلائيٽ آپريشن معطل ڪيو ويو هو

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي سميت ملڪ جي سيني هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن فوري طور تي بحال ڪيو ويو آهي، ڪراچي، لاهور، اسلام آباد، سيالڪوٽ هوائي اڏن تي خميس ڏينهن رات 12 وڳي /ڊسو صفحو 2 بقايا 10

ڪراچي: سنڌ جو سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ گڏجاڻي جي صدارت ڪندي

آءِ ايم ايف پاڪستان لاءِ قرض قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي، ڀارت جون ڪوششون ناڪام

عالمي مالياتي اداري (آءِ ايم ايف) جي ايگزيڪيوٽو بورڊ توسيعي فنڊ سهولت (اي ايف ايف) تحت پاڪستان لاءِ قرض جي اڳئين قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي

آءِ ايم ايف ايگزيڪيوٽو بورڊ هڪ ارب ڊالر جي اينڊڙ قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي، جيڪا پاڪستان جي معاشي استحڪام لاءِ اهم ثابت ٿيندي

واضح رهي پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ ڪانپوءِ آءِ ايم ايف پاڪستان جي قرض پروگرام کي معطل ڪرڻ جي هندستان جي درخواست کي رد ڪري ڇڏيو

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) عالمي مالياتي اداري (آءِ ايم ايف) جي ايگزيڪيوٽو بورڊ توسيعي فنڊ سهولت (اي ايف ايف) تحت پاڪستان لاءِ قرض جي اڳئين قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي، ذريعن موجب، آءِ ايم ايف ايگزيڪيوٽو بورڊ هڪ ارب ڊالر جي اينڊڙ قسط جي منظوري /ڊسو صفحو 2 بقايا 13

پرڏيهہ مان وطن موڪليل رقم ۾ رڪارڊ واڌ، وزيراعظم مطمئن، حڪومت ملڪ جي معيشت کي ترقي ڏيڻ لاءِ پرعزم

پاڪستان کي پنهنجي دفاع جو مڪمل حق حاصل آهي، ڀارت جارحيت ڪئي: وزيراعظم

ڀارت، پاڪستان تي حملو ڪري گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 هيٺ اسانکي پنهنجي دفاع لاءِ قدم کڻڻ تي مجبور ڪيو، پاڪستان پنهنجي خودمختياري ۽ علائقائي سالميت جي مڪمل تحفظ لاءِ پرعزم آهي

پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ گهٽائڻ لاءِ پهريل سعودي عرب جي مملڪتي وزير خارجہ عادل الجبير سان ملاقات دوران ڳالهيون، وزيراعظم، ڀارت علائقائي تڪرار گهٽائڻ لاءِ سعودي حڪومت جي سفارتي ڪوششن جي واکاڻ

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وزيراعظم شهباز شريف چيو آهي تہ پاڪستان کي پنهنجي دفاع جو مڪمل حق حاصل آهي، ڀارت، پاڪستان تي حملو ڪري گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 هيٺ اسانکي پنهنجي دفاع لاءِ قدم کڻڻ تي مجبور ڪيو آهي، جنهن جو اسانکي قانوني /ڊسو صفحو 2 بقايا 14

ڀارت جا 2 جهاز پاڪستاني جي ٽين جهاز ڪيرايا آهن: آمريڪي عهديدار

امڪان آهي تہ چين جي ٺهيل جي 10 جهاز ڀارتي ويڙهاڪ جهازن تي فضا کان فضا ۾ مار ڪندڙ ميزائل هنيا

ڪيرايل ڀارتي جهازن مان هڪ فرانسيسي ٺهيل رافيل جهاز هو، ڪارروائي ۾ آمريڪي ايف 16 جهاز استعمال نہ ڪيا ويا

ڀارت خلاف ڪارروائي ۾ آمريڪي ايف 16 جهاز استعمال نہ ڪيا ويا

لنڊن (م ر د) آمريڪي عهديدارن برطانوي خابرو اداري کي ٻڌايو تہ پاڪستان جي جي 10 جهاز اريع تي ٻن ڀارتي جهازن کي ڪيرايو، آمريڪي عهديدار چيو تہ امڪان آهي تہ چين جي ٺهيل جي 10 جهاز /ڊسو صفحو 2 بقايا 17

پاڪستان اڃا جواب جو حق استعمال ناهي ڪيو: عاصم افتخار

هي علائقو خاص طور تي ڪشمير هڪ نيوڪليئر فليش پوائنٽ طور سڃاتو وڃي ٿو: پاڪستان جي گڏيل قومن لاءِ سفير

برطانوي اخبار ڪشمير کي جغرافيائي سياسي فالٽ لائين قرار ڏنو پاڪستان ذميوار ايٽمي رياست طور واضح موقف رکي ٿو

پاڪستان اڃا تائين گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 تحت جواب ڏيڻ جو حق استعمال نہ ڪيو آهي

نيويارڪ (م ر د) پاڪستان جي گڏيل قومن لاءِ سفير عاصم افتخارچيو تہ هي علائقو /ڊسو صفحو 2 بقايا 19

ڪراچي: آنڌاري، گجگوڙ ۽ ڪنوڻ سان وسڪاري جو امڪان

شهر جو گهٽ ۾ گهٽ گرمي پد 28 ڊگري سينٽي گريڊ رڪارڊ

وڌ ۾ وڌ گرمي پد 35 کان 37 ڊگري سينٽي گريڊ تائين پهچڻ جو امڪان موجود

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي پرياسي وارن علائقن ۾ اينڊڙ 24 ڪلاڪن دوران آنڌاري، گجگوڙ ۽ ڪنوڻ سان گڏ /ڊسو صفحو 2 بقايا 25

ڀارت پي ايس ايل ۾ خلل وجهڻ لاءِ پنڊي اسٽيڊيم کي نشانو بڻايو: پي سي بي

لاهور (م ر د) پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ (پي /ڊسو صفحو 2 بقايا 24

محبوبہ مفتي جي پاڪ-ڀارت اڳواڻن کي حملا روڪڻ جي اپيل ڪري ڇڏي

فوجي ڪارروايون ڪنهن بہ بنيادي مسئلي جو حل نہ آهن، جنهن سان ڪڏهن مسئلا حل ٿيندا نہ امن ايندو: محبوبہ مفتي

پاڪستان ۽ ڀارت جي وزيراعظمن کي اپيل ڪريان ٿي تہ حملا بند ڪن، فون تي رابطو ۽ تڪرار جو سياسي حل ڪڍن

ڀارت کي پلواما حملي جي جواب ۾ بالاڪوٽ حملي مان ڇا حاصل ٿيو؟ سياسي مداخلت جو رستو اختيار ڪرڻ گهرجي

سرينگر (م ر د) والاريل ڪشمير جي اڳوڻي وزيراعليٰ محبوبہ مفتي پاڪستان ۽ ڀارت /ڊسو صفحو 2 بقايا 26

ڪراچي ۾ ڀتو نہ ڏيڻ تي پيرسن تي تشدد ڪندڙ 3 اهلڪار گرفتار

علائقي صدر ۾ 100 رپيا ڀتو نہ ڏيڻ تي ريڙهي واري پيرسن پوربهيت تي تشدد ڪندڙ 3 پوليس اهلڪار معطل ۽ گرفتار ٿي ويا

سب انسپيڪٽر نديم، ڪانسٽيبل عامر ۽ ڊرائيور ڪانسٽيبل سرفراز بزرگ محمد شعيب کي تشدد ڪيو، وڊيو وائرل

ٽنهي اهلڪارن کي معطل ڪري لاڪپ ڪيو ويو، ڀتو ڏوهي ۽ زخمي ڪرڻ جي شقن هيٺ ايف آءِ آر داخل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي علائقي صدر ۾ 100 رپيا ڀتو نہ ڏيڻ تي ريڙهي واري پيرسن پوربهيت تي تشدد ڪندڙ 3 پوليس اهلڪار معطل ۽ گرفتار ٿي ويا آهن، ٽن پوليس اهلڪارن طرفان هڪ /ڊسو صفحو 2 بقايا 27

اسلام آباد: وزيراعظم شهباز شريف سان سعودي عرب جو پرڏيهي وزير ملاقات ڪندي

گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي لاءِ فوري قدم کڻڻ جي هدايت

سنڌ هاءِ ڪورٽ ۾ گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي بابت درخواستن جي ٻڌڻي

آءِ جي سنڌ، گهرو کاتي سنڌ ۽ ٻين کي نوٽيس جاري ڪندي ڌرين کان ٻن هفتن اندر جواب طلب

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ هاءِ ڪورٽ لاڳاپيل ادارن کي هدايت ڪئي تہ گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي لاءِ فوري طور تي /ڊسو صفحو 2 بقايا 18

آءِ پي ايل جي هلندڙ ميچ رد، گذريل رات ڌرمشالا ۾ ٽرٽلو

ڀارتي اسٽيڊيم ۾ ڌرمشالا ۾ ميچ ختم ڪرڻ جي اعلان ڪانپوءِ افراتفري

صورتحال ايتري سنگين ٿي وئي جو رانديگرن کي هڪٻئي جي بسن ۾ سوار ٿي وڃ

ڌرمشالا (م ر د) ڀارتي رياست هماچل پرديش جي شهر ڌرمشالا ۾ آءِ پي ايل ميچ رد ٿيڻ ڪانپوءِ ٽرٽلو مچي ويو، صورتحال /ڊسو صفحو 2 بقايا 20

جيڪڏهن جنگ لڳي تہ پاڪستان ۾ هر ڪو سپاهي هوندو: نبيل

اسان پنهنجي وطن جو دفاع چڱي طرح ڄاڻون ٿا، خطي ۾ امن هجڻ گهرجي

جڏهن جنگ ٿيندي آهي تہ انسانيت هارائي ويندي آهي ۽ معاملو وڌيڪ خراب ٿيندو آهي

لاهور (م ر د) مشهور اداڪار ۽ پروڊيوسر نبيل ظفر جنگ جي جنونيت ڀارت کي سخت جواب ڏيندي چيو آهي تہ اسان پنهنجي /ڊسو صفحو 2بقايا 21

پي ايس ايل 10 جا باقي ميچ يو اي اي منتقلي جو فيصلو

پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ پي ايس ايل کي يو اي اي منتقل ڪرڻ جي تصديق ڪري ڇڏي

لاهور (م ر د) پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ ڇڪتاڻ سبب پاڪستان سپرليگ (پي ايس ايل) سيزن 10 جا باقي ميچ گڏيل عرب /ڊسو صفحو 2 بقايا 22

پاڪ-ڀارت ڇڪتاڻ: آءِ پي ايل جا آسٽريلوي ڪرڪيٽر ڏيهہ واپسي لاءِ واجهائڻ لڳا

ڪينگرو ڪرڪيٽر اڄ يا سڀاڻي ڏيهہ واپس ورڻ جا خواهشمند آهن: آسٽريلوي ميڊيا

ممبئي (م ر د) پاڪ-ڀارت ڇڪتاڻ سبب انڊين پريميئرليگ (آءِ پي ايل) جي مختلف فرنچائزز ۾ شامل آسٽريلوي ڪرڪيٽر /ڊسو صفحو 2 بقايا 29

عالم ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪن: مولانا فضل الرحمان

قوم پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي بيٺل آهي، پاڪستان جي هٿياربند فوج ڀارت کي بهادري سان جواب ڏنو

پاڪستان کي هن وقت ڀارتي جارحيت کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي، پاڪ فوج بهترين حڪمت عملي اختيار ڪئي

ملڪي دفاع تي پاڪ فوج کي مبارڪباد پيش ڪريون ٿا ڀارتي حملن ۾ معصوم شهري شهيد ٿيا

اسلام آباد: جي يو آءِ (ف) سربراهہ مولانا فضل الرحمان اجلاس جي صدارت ڪندي

اسلام آباد (م ر د) جي يو آءِ(ف) جي سربراهہ مولانا فضل الرحمان چيو آهي تہ قوم پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي /ڊسو صفحو 2 بقايا 15

خطرناڪ صورتحال جو ذميوار ڀارت آهي، قومي سلامتي تي ڪوبہ سمجهوتو نہ ڪنداسين: محسن نقوي

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وفاقي گهرو وزير سان آمريڪا جي وقتي سفير نيٽلي بيڪر 48 ڪلاڪن ۾ ٻئي ملاقات ڪئي /ڊسو صفحو 2 بقايا 16

پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ برطانوي پارليامينٽ ۾ بحث جو موضوع بڻجي وئي، امن جي گهر

ميمبرن پاران برطانيہ تي زور ڀريو تہ هو خطي ۾ امن قائم ڪرڻ لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ جو مطالبو

برطانيا جي پرڏيهي وزير هيمش فالڪنر هائوس آف ڪامنز کي ڇڪتاڻ بابت تحمل ڪرائڻ لاءِ آگاهي

زندگين جو ضايع ٿيڻ ڏکوئيندڙ آهي، صورتحال وڌيڪ خراب ٿي تہ اهو ڪنهن جي بہ حق ۾ نہ ٿيندو: پارليامينٽ ميمبر

لنڊن (م ر د) برطانوي پارليامينٽ ۾ انڊيا ۽ پاڪستان جي وچ ۾ وڌندڙ ڇڪتاڻ بابت بحث ڪيو ويو جنهن دوران مختلف /ڊسو صفحو 2 بقايا 23

ڪارڊينل رابرٽ پري ووسٽ ڪيٿولڪ مسيحين جو نئون پوپ مقرر

ويٽيڪن سٽي (م ر د) ويٽيڪن سٽي ۾ ٿيندڙ چونڊن جي گهٽ ۾ گهٽ چار مرحلن کان پوءِ ڪارڊينل رابرٽ پري ووسٽ /ڊسو صفحو 2 بقايا 28

جيل ۾ عمران کي خطرو، گنڊاپور پاران آزاد ڪرڻ لاءِ درخواست داخل

علي امين گنڊاپور لطيف کوسہ ۽ شهباز کوسہ جي ذريعي درخواست داخل ڪئي

پي ٽي آءِ باني پوري مسلمان امت جو اڳواڻ آهي اميد آهي تہ اسان کي انصاف ملندو: درخواست

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) خيبرپختونخواهہ جي وڏي وزير علي امين گنڊاپور چيو آهي تہ جيل ۾ پي ٽي آءِ باني جي زندگي کي خطرو آهي، هن

هيرلو ڊرٽي جي تاريخ زمانا ياد رکندا، ماڻهن مان خوف ختم ٿيو: عامر نواز

اسان جي جدوجهد جو بنياد اسان جي وڏن رکيو، اسان ان جو تسلسل آهيون: امير آزاد پنهور

بدين جي صحافين پاٽي ڪوٽ ۽ ڪينال نامنظور تحريڪ ۾ پاڻ نڀايو: صحافي غفور چانڊيو

امير آزاد پنهور ۽ رام ڪولهي وڪيل جي مان ۾ آجياڻي تقريب کي حاجي خالد محمود گهمڻ ۽ ٻين پڻ خطاب ڪيو

بدين (رپورٽر) ايوان صحافت بدين پاران سنڌو درياءَ بچايو تحريڪ جي سرواڻي ڪندڙ سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي جي مرڪزي نائب /ڊسو صفحو 2 بقايا 30

”جنگ آهي ميچ ناهي“ فاطمہ ڀٽو پاران ڀارتي فنڪارن جي جنگي جنون تي ڪاوڙ جو اظهار

ائين خوشيون ملهائي رهيا آهن جيئن ڪو فٽ بال ميچ ٿي رهيو هجي: شهيد مرتضيٰ ڀٽو جي نياڻي

هي سڀ ناقابل تفريح ٽوئيٽس وسيلي جنگ تي خوشي ملهائي رهيا آهن جڇ جنگ موت يا تباهي نہ ڪا ميچ هجي: فاطمہ ڀٽو

ايڪس تي فاطمہ ڀٽو پاڪ _ ڀارت ڇڪتاڻ دوران ڀارتين جي رويي تي پنهنجا ويچار ونڊيندي ڳڻتي جو اظهار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) شهيد مرتضيٰ ڀٽوجي نياڻي فاطمہ ڀٽو پاران پاڪ _ ڀارت جنگ تي خوشي ملهائيندڙ ڀارتي فنڪارن تي ڪاوڙ جو اظهار سماجي ويب سائٽ ايڪس تي فاطمہ ڀٽو پاڪ _ / ڊسو صفحو 2 بقايا 33

رحيم يارخان ۾ ڊي ايس پي آپگهات ڪري ڇڏيو، ڪارڻ معلوم نہ ٿيو

اسپيشل برانچ جي ڊي ايس پي سيف الله ڪورائي پاڻ مٿان مبينا طور تي پستل جا فائر ڪري خودڪشي ڪري ڇڏي

فوتي جي گن مين آواز ٻڌي عرفان ڪمري ۾ پهچي ڊي ايس پي کي موقعي تي فوت ٿيل ڏسي پوليس کي اطلاع ڏنو

پوليس جي وڏي نفري پهچي وئي، فوتي جو لاش رحيم يارخان اسپتال منتقل، ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي

اوٻاوڙو (رپورٽر) اوٻاوڙو رحيم يارخان جي اسپيشل برانچ جي(هيڊ) ڊي ايس پي سيف الله ڪورائي پاڻ مٿان مبينا طور پستل جا فائر هڻي زندگي جو ڏيئو اجهائي ڇڏيو جڏهن تہ خودڪشي جو ڪارڻ /ڊسو صفحو 2 بقايا 32

ڪئنالن خلاف احتجاج ڪندڙ پوربهيت پوليس عدالت کان ماڻهون قتل ڪيو، رياض چانڊيو

سنڌ پوليس اسٽيٽ بڻجي وئي آهي گهگهر ڦاٽڪ واسي پوربهيت جو ڏوهہ اهو هو تہ هو ڪئنالن خلاف ڌرڻي ۾ شريڪ ٿيو

ان جي ڏوهہ ۾ ايس ايڇ او اسڪيل ٽائون ڪيس گرفتار ڪري گهر ڪيس جهڙو پوليس مقابلي ۾ ڪيس قتل ڪري ڇڏيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) جيئي سنڌ محاذ جي چيئرمين رياض علي چانڊيو جاري ڪيل بيان ۾ چيو آهي تہ سنڌ پوليس اسٽيٽ بڻجي وئي آهي گهگهر ڦاٽڪ واسي پوربهيت جو ڏوهہ اهو هو تہ هو ڪٿاڻن /ڊسو صفحو 2 بقايا 31

روزاني
سُڪار
ڪراچي
E-mail: sukaarkhi@yahoo.com

ڪراچي آفيس: 021_32700091، 021_32700092، 021_32721870
فيڪس نمبر: 02132700176
حيدرآباد آفيس: فون نمبر: 022_2102381_022_2671764
فيڪس نمبر: 022_2102293_022_2671771

ائڊريس: پبلشر شفيق احمد پيرزادي فرحان پرنٽنگ پريس پاڪستان چوڪ مان ڇپرائي امبر ميڊيڪل سينٽر روم نمبر 103، 114 ۽ 115 ٿين ماڙ ايم اي جناح روڊ ڪراچي مان پڌري ڪئي.

ڇنڇر 10 مئي 2025ع بمطابق 12 ذوالقعد 1446 هجري

پاڪستان سڪيورٽي فورسز پاران ناڪام بڻايل ڊرون حملا

پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل چيو آهي ته ڀارت ننڪاڻا صاحب ۾ سکن جي عبادتگاهہ کي نشانو بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن تحت 6 ڊرون ذريعي حملا ڪيا ويا، پر پاڪستاني سڪيورٽي فورسز انهن حملن کي ناڪام بڻايو. پاڪ فوج جي ترجمان بين الاقوامي ميڊيا کي پريس بريفنگ ڏيندي چيو ته ڀارتي حملي جي وقت پاڪستان جي فضائي حدن ۾ 57 مسافر جهاز موجود هئا، ڀارت پنهنجي ڪارروائي سان ايئر لائنز جي مسافرن جون حياتيون خطري ۾ وڌيون. هن چيو ته حملي دوران 2 سالن جي معصوم ٻارڙيون به نشانو بڻيون ۽ افسوس ته ڀارتي ميڊيا ان واقعي تي جشن ملهائي رهي آهي. ترجمان ٻڌايو ته پاڪستان جي طرفان جوابي ڪارروائي رڳو انهن ڀارتي فوجي پوسٽن تائين محدود آهي، جتان پاڪستان تي فائرنگ ڪئي وڃي ٿي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ هو ته ڀارت اندر مسلمانن ۽ ٻين اقليتن تي حملا ڪيا پيا وڃن، جتي سرعام طور تي مسلمانن کي قتل جون ڌمڪيون ڏنيون پيون وڃن. هن وڌيڪ چيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ ۾ ملوث رهيو آهي ۽ فتنہ الخوارج ۽ ٻين گروهن جي مدد ڪري رهيو آهي، ڀارت اٽڪريا سوشل ميڊيا اڪائونٽس به بند ڪرائي ڇڏيا آهن ۽ هر ڪلاڪ ڪانپوءِ هڪ نئين ڪوڙي ڪهاڻيءَ جي بنياد تي پروپيگنڊا ڪري رهيو آهي، والاريل ڪشمير ۾ ڪوڙا انڪائونٽرز ڀارتي قابض فوج لاءِ عام روايت بڻجي چڪا آهن. ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو ته ڀارت، آمريڪا، ڪئناڊا ۽ پاڪستان سميت ڪيترن ئي ملڪن ۾ ٿيندڙ دهشتگرديءَ ۾ ملوث آهي. هن واضح ڪيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ جو اسپانسر آهي، جنهن جا پڪا سان ثبوت موجود آهن. پاڪستان اندر ٿيندڙ حملا ڀارتي فوج جي هدايتن تحت ٿين ٿا، جتي ڀارتي اهلڪار دهشتگردن کي ڪارروائيءَ جا ٽاسڪ ڏين ٿا ۽ ٻنهي جي وچ ۾ رابطن جا به ثبوت موجود آهن. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پهلگام واقعو 22 اپريل تي منجهند 2 وڳي 20 منٽن تي پيش آيو، جڏهن ته رڳو 10 منٽن اندر يعني 2 وڳي 30 منٽن تي ايف آءِ آر داخل ڪرائي وئي، ڀارت بنا ڪنهن جاچ يا ثبوت جي فوري طور پاڪستان مٿان حملي جو الزام مڙهي ڇڏيو. هن چيو ته ڀارتي ميڊيا به واقعي کان پوءِ ڪنهن به ثبوت کانسواءِ پاڪستان کي ذميوار قرار ڏنو ۽ ڀارت الزام لڳايو ۽ ثبوت ڏيڻ بدران پاڪستان تي حملو ڪري ڏنو. بريفنگ دوران والاريل پهلگام واقعي بابت والاريل ڪشمير جي عوام جون مختلف وڊيوز به ڏيکاريو ويون، جن ۾ ڪشميري ماڻهو پاڻ به واقعي بابت سوال اٿاري رهيا هئا. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پاڪستان پنهنجي سالميت ۽ جي هر قيمت تي حفاظت ڪندو. پريس بريفنگ دوران بحريہ ۽ هوائي فوج جا سينيئر آفيسر پڻ موجود هئا. ميڊيا موجب پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي ته ڀارتي فوج ڄاڻي واڻي پاڪستان جي شهري آبادي تي فائرنگ ڪري رهي آهي، جڏهن ته پاڪستان رڳو انهن ڀارتي پوسٽن تي جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي، جتان پاڪستاني شهري آبادي تي فائرنگ ڪئي پئي وڃي. ترڪ ميڊيا کي ڏنل هڪ انٽرويو دوران ڊي جي آءِ ايس پي آر واضح ڪيو ته پاڪستان طرفان نه ڪو ڊرون حملو ڪيو ويو آهي، نه ڪو راڪيٽ فائر ٿيو آهي ۽ نه ئي ڪا فضائي ڪارروائي عمل ۾ آئي آهي. ترجمان موجب، پاڪستان رڳو ننڍن هٿيارن ذريعي ڀارتي فوجي چوڪين تي محدود جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي. جنرل احمد شريف چيو ته ڀارت طرفان ميڊيا تي اها مهم هلائي پئي وڃي ته پاڪستان فضائي ۽ ڊرون حملا شروع ڪيا آهن، جيڪو ڪوڙ ۽ من گهڙت افسانو آهي. هن چيو ته اڄ جي جديد دور ۾ هر حملي جو اليڪٽرانڪ ثبوت موجود هوندو آهي، جيڪڏهن پاڪستان واقعي ڪو ميزائل يا فضائي حملو ڪيو هجي ها ته ان جو اليڪٽرانڪ ثبوت هجي ها. ڊي جي آءِ ايس پي آر اهو به سوال اٿاريو ته جيڪڏهن ڀارت پاڪستاني جهاز تباهہ ڪيو آهي ته ان جو ملبو ڪٿي آهي؟ ۽ جيڪڏهن ڀارت وٽ واقعي پاڪستاني پائيلٽ قيد آهن ته اهي ڪٿي آهن؟ هن وڌيڪ چيو ته ڀارتي ميڊيا من گهڙت قصن سان عوام کي ورغلائڻ جي ڪوشش ڪري رهي آهي، جيڪي هاڻي کل جوڳا بڻجي چڪا آهن. هوڏانهن پاڪستاني فورسز ڀارتي جارحيت کي ناڪام بڻائيندي موڪليل وڌيڪ 48 اسرائيلي ٺهيل ڊرونز تباهہ ڪري ڇڏيا. سيڪيورٽي ذريعن مطابق، ڀارت طرفان موڪليل اسرائيلي ٺهيل ڊرونز کي وهاڙي، پاڪپتن ۽ اوڪاڙا ۽ ٻين شهرن ۾ تباهہ ڪيو ويو. پي ٽي وي نيوز سيڪيورٽي ذريعن جي حوالي سان خبر ڏني آهي ته 8 مئي جي شام تائين 29 ڊرونز ڪيرايا هئا ۽ گذريل رات کان هن وقت تائين 48 ٻيا ڊرونز به ڪيرايا ويا آهن جنهن بعد ٻن ڏينهن ۾ ڪيرايل ڊرونزجو انگ 77 ٿي ويو آهي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ آهي ته سڀئي ڊرونز ريڊار تي لڳاتار مانيٽر ڪيا پئي ويا، جڏهن به ڪو ڊرون ايندو آهي

سنڌ حڪومت کي انتقامي ڪارروائين کان پاسو ڪرڻ گهرجي

غلام حسين جوڻو

تازو سنڌو درياءَ تي ٽن ڪئنال ٺاهڻ جي خلاف سڄي سنڌ ۾ احتجاج شروع ٿي ويا هئا. اها هڪ ڏکي جدوجهد هئي، اها تحريڪ تقريبا ٽن مهينن تائين لاڳيتو جاري رهي، اسان جي سنڌ جي حڪومت ٻه هٿو معيار رکيو پئي آئي، ڪا، واضح حڪمت عملي اختيار ڪونه ڪري رهي هئي. سنڌ حڪومت جا وزير ۽ مشير ڪڏهن ڪئنالن جي خلاف بيان بازي پيا ڪندا هئا ته ڪڏهن حمايت ۾ به ڳالهائي رهيا هئا. ڪڏهن وري مورڳو انڪار ڪندا رهيا ته ڪئنال مورڳو ٺهن ئي ڪونه ٿا. ٽيوب ويل لڳرائڻ جي ڪري ڪوٽائي ٿي رهي آهي. وري انهن جڏهن ڏٺو ته عوام ۾ وڌو جذبو آهي. ڪئنالن جي ڪري ڪاوڙ ۽ غصو پيدا ٿيو آهي تڏهن عوام جي موقف جي حمايت ڪرڻ لڳا. وڪيلن جي طرفان ٻيرلوءِ وٽ ڌرڻو هنيو ويو. جيڪو مسلسل يارهن ڏينهن جاري رهيو جنهن ڪري اتي سنڌ مان هزارين ماڻهو اچي شريڪ ٿيا. تڏهن ان ڌرڻي کي ختم ڪرائڻ لاءِ فائرنگ به ڪئي وئي. پر ڌرڻو ختم ٿي ڪونه سگهيو ۽ ان ۾ تيزي ايندي وئي. ان ڌرڻي ۾ عوام جي طرفان مظاهرين کي مانيون کارايون پئي ويون. ٿڌي پاڻي پيارڻ جو به بندوبست ڪيو ويو هو مظاهرين جي خاطر تواضع ڪرڻ ۾ ڪا به گهٽتائي ڪونه ڪئي وئي. مهمان نوازي جا اعليٰ، نادر ۽ ناياب مثال قائم ڪيا ويا. جيڪي هميشه ياد رکيا ويندا. تيئن وفاق ۽ سنڌ حڪومت جون ڳالهيون ٿيون. في الحال ٽن ڪئنالن جي ڪم کي معطل ڪيو ويو. تڏهن ڌرڻو ختم ٿيو ۽ سنڌ جا روڊ ۽ رستا ٽرئفڪ لاءِ کلي ويا جيڪي وڪيلن جي ڌرڻي جي ڪري بند ٿي ويا هئا. هر ماڻهو پنهنجي گهرن ڏانهن روانو ٿي ويو. مذڪوره ڌرڻي ۾ جن ماڻهن خدمتون ڪيون هيون. ميڊيڪل ڪئمپون کوليون هيون. پاڻي جي فراهمي جو بندوبست ڪيو هو سنڌ جي سياسي ۽ ونگارو پوليس انهن جي لسٽ تيار ڪئي جيڪا مڪمل طرح خفيہ رکي وئي. جنهن کي ظاهر ئي ڪونه ڪيو ويو. هاڻ اوچتو اها لسٽ ظاهر ڪئي وئي آهي ۽ انهن ماڻهن جي خلاف ڪوڙا ڪيس داخل ڪري کين سوگهو ڪيو پيو وڃي. هاڻ اطلاع ملي رهيا آهن ته، ڪئنالن جي منصوبي خلاف، سنڌ ۾ ٿيندڙ عوامي احتجاجن تي سنڌ حڪومت ڪاوڙجي پئي آهي. ڌرڻو ڏيندڙن ۽ خدمت ڪندڙن جي خلاف انتقامي ڪارروائيون شروع ڪيون ويون آهن. جيڪي تيز ٿينديون پيون وڃن. مذڪوره ماڻهن جي خلاف پوليس جي وٺ پڪڙ ڪئي پئي وڃي ڪيترائي ماڻهو مختلف ڪيسن ۾ ڦاسايا پيا وڃن. ڪن تي چرس وڪرو ڪرڻ جو ڪيس داخل ڪيو ويو آهي ته ڪن تي وري شراب جو ڪيس هنيو ويو آهي. ڪن تي وري چوري ۽ ڦرجي ڪيسن ۾ ملوث ڄاڻائي ايف آءِ آرز داخل ڪيون ويون آهن. ته ڪي وري دهشتگرد پڻ ڄاڻايا ويا آهن. مطلب ته مختلف ڪيس داخل ڪيا پيا وڃن. اهو سلسلو تيزي سان جاري آهي اهي ڪيس عدالتن ۾ چالان به ڪيا ويا آهن اصل ۾ اهي ڏوهاري ڪونه آهن پر سندن ڏوهہ اهو آهي جو انهن ڌرڻي ۾ شامل وڪيلن، قوم پرستن، ساڃاهہ وندن ۽ سول سوسائٽي جي ماڻهن جي هن سخت گرمي جي موسم ۾ خدمت ڪري کين ٿڌو پاڻي، کاڌو خوراڪ ۽ ٻيو ضروري سامان پهچايو. جنهن تي سنڌ سرڪار گهڻو ميڙجي پئي آهي. جڏهن ته پرامن احتجاج ڪرڻ هر هڪ ماڻهو جو قانوني ۽ آئيني حق آهي جيڪو جمهوري حڪومت ۾ ڪنهن کان به کسڻ نه گهرجي. پر هيءَ حڪومت جيڪا پاڻ کي جمهوري حڪومت سڏائي ٿي. تنهن پرامن مظاهرين تي انتقامي ڪارروائيون ڪري آمريت جي دور جي ياد ڏياري رهي آهي. آمريت ۾ ائين ٿيندو رهيو آهي. ماضي ۾ جهاتي پائبي ته معلوم ٿيندو ته سڀئي آمرن پرامن احتجاج ڪندڙن جي خلاف ڪارروائيون ڪرايون هيون، جڪي اڄ به ماڻهن کي ياد آهن ۽ اهي وساري ڪونه سگهيا آهن. هن حڪومت به آمرن جي روايتن کي برقرار رکڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. پر ياد رهي ته اهڙي قسم جا ڪوڙا ڪيس داخل ڪري سنڌ جي باشعور عوام کي پنهنجي حقن وٺڻ کان دستبردار ڪري نه ٿو سگهجي. اهو به معلوم ٿيو آهي ته، خيرپور جي وڪيلن پاران هڪ پينل ٺاهي ڦاٿايل ماڻهن جي خلاف ڪيسن کي منهن ڏيڻ لاءِ مفت قانوني مدد ڪرڻ جو به اعلان ڪيو آهي. جنهن مان سمجهه ۾ اچي ٿو ته، انتقامي ڪارروائين جو شڪار ٿيندڙ هر ماڻهو ڏٽڪو آهي. وڪيل اهڙن ماڻهن کي ٽڙڪو ڇڏڻ لاءِ تيار ٿي ڪونه آهن. سندن مالڪي ڪئي ويندي ۽ قانوندان، سندن هر قسم جي قانوني مدد ڪندا رهندا. جيستائين انهن جي ڪيسن مان جان آزاد ٿئي. ڪپرو، ڪنڊ ڪوٽ، مورو، ملير، ٻيرلوءِ ۽ سنڌ جي ٻين ڪيترن ئي شهرن ۾ پوليس انتقامي ڪارروائيون ڪري رهي آهي خبر ناهي ته، اهو سڀ ڪجهه ڪنهن جي اشاري تي ٿي رهيو آهي. ۽ ائين ڇو ڪيو پيو وڃي. ان عمل جي ڪيتري به مذمت ڪجي سا گهٽ آهي. هن وقت سنڌ ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي مقبوليت ۾ ڪجهه گهٽتائي آئي آهي. ان پارٽي کان ڪيترائي ماڻهو باغي ٿي ويا آهن. ويتر انتقامي ڪارروايون شروع ڪيون ويون آهن. مخالفن کي تنگ ڪيو پيو وڃي. انهن تي ڪيس داخل ڪيا پيا وڃن. سندن زمينن جو پاڻي به بند ڪيو ويو آهي. انهن جون زمينون بنجر ٿينديون پيون وڃن. اهي گهٽيون ٺٽيون غيرآباد ڏسڻ ۾ اچن ٿيون. جيڪڏهن اهڙي قسم جون انتقامي ڪارروايون جاري رهيون ته پارٽي جي مقبوليت جو گراف اڃا وڌيڪ هيٺ ڪري سگهي ٿو. جنهن ڪري سنڌ حڪومت کي انتقامي ڪارروائين واري پاليسي بدلائڻ جي سخت ضرورت آهي. جمهوريت جي آڙ ۾ انتقام وٺي آمريت جي ياد کي ورجائڻ جي ڪوشش بند ٿيڻ گهرجي. مون کي اعتبار جوڳن ذريعن کان ٻڌو آهي ته ڪيترائي ماڻهو ڪيسن ۾ قابو ڪيا ويا آهن ۽ ٻيا ڪيترائي قابو ۽ سوگها ڪيا ويندا. جن کي گرفتار ڪرڻ لاءِ پوليس جي وٺ پڪڙ لڳي پئي آهي. انهن کي گرفتار ڪرڻ لاءِ مختلف هنڌن تي ڇاپا هنيا پيا وڃن. جيڪڏهن اهو سلسلو ائين جاري رکيو ويو. اها ڪارروائي برقرار رکي وئي ته ان مان حڪومت کي ڪو به فائدو ڪونه ٿيندو، ويتر مخالفت ۾ اضافو ٿيندو جنهن ڪري حڪومت کي ان عمل کان پاسو ڪرڻ گهرجي. مخالفن کي به پاڻ سان گڏ ڪئي هلڻ سان سٺي حڪومت قائم ٿي سگهي ٿي. سٺا نتيجا برآمد ٿي سگهن ٿا. جيڪي ملڪ جي مفاد وٽان هوندا. ان کان علاوه اها وقت جي تقاضا آهي ته عوام جي مسئلن حل ڪرڻ ڏانهن خاص توجه ڏنو وڃي. عوام کي هرگز نظرانداز نه ڪرڻ گهرجي. ائين ڪرڻ سان عوامي احتجاج روڪي سگهجن ٿا. ٻئي حالت ۾ روزانه ٿيندڙ احتجاج وڌندا ويندا جيڪي حڪومت جي ڪاروهنوار کي ڪوڪلو بنائي سگهن ٿا. اسان هن ڪالم جي ذريعي سنڌ توڙي وفاق جي حڪومتن کي اها گذارش ڪنداسون ته عوام جي اهنجن، تڪليفن ۽ پريشانين ڏانهن خاص ڌيان ڏيئي اهڙيون پاليسيون ٺاهيون وڃن جيڪي عوام جي امنگن موافق هجن ائين ڪرڻ سان وڌيڪ مضبوط ۽ مستحڪم حڪومت قائم ٿي سگهي ٿي.

سنڌي ناول نگاريءَ جو سرواڻ محمد عثمان ڏيپلائي

ڊاڪٽر پروين موسيٰ ميمڻ

محمد عثمان ڏيپلائيءَ جو نالو سنڌي ادب جي بهترين ناول نگارن ۾ شمار ٿئي ٿو. ويهين صديءَ جو اڌ، سنڌي ناول جو ڪامياب دور سڏيو وڃي ٿو. ڏيپلائيءَ جو ڪمال اهو هو ته هو گهڻو لکندڙ ليکڪ هو. سندس ناول انهيءَ دور ۾ وڏ ڦڙي مينهن جيان وسڻ لڳا. هن تاريخي، سماجي، سياسي، اخلاقي، اصلاحي، مذهبي ۽ قومي ناول لکيا. گهڻي ڀاڱي اصلوڪا لکيائين پر ڪي ترجما پڻ ڪيائين. ذاتي طور ڏيپلائي صاحب کي تاريخ نويسي ۽ داستان گوئيءَ تي قدرت حاصل هئي. سندن تاريخي ناولن انهيءَ دور ۾ کين وڏي شهرت ڏياري. ڏيپلائي صاحب جي چند ناولن جا عنوان هن ريت آهن: "نور توحيد"، "فتح اسپين عرف عصمت جي قيمت"، "بغداد جو چور"، "آخري اميد"، "شير ايران"، "غازي مصطفيٰ ڪمال"، "غازي صلاح الدين"، "سمرقند جو صوف"، "سسئي تيزي پاند"، "سوڊان جي سونهن"، "مجاهد ڪشمير"، "ڪوريا جي ڪنوار"، "ايراني شهزادي"، "شير شاهه ۽ همايون"، "حور بغداد"، "حيدر علي"، "شوڪت اسلام"، "جلوه اسلام"، "چين جو چنڊ"، "احمد شاهه ابدالي"، "غازي اورنگزيب"، "غازي محمود غزنوي"، "فتح المقدس"، "1857ع جي آزاديءَ جي جنگ"، "روم جي راڻي"، "هوشربا نازنين"، "ڪارا ڪافر"، "دختر اسلام"، "ڪنيز اسلام"، "نازنين يورپ"، "شاهه امان الله"، "فتح فلسطين"، "نيل ڪنوار عرف فتح مصر"، "ڪاشيءَ جا پاپڙ"، "ٽيپو سلطان"، "فتح اسلام"، "گمراهه مسلمان عرف هندو مسلم اتحاد"، "فتح ايران"، "سومنات جي سندري"، "گلستان حسن"، "آفريڪا جي شهزادي"، "شيوا جي شيش محل"، "قسطنطنيہ جي شهزادي"، "جنگ ترڪ و جرمن"، "انقلاب سنڌ عرف فتح پاڪستان"، "افضل شهيد"، "نازنين سمرنا"، "هوشربا شهزادي"، "ڏاهري رنگ محل"، "سبڪتگين ۽ جئپال"، "مينا بازار"، "فتح يرموڪ"، "بلبل ايران"، "شير ايران"، "جپاني گڏي"، "ڪنول ڪلي"، "سانگهڙ"، "امڙ"، "چوڏهين صديءَ جا چار درويش"، "گمراهه مسافر"، "انقلاب ايران" ۽ ٻيا آهن. (هنن ناولن جي خبر "انسان" رسالي جي مطالعي معرفت پڻ پيئي، جو مون "انسان" جي پنجاهہ پرچن ۾ انهن ناولن تي تبصرا پڙهيا). هيٺ چند اهم ناولن جو جائزو پيش ڪجي ٿو ته جيئن پڙهندڙن کي سندن ناولن جي موضوعن، ٻولي ۽ مواد جي ڄاڻ ملي. سنگدل شهزادي: پهريون ناول (1938ع) ۾ ڇپيو. سنگدل شهزادي، ناول اسلامي نقطہ نظر کي واضح ڪري ٿو. گلستان حسن: 1939ع ۾ ڏيپلائي صاحب لکيو. انهيءَ دور ۾ هندو مسلم جهيڙن جو هڪ اهڙو دور هو جنهن ۾ ادب معرفت ليکڪن پنهنجي پنهنجي مذهبي هيروز جا ڪارناما پڙهندڙن تائين پهچائڻ تي زور ڏنو. آخري اميد: 1940ع ۾ پهريون ڀيرو اسلاميہ دارالاشاعت ميرپورخاص مان شايع ٿيو ٻيو ڇاپو 1944، ٽيون 1946ع ۽ چوٿون 2008ع آگسٽ ۾ مهراڻ اڪيڊمي شڪارپور شايع ڪيو آهي. ڏيپلائي صاحب ديباچي ۾ لکيو ته، "ڪنهن به قوم جي عروج ۽ ترقيءَ لاءِ هي ضروري آهي ته قوم جو ٻچو ٻچو پنهنجي بهادرن جي ڪارنامن ۽ پنهنجي گذريل تاريخي حالات کان واقف هجي". نور توحيد: جو پهريون ڇاپو 1940ع ۽ ٻيو 1945ع ٽيون 1948ع ۾ ڇپيو. پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ چوٿون دفعو 2001ع ۽ پنجون 2007ع ۾ سنڌيڪا اڪيڊمي شايع ڪيو. آفريڪا جي شهزادي: 1941ع ۾ پهريون دفعو اسلاميہ دارالاشاعت ميرپورخاص مان ڇپيو ۽ پوءِ 1945ع، 1948ع ۽ چوٿون ڇاپو 2008ع ۾ مهراڻ اڪيڊمي شايع ڪيو. نيل ڪنوار: جو پهريون ڇاپو 1941ع، ٻيو 44، ٽيون 1946ع ۽ چوٿون مهراڻ اڪيڊمي، 2008ع ۾ شايع ڪيو آهي. هي ناول 23 هجريءَ جي مصر شهر جو بيان آهي. جتي نيل نديءَ جو عروج جڏهن به گهٽ ڏسڻ ۾ ايندو هو ته انهيءَ سال هڪ ڪنواري ڇوڪريءَ کي هار سينگار ڪرائي نيل دريا ۾ اڇليندا هئا. ۽ چوندا هئا ته هن جي شادي نيل ديوتا سان ڪرائي وئي آهي. انهيءَ ڇوڪريءَ ۽ سندس مائٽن کي وڏو درجو ڏنو ويندو هو. دختر اسلام: 1942ع ۾ پهريون ڇاپو، ٻيو 1944ع، ۽ ٽيون 1947ع ۾ شايع ٿيو ۽ چوٿون ڇاپو 2008ع ۾ مهراڻ اڪيڊمي شايع ڪيو جو ارڙهن بابن ۽ 52 صفحن تي محيط آهي. چين جو چنڊ: 1944ع ۾ پهريون دفعو ميرپورخاص مان شايع ٿيو ۽ ٻيو ڇاپو 2008ع ۾ ڇپيو. فلسطين جي فتح: 1946ع ۾ شايع ٿيو يارهن بابن تي مشتمل هيءُ تاريخي ناول بيت المقدس جي فتح ۽ سلطان صلاح الدين ايوبيءَ جي همت ۽ جرات تي مبني آهي، حقيقي تاريخي واقعن جي ناول جي بابن جا عنوان "پيالو چلڪڻ"، "مظلوم حاجي"، "صفوريہ جي فتح"، "خود غرض عيسائي"، "فتح عسڪلان"، "بدنيتيءَ جو نتيجو"، "سچن مسلمانن جا اخلاق" ۽ ٻيا آهن. غازي انور پاشا: 1957ع ۾ شايع ٿيو ۽ جلدي بندش پئجي وئي هيءَ ناول قسطوار رسالي "انسان" ۾ ۽ پوءِ ڪتابي صورت ۾ چار حصن ۾ ڇپيو. جنهن جا صفحا ۽ باب هن ريت آهن: 1857ع جي آزاديءَ جي جنگ: ناول 1957ع ۾ شايع ٿيو هن سال ۾ ڏيپلائي صاحب جا ٽي ناول ڇپيا، جي ٽيئي ضبط ٿيا. "غازي انور پاشا"، "1857ع جي آزاديءَ جي جنگ" ۽ "جپاني گڏي" هڪ ئي سال ۾ ڇپيل انهن ناولن وڏي ڪاميابي ماڻي بندش پوڻ ڪانپوءِ ته هيڪاري ڏيپلائي صاحب ون يونٽ خلاف لکندڙن ۾ پهرين صف جو ليکڪ ٿي ويو. هڪ سئو سالن جي تاريخي دور جو احاطو ڪندڙ هيءَ ناول حوالا جاتي، سچن واقعن ۽ حقيقي ڪردارن جي باري ۾ آهي جپاني گڏي: آڪٽوبر 1957ع ۾ اسلاميہ پريس ويسٽ ڪچا حيدرآباد سنڌ مان شايع ٿيو. هيءَ مختصر (92 صفحا) ناول ترجمو ۽ اصل ناول "ڊريگن سيڊ" (مصنف پرل بڪ جو اختصار) آهي، بابن جا عنوان "عيش ۾ گهاري اڃي سو ڏٺو"، "محب ۽ غدار"، "ڀٽي"، "مشن اسڪول ۾"، "غدار جي ڪرسي"، "ياد محبوب" ۽ "هارين جو انتقام" ۽ ٻيا آهن. "امڙ" ڏيپلائي صاحب جو اهو ناول آهي جو جڏهن ڪتابي صورت ۾ ڇپيو، تڏهن ضبط به ٿيو ته ٻئي پاسي انعام يافته ڪتاب پڻ آهي، جنهن کي "سنڌي ساهت" طرفان انعام سان نوازيو ويو. "امڙ"، ميڪسيم گورڪيءَ جي The Mother جي اردو ترجمي تان سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيو ويو. سانگهڙ تاريخي ناولن ۾ هڪ گرانقدر حيثيت رکندڙ ڪلاسيڪ ناول جو درجو رکي ٿو جنهن جو مسودو ليکڪ 1961ع ۾ رٿيو ۽ لکت ۾ 1963ع ۾ وجود ۾ آيو. طوالت جي باوجود هيءُ ناول وڏي شوق ۽ اتساهہ سان پڙهيو ويو. موجوده وقت "سانگهڙ" اختصاري صورت ۾ هلندڙ آهي. ناول سانگهڙ جو احوال الڳ پيش ڪبو. انقلاب ايران: 1980ع ۾ ڇپيو ديباچي ۾ ڏيپلائي صاحب لکيو آهي، "سنڌي ٻوليءَ ۾ هن انقلاب تي ڪو به ناول ڪو نه هو ان ڪري نهايت معتبر ڪتابن تان ستون ڪئي هي دلچسپ ناول پيش ڪريان ٿو جنهن جهڙو ڪنهن به زبان ۾ ڪونهي، انهيءَ انعام يافته ناول جي لکڻ جو به مقصد قوميت ۽ وطنيت هو."

ليکڪ ۽ اديب جي وچ ۾ بنيادي ادبي فرق ۽ علمي تضاد

سڪندر گلاب سومرو

اسان جي اڪثريت هي سمجهي ٿي ته "لکڻ ۽ پڙهڻ واري دنيا" جو تعلق بظاهر تعليمي ادارن ۽ ان سان سلهاڙيل فردن جي ڪرت سان آهي پر اسان ساڳين لفظن جي گهرائي جو مشاهدو ڪنداسين ۽ هنن جي وسيع منظر نامي ۾، يا ڪن مخصوص فردن جي ذوق ۽ شوق کي آڏو رکي جيڪڏهن هنن جي تور تڪ (اسيسمنٽ) ڪنداسين ته هنن ٻنهي لفظن جي حرمت ۽ معنيٰ جي پويان جيڪو ڳجهہ سمايل آهي اهو ڳجهہ اسان جي ملاقات ٻن اهم لفظن "ليکڪ" يعني رائيٽر ۽ "اديب" يعني آٿر سان ڪرائيندي ڪنهن به قسم جو عار محسوس ڪونہ ڪري. ليکڪ ۽ اديب وارن لفظن کي عام طور تي هڪ ئي معنيٰ ۾ ورتو ۽ سمجهيو وڃي ٿو پر انگريزي ادب هنن ٻنهي لفظن ۾ نہ صرف واضح ۽ چٽو فرق ڪري ٿو پر هنن ٻنهي جي ادبي ۽ علمي تضاد کي به اڀاري ٿو فرق ۽ تضاد هي ڄاڻ ڏئي ٿو ته هنن ٻنهي لفظن ۾ جيڪڏهن ڪو تفاوت آهي، ته ڇو آهي ۽ جيڪڏهن ڪو تضاد آهي، ته ڇو آهي؟ اسان مان اهي فرد جيڪي لکڻ ۽ پڙهڻ واري دنيا سان سلهاڙيل آهن انهن کي هنن جا پڙهندڙ ڪنهن وقت لکندڙ چون ٿا ته، ڪڏهن لکاري چون ٿا يا ڪنهن گهڙي ليکڪ ته ڪڏهن وري اديب طور ياد ڪن ٿا. سوال ٿو پيدا ٿئي ته پڙهندڙن پاران هنن ٻنهي لفظن جي حرمت ۽ معنيٰ جو خيال ڇو ڪونہ ٿو ڪيو وڃي؟ ڇو اسان آٿ ڪتابن جا پڙهي به هنن لفظن جي ادبي فرق ۽ علمي تضاد کي ناهيون سمجهي سگهيا. هن ڳالهہ کان انڪار ناهي ته جيڪي فرد انگريزي يا سنڌي ادب جي دنيا سان واسطو رکن ٿا، انهن کي چڱي طرح سان هي ڄاڻ هوندي ته ليکڪ ڪير آهن؟ اديب ڪير ٿي سگهي ٿو؟ پر عام خلق کي هي خبر بلڪل به نہ هوندي ته هر ليکڪ اديب ناهي ٿي سگهندو ۽ هر اديب ليکڪ ناهي هوندو. پر وري ائين به آهي ته ليکڪ اديب نہ ٿي سگهي ٿو پر اديب جي ليکڪ ٿيڻ جا تمام گهٽ مثال ملن ٿا. يعني ليکڪ ۽ اديب هڪ ٿي سڪي جا ٻه پاسا ته ٿي سگهن ٿا پر اهڙن سڪن جو تعداد تمام گهٽ هجي ٿو. ڪجهہ اهم فرق ۽ تضاد جيڪي لفظ ليکڪ ۽ اديب کي چٽي نموني سان الڳ ڪري بيهارن ۽ سڃاڻپ ڪرائين ٿا، اڄ پنهنجي مطالعي، ڄاڻ ۽ سمجهہ جي موجب ڪوشش ڪري توهان کي انهن جي باري ڪجهہ ٻڌايون ٿا ڇاڪاڻ جو هي هڪ علمي ڪم ۽ بحث آهي ۽ عام قاري کي هنن لفظن جي حرمت، فرق ۽ تضاد جي باري ۾ ڄاڻڻ فائدو ضرور ٿيندو ادبي مواد جي مطالعي مان اسان کي هي ڄاڻ ملي ٿي ته "ليکڪ" ۽ "اديب" اڪثر هڪ ٻئي جي نعم البدل جي طور تي استعمال ٿيندا رهيا آهن ۽ ٿيندا رهن ٿا پر حقيقت ۾ اهي ٻئي لفظ علمي ادبي حوالي سان هڪٻئي کان مڪمل طور تي مختلف ڪردارن، فردن ۽ ڪرتن جي نمائندگي ڪن ٿا. هنن ٻنهي لفظن جي وچ ۾ جيڪي فرق ۽ تضاد آهن انهن کي سمجهڻ هر ان ماڻهوءَ جي لاءِ تمام گهڻو ضروري آهي جيڪو ادب سان ٿورو يا گهڻو لڳاءُ رکي ٿو يا ادبي ڪيترن مان ڪنهن به هڪ يعني يا ته نثر سان يا وري نظم سان واسطو رکي ٿو يا وري ٻنهي سان واسطو رکندڙ هوندو آهي. ليکڪ ڪنهن کي چئجي ٿو؟ اصطلاحي طور تي لفظ ليکڪ هڪ وسيع ۽ ڏکي معنيٰ کي بيان ڪري ٿو. هر اهو ماڻهو ليکڪ آهي جيڪو لکڻ واري سرگرمي ۾ عملي طور تي سرگرم آهي. توڻي جو ليکڪ لکڻ واري ڪرت ۾ ته اڳيرو هوندو آهي پر هو ان ڏات کان محروم هوندو آهي جيڪا هڪ اديب جي وڏي سڃاڻپ بڻيل هوندي آهي يعني تواڻ يا تخليقيت. ليکڪ پنهنجي ڪا تخليق ناهن گهڙيندا. ليکڪ لکڻين جون مختلف شڪليون ته تيار ڪري سگهن ٿا پر اهي ان قابليت کان محروم هوندا آهن جيڪا قابليت پنهنجو هڪ الڳ ئي انداز بيان رکي به ٿي ۽ سڃاڻپ به ڪرائي ٿي. ليکڪ مضمون، رپورٽون، ڪالم، مڪالما ۽ ٻيو به گهڻو ڪجهہ لکندا آهن ۽ جن جو بنياد اڪثر ٻين جون تخليقون ۽ خيال به هوندا آهن پر هو هي دعويٰ نٿا ڪري سگهن ته اهي سڀ لکڻيون هنن جا پنهنجا ذاتي خيال ۽ تخليقون آهن. صحافت، اشتهار سازي، ٽيڪنيڪي يا تحقيقي لکڻيون، جن جو بنيادي ڌيان معلومات يا بيان کي موثر طريقي سان پيش ڪرڻ يا پهچائڻ تي هوندو آهي اهو سڄو ليکڪ جو ڪم هوندو آهي. ليکڪ جو ڪردار هي به هوندو آهي ته ڪنهن ٻئي جي خيال ۽ تخليق کي بيان ڪرڻ يا حقيقتن تي آڌاريل معلومات کي هڪ سهڻي انداز ۽ موثر نموني سان ٻين تائين پهچائڻو آهي مثال طور، توهان بطور هڪ ليکڪ جي ڪنهن مشهور ماڻهو جي باري ۾ لکڻ چاهيندا آهيو ته سڀ کان اول ان جي زندگي جي هڙني پاسن کي گڏ ڪرڻ شروع ڪندا آهيو ۽ ان کي عوامي معلومات جو هڪ بهترين ذريعو بڻائڻ جي لاءِ پنهنجي لکڻي کي هڪ خوبصورت بيانيي جي شڪل يا تعريف ۾ منتقل ڪندا آهيو يعني هڪ ليکڪ ڪنهن جي زندگي جو شاهڪار ڪهاڻيڪار بڻجڻ وارو ڪردار ته ادا ڪرڻ وارو بڻجي ويندو آهي پر اها ڪهاڻي هن جي ذاتي تخليق نه پر هن جو ذاتي ليک، ادبي لکڻي يا تحقيق هوندي آهي. اديب ڪنهن کي چئجي ٿو؟ اديب ليکڪن جو اهو قسم آهي جيڪو ڪنهن خيال کي پنهنجي ذهني ڪينواس تي آڻي هڪ خاص ڪم جي شروعات ڪري ٿو جيئن ڪا ڪهاڻي لکڻ، شاعري ڪرڻ ۽ ٻيون به اهڙيون ادبي تخليقي ڪاوشون ڪرڻ جهڙوڪ ناول يا ناٽڪ لکڻ. هڪ اديب جي سڃاڻپ هن جي تخليق هوندي آهي. هڪ اديب پنهنجين تخليقن جي ذريعي پنهنجي خيالن، تصورن ۽ ڏات کي پيش ڪرڻ جا ذميوار هوندا آهن. اهي ليکڪ واٽگي ٻيون به لکڻيون لکي سگهن ٿا پر هنن جي سڃاڻپ هنن جون تخليقون ئي هونديون آهن. اديبن کي جيڪا شئي ليکڪن کان منفرد ۽ الڳ ڏسي ٿي اهو هنن جو انداز بيان (ڊڪشن) آهي. اديب سدائين تصورن ۾ رهڻ پسند ڪندا آهن ۽ ڪمال جون تخليقون تيار ڪري پنهنجي صلاحيتن جي سگهہ کي مڃائڻ ۾ ڪامياب ويندا آهن. اديب پنهنجين تخليقن جي حساب سان تخليق جي پهرين عمل کان وٺي ان کي حتمي شڪل ڏيڻ تائين جا ذميوار هوندا آهن مثال طور اسان مان جيڪڏهن ڪنهن شيخ اياز جي جيون چرتر "ڪٿي نہ پڇبو ٽڪ مسافر" (چارئي جلد) پڙهي آهي ته توهان مڃي سان، شيخ اياز جي شاعرانہ خيالن، نثري تخليقن، ادبي ڪاوشن، علمي تجربن ۽ ذاتي مشاهدن کان بهترين نموني سان واقف ٿي ويو ٿا. شيخ اياز ليکڪ گهٽ پر اديب وڌو هو جنهن پنهنجي جيون چرتر کي بيان ڪرڻ ۾ جنهن قسم جي ادبي انداز بيان جي عڪاسي ڪئي آهي ان جو مثال گهٽ ئي ملي ٿو. ياد رکو اديب جو ڪم پنهنجن خيالن، عقيدن ۽ راين کي پنهنجي ذات يعني تخليقن جي ذريعي بي ڊپو اظهار ڪرڻ هوندو آهي. ليکڪ ۽ اديب ۾ بنيادي فرق ۽ تضاد هي به آهي ته ادبي ڪاوشن ۽ علمي لکڻين جي حوالي سان هڪ ليکڪ ۽ هڪ اديب جي وچ ۾ سڀ کان اهم ۽ بنيادي فرق هنن جي خيالن جو بنياد هوندو آهي. ليکڪ ٻين جي خيالن، موضوعن يا تخليق ڪيل ڪهاڻين ۽ ليکن تي ڪم ڪندو آهي. ليکڪ داستانن ۽ بيانين کي تيار ڪرڻ ۾ ماهر ته هوندو آهي

بقايا 01

آهي ته ٻنهي ملڪن ۾ جوهري جنگ نه ٿيندي. ٻئي پاسي پرڏيهي وزارت جي ترجمان چيو آهي ته ڀارت پاڪستان طرفان جاچ جي آڇ کي نہ مڃي جارحيت جو رستو اختيار ڪيو جنهن تي جوابي ڪارروائي ڪرڻ پاڪستان جو حق آهي. هفتيوار نيوز بريفنگ ۾ پرڏيهي وزارت جي ترجمان شفقت علي خان چيو ته 8 مئي جي رات ڀارت پاڪستان تي جارحيت جو مظاهرو ڪيو. ڀارت پاڪستان جي سالميت کي چيلينج ڪيو. ڀارت پاڪستان تي حملو ڪيو آهي جواب ۾ پاڪستان پنهنجي دفاع جو حق محفوظ رکي ٿو هن چيو ته ڀارتي جنگي جنون خطي جي امن لاءِ خطرو آهي. پاڪستان هر ممڪن صبر تحمل جو مظاهرو ڪري رهيو آهي. پاڪستان ڀارت جي جارحيت جي مذمت ڪري ٿو ڀارت عالمي قانون جي ڀڃڪڙي ڪري رهيو آهي. پهلگام واقعي جي آڙ ۾ پاڪستان جي خلاف ڪوڙو پروپيگنڊا ڪري رهيو آهي. پرڏيهي وزارت جي ترجمان چيو ته ڀارت طرفان پاڪستان جي ڪيترن ئي شهرن ۾ ڊرون حملا ڪيا ويا. ڇا ڪو به ملڪ ڪنهن به ملڪ کي سوشل ميڊيا تي ڏنل بيانن تي حملو ڪرڻ جي اجازت ڏئي ٿو؟ اسان دنيا کان مطالبو ڪريون ٿا ته ڀارت کي انهي معاملي تي ڏوهاري قرار ڏئي. هن چيو ته ڀارت طرفان سنڌ طاس معاهدو معطل ڪرڻ جي مذمت ڪريون ٿا. ڀارت هڪ طرفو سنڌ طاس معاهدي کي معطل نٿو ڪري سگهي. اسان ڀارت جي پرڏيهي سيڪريٽري جي بيانن کي به رد ڪريون ٿا. پرڏيهي وزارت جي ترجمان شفقت علي خان چيو ته پاڪستان گڏيل قومن جي چارٽر موجب ڀارتي جارحيت جي خلاف جوابي ڪارروائي جو حق رکي ٿو وزيراعظم مڪمل انڪوائري جو چيو پر ڀارت جارحيت جو رستو اختيار ڪيو. ممبئي ۽ پٺاڻ ڪوٽ جي جاچ ڀارت جي ڪري نه ٿي سگهي. ڪلڀوشن يادو ڀارت جي انتهاپسندي جو مثال آهي. هندو انتهاپسندي ۾ 40 پاڪستاني شهيد ٿيا. هن وڌيڪ چيو ته نيلم جهلم هائڊرو پاور پراجيڪٽ جا ڪجهه حصا ڀارتي جارحيت جي نتيجي ۾ تباهہ ٿيا. پاڪستان ذميوار ملڪ آهي. ڀارتي فيصلي جا اثر ڪروڙين ماڻهن تي پئجي رهيا آهن اهو ڀارت ئي هو جيڪو جمون ڪشمير جي معاملي کي گڏيل قومن ۾ کڻي ويو. ڀارت مسلسل ٽئين پاڙيسري ملڪ کي پٺ سان لڳائڻ جي ڪوشش ۾ مصروف آهي.

بقايا 02

ٻارڙيون به نشانو بڻيون ۽ افسوس ته ڀارتي ميڊيا ان واقعي تي جشن ملهائي رهي آهي. ترجمان ٻڌايو ته پاڪستان جي طرفان جوابي ڪارروائي رڳو انهن ڀارتي فوجي پوسٽن تائين محدود آهي. جتان پاڪستان تي فائرنگ ڪئي وڃي ٿي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ هو ته ڀارت اندر مسلمانن ۽ ٻين اقليتن تي حملا ڪيا پيا وڃن. جتي سرِ عام طور تي مسلمانن کي قتل جون ڌمڪيون ڏنيون پيون وڃن. هن وڌيڪ چيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ ۾ ملوث رهيو آهي ۽ فتنہ الخوارج ۽ ٻين گروهن جي مدد ڪري رهيو آهي. ڀارت اٽڪريا سوشل ميڊيا اڪائونٽس به بند ڪرائي ڇڏيا آهن ۽ هر ڪلاڪ ڪانپوءِ هڪ نئين ڪوڙي ڪهاڻيءَ جي بنياد تي پروپيگنڊا ڪري رهيو آهي. والاريل ڪشمير ۾ ڪوڙا انڪائونٽرز ڀارتي قابض فوج لاءِ عام روايت بڻجي چڪا آهن. ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو ته ڀارت، آمريڪا، ڪئناڊا ۽ پاڪستان سميت ڪيترن ئي ملڪن ۾ ٿيندڙ دهشتگرديءَ ۾ ملوث آهي. هن واضح ڪيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ جو اسپانسر آهي. جنهن جا پڪا سان ثبوت موجود آهن. پاڪستان اندر ٿيندڙ حملا ڀارتي فوج جي هدايتن تحت ٿين ٿا. جتي ڀارتي اهلڪار دهشتگردن کي ڪارروائيءَ جا ٽاسڪ ڏين ٿا ۽ ٻنهي جي وچ ۾ رابطن جا به ثبوت موجود آهن. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پهلگام واقعو 22 اپريل تي منجهند 2 وڳي 20 منٽن تي پيش آيو جڏهن ته رڳو 10 منٽن اندر يعني 2 وڳي 30 منٽن تي ايف آءِ آر داخل ڪرائي وئي. ڀارت بنا ڪنهن جاچ يا ثبوت جي فوري طور پاڪستان مٿان حملي جو الزام مڙهي ڇڏيو. هن چيو ته ڀارتي ميڊيا به واقعي کان پوءِ ڪنهن به ثبوت کانسواءِ پاڪستان کي ذميوار قرار ڏنو ۽ ڀارت الزام لڳايو ۽ ثبوت ڏيڻ بدران پاڪستان تي حملو ڪري ڏنو. بريفنگ دوران والاريل پهلگام واقعي بابت والاريل ڪشمير جي عوام جون مختلف وڊيوز به ڏيکاريو ويون. جن ۾ ڪشميري ماڻهو پاڻ به واقعي بابت سوال اٿاري رهيا هئا. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پاڪستان پنهنجي سالميت ۽ جي هر قيمت تي حفاظت ڪندو. پريس بريفنگ دوران بحريہ ۽ هوائي فوج جا سينيئر آفيسر پڻ موجود هئا. ميڊيا موجب پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي ته ڀارتي فوج ڄاڻي واڻي پاڪستان جي شهري آبادي تي فائرنگ ڪري رهي آهي. جڏهن ته پاڪستان رڳو انهن ڀارتي پوسٽن تي جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي. جتان پاڪستاني شهري آبادي تي فائرنگ ڪئي پئي وڃي. ترڪ ميڊيا کي ڏنل هڪ انٽرويو دوران ڊي جي آءِ ايس پي آر واضح ڪيو ته پاڪستان طرفان نه ڪو ڊرون حملو ڪيو ويو آهي. نه ڪو راڪيٽ فائر ٿيو آهي ۽ نه ئي ڪا فضائي ڪارروائي عمل ۾ آئي آهي. ترجمان موجب. پاڪستان رڳو ننڍن هٿيارن ذريعي ڀارتي فوجي چوڪين تي محدود جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي. جنرل احمد شريف چيو ته ڀارت طرفان ميڊيا تي اها مهم هلائي پئي وڃي ته پاڪستان فضائي ۽ ڊرون حملا شروع ڪيا آهن جيڪو ڪوڙ ۽ من گهڙت افسانو آهي. هن چيو ته اڄ جي جديد دور ۾ هر حملي جو اليڪٽرانڪ ثبوت موجود هوندو آهي. جيڪڏهن پاڪستان واقعي ڪو ميزائل يا فضائي حملو ڪيو هجي ها ته ان جو اليڪٽرانڪ ثبوت هجي ها. ڊي جي آءِ ايس پي آر اهو به سوال اٿاريو ته جيڪڏهن ڀارت پاڪستاني جهاز تباهہ ڪيو آهي ته ان جو ملبو ڪٿي آهي؟ ۽ جيڪڏهن ڀارت وٽ واقعي پاڪستاني پائيلٽ قيد آهن ته اهي ڪٿي آهن؟ هن وڌيڪ چيو ته ڀارتي ميڊيا من گهڙت قصن سان عوام کي ورغلائڻ جي ڪوشش ڪري رهي آهي. جيڪي هاڻي کل جوڳا بڻجي چڪا آهن. هوڏانهن پاڪستاني فورسز ڀارتي جارحيت کي ناڪام بڻائيندي موڪليل وڌيڪ 48 اسرائيلي ٺهيل ڊرونز تباهہ ڪري ڇڏيا. سيڪيورٽي ذريعن مطابق، ڀارت طرفان موڪليل اسرائيلي ٺهيل ڊرونز کي وهاڙي، پاڪپتن ۽ اوڪاڙا ۽ ٻين شهرن ۾ تباهہ ڪيو ويو. پي ٽي وي نيوز سيڪيورٽي ذريعن جي حوالي سان خبر ڏني آهي ته 8 مئي جي شام تائين 29 ڊرونز ڪيرايا هئا ۽ گذريل رات کان هن وقت تائين 48 ٻيا ڊرونز به ڪيرايا ويا آهن جنهن بعد ٻن ڏينهن ۾ ڪيرايل ڊرونزجو انگ 77 ٿي ويو آهي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ آهي ته سڀئي ڊرونز ريڊار تي لڳاتار مانيٽر ڪيا پئي ويا. جڏهن به ڪو ڊرون ايندو آهي ته اهو ريڊار تي نظر اچي ٿو. اسان جي ايئر ڊفينس سسٽم وٽ اها صلاحيت آهي ته ننڍن ڊرونز کي به ٽريڪ ڪري سگهجي ٿو شهري آبادي واري علائقن ۽ ڪمرشل فلائيٽس دوران ڊرون کي مارڻ جو خاص آپريشنل طريقو موجود آهي. ميڊيا موجب لائن آف ڪنٽرول (ايل او سي) تي ڀارتي جارحيت جي نتيجي ۾ پاڪستان جوابي ڪارروائي ڪندي دشمن جون ڪيترين پوسٽن کي تباهہ ڪري ڇڏيو سيڪيورٽي ذريعن موجب، پاڪ فوج طرفان ڪيلر سيڪٽر ۾ ڊوبہ مور پوسٽ ۽ بٽالين هيڊڪوارٽر تباهہ ڪيا ويا آهن جڏهن ته سوجهي ۽ پير ڪانٺي سيڪٽر ۾ جبار اينڊ ٽرڪيان ڪمپليڪس مڪمل طور تباهہ ڪيو ويو آهي. ڪانسواءِ حاجي پير سيڪٽر ۾ ڀارتي فوج جي رنگ ڪنٽوئر پوسٽ تباهہ ڪئي وئي آهي. پاڪستاني فوج دشمن جي پوڪران مارٽر بگهسر پوسٽ کي به تباهہ ڪري ڇڏيو آهي.

بقايا 03

بي آر ٽي رٿا تي اڳڀرائي جو جائزو وٺڻ لاءِ هڪ اعليٰ سطح جو اجلاس ڪراچي ۾ ٿيو. اجلاس ۾ سيڪريٽري ٽرانسپورٽ اسد ضامن، ٽرانس ڪراچي جي سي اي او فواد غفار سومرو، ايشين ڊولپمينٽ بينڪ جي نمائندن. رٿا جي ڪانٽريڪٽرز انجنيئرز ۽ ٽرانس ڪراچي جي سينئر آفيسرن شرڪت ڪئي. اجلاس ۾ ريڊ لائن بي آر ٽي رٿا جي ڪم جي صورتحال جو تفصيلي جائزو ورتو ويو. رٿا ۾ درپيش مسئلن تي تفصيلي گفتگو ڪئي وئي. اجلاس ۾ لاٽ ٽري، ڊيپوز جي ڊزائن، بائيو گيس پلانٽ سميت ٻين معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. اجلاس کي ٻڌايو ويو ته ڪي فور واٽر پروجيڪٽ جي اڳنتيشن ۽ ڪيترين ئي ڪمپنين پاران يوٽيلٽيز جي منتقلي پروجيڪٽ ۾ درپيش اهم ترين مسئلا آهن. اجلاس ۾ ڳالهائيندي سنڌ جي سينئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ واري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته ريڊ لائن بي آر ٽي جديد، ماحول دوست ۽ جتادار پبلڪ ٽرانسپورٽ نظام ڏانهن هڪ تاريخي قدم آهي. سمورا لاڳاپيل اسٽيڪ هولڊرز ڪم ۾ ٻيڻي تيزي آڻن گهڻي کان گهڻا وسيلا ميدان ۾ لاهن ۽ رٿا کي جلد کان جلد مڪمل ڪن. هن چيو ته ريڊ لائن بي آر ٽي رڳو ٽرانسپورٽ جو منصوبو ناهي، پر ڪراچي جي عوام سان هڪ بهتر، صاف سٿري ۽ رسائي جوڳي شهري مستقبل جو واعدو آهي. يوٽيليٽيز جي منتقلي سميت ٻين اشوز جي حل لاءِ قدم کنيا ويا آهن اجلاس ۾ ايشين ڊولپمينٽ بينڪ جي نمائندن به پنهنجي مڪمل سهڪار جي خاطري ڪرائي.

بقايا 04

فوج هٿان ڀارت جي رافيل جهازن جي ڪِرڻ تي طنزيہ گيت ٺاهي ورتو آهي. سوشل ميڊيا تي ڪجهه چيني ميمرز جي هڪ ٽڪ ٽاڪ وڊيو تيزيءَ سان وائرل ٿي رهي آهي. وڊيو ۾ چار چيني ميمرز کي ڀارت جي جنگي جهاز "رافيل" جي ڪِرڻ ۽ ان جي نقصان بابت ٺهيل طنزيہ گيت تي جهمر هڻندي ڏسي سگهجي ٿو. وائرل وڊيو ۾ چيني ميمرز ڀارت گيت آپ ۽ ڀارتي گيت جي ڌن تي نچندي ڀارتي دعوائن تي ٺٺول ڪندي نظر اچي رهيا آهن.

بقايا 05

. پرڏيهي وزير جي اسلام آباد پهچڻ تي پاڪستان ۾ سعودي سفير ۽ پرڏيهي وزارت جي اعليٰ عملدارن سندس آجيان ڪئي. سعودي مملڪتي وزير، پاڪستاني قيادت سان ملاقات دوران پاڪ-ڀارت ڇڪتاڻ ۽ خطي جي مجموعي صورتحال تي خيالن جي ڏي وٺ ڪندو. واضح رهي ته عادل الجبير ان کان اڳ ڀارتي قيادت سان به ملاقاتون ڪري چڪو آهي.

بقايا 06

پرڏيهي ميڊيا موجب. حادثي جو شڪار ٿيل "بيل 212" هيلي ڪاپٽر ۾ ڪُل 12 ماڻهو سوار هئا. جيڪو مادوروا ڳوٺ جي آبي ذخيري ۾ ڪري تباهہ ٿيو. رپورٽ موجب. فوت ٿيندڙن ۾ سري لنڪن اسپيشل فورسز ۽ ايئرفورس جا اهلڪار شامل آهن. جڏهن ته 6 ڄڻا زخمي پڻ ٿيا آهن. سري لنڪن هوائي فوج جي ترجمان موجب ته حادثي جو شڪار ٿيندڙ هيلي ڪاپٽر "پاسنگ آئوٽ پريڊ" جي مشق لاءِ وڃي رهيو هو. ميڊيا رپورٽ موجب، سري لنڪن اختيارن طرفان حادثي جا ڪارڻ اڃا تائين نه ڄاڻايا آهن.

بقايا 07

هيلٿ بابت صلاحڪار سليم بلوچ سان گڏ ڪراچي ۾ خاص ٻارن جي مرڪز (IHRI) انسٽيٽيوٽ آف هولسٽڪ ريهيبليٽيشن اينڊ انڪلوزن جو دورو ڪيو. ان موقعي تي ناصر شاهه اداري جي ڪارڪردگي کي ساراهيندي چيو ته سنڌ جي وڏي وزير پاران 20 مليين رپيا ۽ پنهنجي پاران هڪ مليين رپيا ڊونشن جو اعلان ڪيو ويو آهي صوبي جي وزيرن سينٽر جو تفصيلي دورو ڪيو ۽ اتي موجود استادن ۽ ٻارن سان ڳالهيون ڪيون. ان موقعي تي اُن سان گڏ آئي ايڇ آر آئي جي باني رزاق پرڏيسي، پروگرام هيڊ عافيہ وجاهت، ڊائريڪٽر پي آر آغا شيرازي، برانڊ ايمبيسيڊر مظهر رضوي، راجا محمد اشرف ۽ عباس ڏاريجو پڻ موجود هئا. وزير توانائي چيو ته اهڙا ادارا ۽ غير سرڪاري سماجي تنظيمون عوام جي خدمت ڪري حڪومت جو هٿ مضبوط ڪري رهيا آهن. ناصر حسين شاهه ان موقعي تي اعلان ڪيو ته 2000 ٻارن کي مدد فراهم ڪندڙ ان اداري جي سڀني سينٽرن کي واري سان سولرائزيشن ڪنداسين. وزير توانائي وڌيڪ چيو ته هو عوام جي ڏينهن رات خدمت ڪندڙ سڀني رفاهي ۽ فلاحي ادارن. انهن جي باني، منتظمين ۽ رضاڪارن کي خراج تحسين پيش ڪريان ٿو. هن چيو ته چيئرمين بلاول ڀٽو جي عوامي خدمت ۽ ريليف فراهم ڪرڻ جي وِزن مطابق حڪومت اهڙن ادارن جي مڪمل سرپرستي ۽ هر ممڪن تعاون لاءِ هر وقت تيار آهي.

بقايا 08

تي پاڪستان جي دفاعي نظام ڀارتي هوائي فوج جا ٽي رافيل جهاز ڪيرايا. جن جي پائلٽن جون حياتيون برطانوي ڪمپني مارٽن بيڪر جي "ايجيڪشن سسٽم" ذريعي بچايون ويون. سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ سوشل ميڊيا پليٽ فارم ايڪس تي لکيو ته ڀارتي رافيل جهاز مارٽن بيڪر MK-16 ايجيڪشن سيٽ استعمال ڪن ٿا. هن چيو ته برطانوي ڪمپني مارٽن بيڪر هر پائلٽ جو رڪارڊ رکندي آهي، جنهن جي جان ان جي ٽيڪنالاجي جي ذريعي بچي هجي ۽ هي ڄاڻ هو پنهنجي ايڪس اڪائونٽ تي شايع ڪندي آهي. تازوئي هنن بچايل پائلٽن جو انگ 7,784 مان وڌائي 7,788 ڪيو آهي. هن چيو ته فهرست ۾ شامل بچايل نون پائلٽن مان هڪ پائلٽ آمريڪي نيوي جي سپر هورنيٽ جهاز جي بحيرہ احمر ۾ تباهہ ٿيڻ سان تعلق رکي ٿو. سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته باقي بچايل ٽي پائلٽ ڀارتي رافيل جهازن جا هئا. جيڪي واضح طور تي پاڪستان جي هٿان 6 ۽ 7 مئي 2025 تي ڪيرايا ويا.

بقايا 09

تي سخت تنقيد جو نشانو بڻايو آهي. پارليامينٽ هائوس ٻاهران ميڊيا سان ڳالهائيندي خواجہ آصف چيو ته ڀارت کي هر طرفان مار ملي آهي. پر هو پنهنجي عوام کي مطمئن رکڻ لاءِ حقيقت نه ٿو ٻڌائي. هن چيو ته ڀارت جو ڪوڙ هاڻ وائکو ٿي رهيو آهي. پاڪستان ڪنهن به شهري آبادي کي نشانو نه بڻايو آهي. پاڪستان رڳو فوجي ٽاڪن تي حملو ڪيو آهي. هن چيو ته پاڪستاني عوام پرسڪون رهي، پاڪ فوج ملڪ جي حفاظت ڪري رهي آهي. واضح رهي ته پاڪستاني فورسز 6 ۽ 7 مئي تي ڀارتي جارحيت کي ناڪام بڻائيندي ڀارت جا 77 ڊرون تباهہ ڪيا آهن. جڏهن ته 7 مئي تي فضا ۾ ٿيل دنيا جي سڀ کان وڏي ڊاگ فائيٽ ۾ پاڪستاني شاهين ڀارتي رافيل جي "تڪبر" کي مٽي ۾ ملائي ڇڏيو هو.

بقايا 10

تائين فلائيٽ آپريشن معطل هو. پاڪستان ايئرپورٽ اٿارٽي موجب سڀني هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن ايندڙ حڪم تائين بحال ڪيو ويو آهي. ياد رهي ته ڀارت ۾ هن وقت به 24 هوائي اڏن کي بند ڪري فلائيٽ آپريشن معطل ڪيو ويو آهي. جنهن سبب ڀارت ۾ سوين اڏامن جو شيڊول درهم برهم ٿي ويو آهي.

بقايا 11

کي بين الاقوامي نيوز ايجنسين سميت مشهور استعمال ڪندڙن جا 8,000 کان وڌيڪ اڪائونٽ بند ڪرڻ جو حڪم ڏنو آهي. سوشل ميڊيا پليٽ فارم جو چوڻ آهي ته ان کي هندستاني حڪومت کان 8,000 کان وڌيڪ اڪائونٽس بند ڪرڻ جون هدايتون مليون آهن. سوشل ميڊيا پليٽ فارم موجب. هندستاني آرڊر ۾ بين الاقوامي نيوز ايجنسين ۽ مشهور استعمال ڪندڙن جا اڪائونٽ پڻ شامل آهن. هندستاني حڪومت 8,000 اڪائونٽس بلاڪ نه ڪرڻ جي صورت ۾ ڪمپني جي مقامي ملازمن کي ڳري جرمانو ۽ گرفتارين جي ڌمڪي ڏني آهي. سوشل ميڊيا پليٽ فارم جو چوڻ آهي ته اهو صرف هندستان ۾ اهي اڪائونٽس بند ڪندو. اڪائونٽس بند ڪرڻ جي هندستاني مطالبي سان متفق ناهي ۽ قانوني ڪارروائي تي غور ڪري رهيو آهي.

بقايا 12

ڀارت اينڪر ڪوڙ ۽ غير ذميوار صحافت ذريعي نفرت پکيڙي رهيا آهن. سنڌ جي گورنر ڪامران خان ٽيسوري جو ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته اسان جي جنگ مودي جي انتها پسند نظريي سان آهي. ڀارت جي هندو، سک يا مسلمان ماڻهن سان نه آهي. هن چيو ته اسان دهشتگردي خلاف جنگ ۾ 90 هزار کان وڌيڪ جانيون قربان ڪيون آهن. گورنر سنڌ چيو ته ڀارت حملن جي شروع ڪئي. هاڻي جواب ڏيڻ جو وقت اچي ويو آهي. ڪامران خان ٽيسوري چيو ته پاڪستاني فنڪار، اينڪرز ۽ سڀني مڪتب فڪر جي ماڻهن کي متحد ٿي سوشل ميڊيا تي مودي جي بزدلاڻي جارحيت خلاف آواز بلند ڪرڻ گهرجي. گورنر سنڌ چيو ته سڄي قوم پاڪستاني هٿياربند فوج سان گڏ بيٺي آهي. دشمن کي منهن توڙ جواب ڏنو ويندو.

بقايا 13

ڏئي ڇڏي آهي جيڪا پاڪستان جي معاشي استحڪام لاءِ اهم ثابت ٿيندي. واضح رهي ته پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ کانپوءِ آءِ ايم ايف پاڪستان جي قرض پروگرام کي معطل ڪرڻ جي هندستان جي درخواست کي رد ڪري ڇڏيو.

بقايا 14

طور حق حاصل آهي. هن اها ڳالهہ ڇڪتاڻ گهٽائڻ لاءِ آيل سعودي عرب جي مملڪتي وزير خارجہ عادل الجبير سان ملاقات دوران ڪئي. اسلام آباد ۾ ٿيل ملاقات دوران وزيراعظم شهباز شريف چيو ته پاڪستان پنهنجي خودمختياري ۽ علائقائي سالميت جي مڪمل تحفظ لاءِ پرعزم آهي. هن علائقائي تڪرار گهٽائڻ ۽ امن قائم ڪرڻ لاءِ سعودي حڪومت جي سفارتي ڪوششن جي به واکاڻ ڪئي. سعودي عرب جي مملڪتي وزير پاڪستاني قيمتي جانين جي ضايع ٿيڻ تي گهري افسوس جو اظهار ڪيو ۽ چيو ته سعودي عرب ڏکڻ ايشيا جي موجوده صورتحال تي انتهائي ڳڻتي ۾ آهي. هن ٻيهر زور ڀريو ته سعودي عرب پاڪ-ڀارت تڪرار کي گهٽائڻ ۽ بين الاقوامي قانونن ۽ گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي قراردادن جي روشنيءَ ۾ حل ڪرڻ جي حمايت جاري رکندو. وزيراعظم واضح ڪيو ته ڀارت جي بنا جواز ۽ بنا اشتعال وارين ڪاروائين پاڪستان جي خودمختياري ۽ علائقائي سالميت جي مڪمل ڀڃڪڙي آهي جيڪا علائقائي امن ۽ استحڪام لاءِ سنگين خطرو آهي. هن ڀارت جي ميزائلن ۽ ڊرونز ذريعي ٿيل حملن جي سخت لفظن ۾ مذمت ڪئي. جن جي نتيجي ۾ ڪيترائي بيگناهہ شهري، جن ۾ عورتون ۽ ٻار به شامل آهن شهيد ٿيا ۽ ملڪيتن کي به نقصان پهتو. ٻئي طرف وزيراعظم شهباز شريف چيو آهي ته جولاءِ 2024 کان اپريل 2025 تائين ترسيل 31.2 ارب ڊالر جي تاريخ جي بلند ترين سطح تي پهچي وئي. وزيراعظم شهباز شريف هلندڙ مالي سال جي پهرين 10 مهينن دوران ٻاهرين ملڪن ۾ رهندڙ پاڪستانين کان موڪليل رقم ۾ رڪارڊ 31 سيڪڙو واڌ تي اطمينان جو اظهار ڪيو آهي. وزيراعظم شهباز شريف چيو آهي ته جولاءِ 2024 کان اپريل 2025 جي عرصي دوران ترسيل 31.2 ارب ڊالر جي تاريخ جي بلند ترين سطح تي پهچي وئي آهي. هن چيو ته ترسيل ۾ رڪارڊ اضافو معاشي پاليسين تي اعتماد جو اظهار آهي ۽ سمنڊ پار پاڪستاني ملڪ جي معيشت جي ترقي ۾ مرڪزي ڪردار ادا ڪري رهيا آهن. وزيراعظم شهباز شريف چيو ته حڪومت ملڪ جي معيشت کي ترقي ڏيڻ لاءِ پرعزم آهي.

بقايا 15

بيٺل آهي. پاڪستان جي هٿياربند فوج ڀارت کي بهادري سان جواب ڏنو. عالم به ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪن. هن چيو ته پاڪستان کي هن وقت ڀارتي جارحيت کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي. پاڪ فوج بهترين حڪمت عملي سبب ملڪ جو دفاع ڪيو. ملڪي دفاع تي پاڪ فوج کي مبارڪباد پيش ڪريون ٿا. مولانا فضل الرحمان چيو ته ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪريون ٿا. حملن ۾ معصوم شهري شهيد ٿيا. ڀارت مسجدن ۽ شهرين تي به ميزائل حملا ڪيا. پاڪ فوج بهادري سان ڀارت کي ڀرپور جواب ڏنو. هن چيو ته اسان اڄ ملڪ ۾ يوم دفاع ملهائڻ جو اعلان ڪيو. قوم پاڪ فوج سان گڏ آهي. هن چيو ته پشاور ۾ 11 ۽ ڪوئيٽا ۾ 15 مئي تي ملين مارچ ٿيندو. اسان پاڪ فوج سان يڪجهتي جو اظهار ڪريون ٿا. موجوده صورتحال ۾ هڪ ئي قومي بيان هجڻ گهرجي. هن چيو ته اها جنگ آهي جنهن ۾ اڳڀرائي نٿي ڪري سگهجي. ديني مدرسن جي شاگردن کي پهرين صف ۾ وڃي وڙهڻ گهرجي. مولانا فضل الرحمان چيو ته سفارتي طور تي پاڙيسري ۽ دوست ملڪن کي انگيج ڪرڻ گهرجي ها. چين، سعودي عرب، افغانستان ۽ ايران ۾ سفارتي مشن اماڻڻ گهرجي ها. اسان جو ڪو به سفارتي مشن پرڏيهہ ۾ نه آهي صرف ٽيليفون تي ڳالهيون ڪيون ويون آهن هن عالمن کي چيو ته اهي ڀارتي جارحيت جي ڀرپور مذمت ڪن. بطور پارليامينٽ جي ميمبر طور سفارتي سرگرمين مان مطمئن نه آهيان ڇا ڀارت اسرائيلي هٿيار پاڪستان جي خلاف استعمال نه ڪري رهيو آهي؟ ڀارت ۽ اسرائيل اتحاد اسان جي نشاني تي هجڻ گهرجي. جي يو آءِ (ف) جي سربراهہ چيو ته اهوئي وقت آهي ته اسان پنهنجي دفاعي ادارن کي مضبوط ڪريون.

بقايا 16

جنهن ۾ پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ سميت سرحدن جي صورتحال تي ڳالهيون ڪيون ويون. رپورٽ موجب وفاقي گهرو وزير محسن نقوي وقتي آمريڪي سفير کي تازي صورتحال کان آگاهہ ڪيو. ڀارت جي ڊرونز دهشتگردي جي باري ۾ به بريف ڪيو ۽ چيو ته ڀارت سمورن عالمي قانونن کي پامال ڪيو. محسن نقوي چيو ته ڀارت شهري آبادين کي ڊرونز سان نشانو بنائڻ جي ناپاڪ ڪوشش ڪئي. پاڪستان موثر ڪارروائي ڪري درجنين ڊرونز کي ڪيرائي ڇڏيو. هن آمريڪي عهديدار کي ٻڌايو ته خطي جي خطرناڪ صورتحال جي سموري ذميواري ڀارت تي آهي. پورو خطو جنگ جي وڪڙ ۾ اچي چڪو آهي. وفاقي گهرو وزير چيو ته پاڪستان جي سلامتي تي ڪو به سمجهوتو نه ڪنداسين. ياد رهي ته وفاقي گهرو وزير محسن نقوي سان آمريڪا جي وقتي سفير نيٽلي بيڪر گذريل ڏينهن به ملاقات ڪئي هئي جنهن ۾ ڀارت جي حملي کان پوءِ پيدا ٿيل صورتحال تي ڳالهيون ڪيون ويون هيون. سرڪاري ٽيليويزن طرفان سماجي رابطن جي ويب سائيٽ ايڪس تي پوسٽ ۾ ٻڌايو ويو هو ته ملاقات جي دوران آمريڪا جي پوليٽيڪل قونصلر زيڪ پارڪر رائيڊر ۽ طلال چوڌري به موجود هو. رپورٽ موجب ملاقات ۾ ڀارت جي حملي کان پوءِ پيدا ٿيل صورتحال تي ڳالهيون ڪيون ويون.

بقايا 17

ڀارتي ويڙهاڪ جهازن تي فضا کان فضا ۾ مار ڪندڙ ميزائل هنيا. ڪيرايل ڀارتي جهازن مان هڪ فرانسيسي ٺهيل رافيل جهاز هو. ڀارت خلاف ڪارروائي ۾ آمريڪي ايف 16 جهاز استعمال نه ڪيا ويا.

بقايا 18

قدم کنيا وڃن. سنڌ هاءِ ڪورٽ ۾ گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي بابت درخواستن جي ٻڌڻي ٿي. سنڌ هاءِ ڪورٽ آءِ جي سنڌ، گهرو کاتي سنڌ ۽ ٻين کي نوٽيس جاري ڪندي ڌرين کان ٻن هفتن اندر جواب طلب ڪري ورتو آهي.

بقايا 19

خاص طور تي ڪشمير، هڪ نيوڪليئر فليش پوائنٽ طور سڃاتو وڃي ٿو جڏهن ته برطانوي اخبار ڪشمير کي جغرافيائي سياسي فالٽ لائين قرار ڏنو آهي. پاڪستان هڪ ذميوار ايٽمي رياست طور واضح موقف رکي ٿو ترڪ ميڊيا سان ڳالهائيندي عاصم افتخار چيو ته 6 ۽ 7 مئي جي رات ڀارت اسان تي حملو ڪيو. ڀارتي حملي کان پوءِ اسان جيڪي به قدم کنيا. هن وڌيڪ چيو ته پاڪستان جيڪي قدم کنيا آهي جوابي ڪارروائيون هيون. جڏهن ته پاڪستان اڃا تائين گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 تحت جواب ڏيڻ جو حق استعمال نه ڪيو آهي.

بقايا 20

ايتري سنگين ٿي وئي جو رانديگرن کي هڪبئي جي بسن ۾ سوار ٿي ويا. پرڏيهي ميڊيا رپورٽ موجب، ڀارتي اسٽيڊيم ۾ ڌرمشالا ۾ ميچ ختم ڪرڻ جي اعلان ڪانپوءِ افراتفري واري صورتحال جنم ورتو ميڊيا رپورٽن موجب، رانديگرن کي ترت بس ۾ وڃڻ جي هدايت ڪئي وئي، جنهن ڪانپوءِ ڪرڪيٽر هڪبئي جي بسن ۾ سوار ٿي هوٽل پهتا. واضح رهي ته آءِ پي ايل ۾ پنجاب ڪنگز ۽ دهلي ڪيپيٽل وچ ۾ ميچ جاري هئي. جيڪا انگز جي 11 هين اوور ڪانپوءِ ختم ڪئي وئي هئي. ميچ ختم ڪرڻ جو ڪارڻ فلڊ لائيٽس جي خرابي قرار ڏنو ويو. پر چيئرليڊر جي وڊيو ڀارتي ڪوڙ وائکو ڪري ڇڏيو.

بقايا 21

وطن جو دفاع چڱي طرح ڄاڻون ٿا هڪ پوڊ ڪاسٽ ۾ ڳالهائيندي نبيل ظفر هندستاني جنگي جنونين ۽ انتهاپسندن کي آئينو ڏيکاريو ۽ خطي ۾ امن جي اهميت تي زور ڏنو هن چيو ته جڏهن جنگ ٿيندي آهي ته انسانيت هارائي ويندي آهي ۽ جيڪڏهن معاملو وڌيڪ خراب ٿيندو ته سرحد جي ٻنهي پاسن تي بيگناهہ ماڻهو مري ويندا. اداڪار وڌيڪ چيو ته سوين سالن جي ويڙهہ کان پوءِ يورپ سمجهي ويو ته جنگ مسئلن جو حل ناهي. هندستان کي به اهو سمجهڻ جي ضرورت آهي. هر ڀيري اليڪشن ايندي ئي پنهنجي ئي ماڻهن تي اهڙا حملا ڇو ٿيندا آهن؟ هندستاني ماڻهن کي سوچڻ گهرجي. نبيل ظفر هندستان کي خبردار ڪيو ته جيڪڏهن جنگ لڳي ته پاڪستان جي 250 مليين ماڻهن مان هر هڪ سپاهي هوندو. اسان پنهنجي وطن جو چڱيءَ طرح دفاع ڪرڻ ڄاڻون ٿا.

بقايا 22

امارات منتقل ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي. پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ پي ايس ايل کي يو اي اي منتقل ڪرڻ جي تصديق ڪندي چيو آهي ته ايونٽ جا باقي 8 ميچ گڏيل عرب امارات منتقل ڪيا پيا وڃن پي سي بي موجب، انهن 8 ميچن کي ٻيهر شيڊول ڪيو ويندو ۽ انهن جي نئين تاريخن جو اعلان جلد ڪيو ويندو. ذريعن موجب پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ جاري ڇڪتاڻ جي ڪري پي ايس ايل 10 جا باقي ميچ دبئي ۾ ٿيندا. ذريعن جو چوڻ آهي ته پرڏيهي رانديگر پهرين دستياب پروازن تي دبئي لاءِ روانا ٿيندا. جنهن جي نتيجي ۾ ليگ شيڊول ۾ 6-7 ڏينهن جي دير ٿي سگهي ٿي. ذريعن جو چوڻ آهي ته پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ هن مهيني ليگ مڪمل ڪرڻ لاءِ پرعزم آهي.

بقايا 23

سياسي جماعتن جي ميمبرن برطانيہ تي زور ڀريو ته هو خطي ۾ امن قائم ڪرڻ لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪري. برطانيا جي پرڏيهي وزير هيمش فالڪنر هائوس آف ڪامنز کي آگاهہ ڪيو ته برطانيا مسلسل ٻنهي ملڪن کي تحمل جي تلقين ڪندو رهيو آهي. هيمش فالڪنر زور ڀريو ته انڊيا ۽ پاڪستان کي ڳالهين ذريعي فوري ۽ سفارتي حل ڳولڻ جي ضرورت آهي. هن چيو ته "عام شهرين جي زندگين جو ضايع ٿيڻ انتهائي ڏکوئيندڙ آهي. جيڪڏهن صورتحال وڌيڪ خراب ٿي ته اهو ڪنهن جي به حق ۾ نہ ٿيندو. برطانوي وزير واضح ڪيو ته ٻنهي ڌرين کي هاڻ اهڙن قدمن تي ڌيان ڏيڻ گهرجي جيڪي علائقائي استحڪام جي بحالي ۽ عام شهرين جي تحفظ کي يقيني بڻائين. هن اها به خاطري ڪرائي ته برطانيا ڇڪتاڻ گهٽائڻ ۽ سفارتي حل لاءِ پنهنجو پورو ڪردار ادا ڪندو.

بقايا 24

سي بي) جي چيئرمين محسن نقوي چيو آهي ته ڀارت پي ايس ايل کي متاثر ڪرڻ لاءِ راولپنڊي ڪرڪيٽ اسٽيڊيم کي نشانو بڻايو. جيڪا انتهائي غير ذميوارانہ حرڪت آهي. هڪ بيان ۾ محسن نقوي چيو ته پي سي بي هميشہ رانديءَ ۽ سياست کي ڌار رکڻ واري اصول تي قائم آهي. پر ڀارت طرفان اهڙي حرڪت واضح طور تي پاڪستان سپر ليگ ۾ خلل وجهڻ لاءِ ڪئي وئي. هن چيو ته پي ايس ايل جون رهيل ميچون دبئي ۾ ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي. چوته پرڏيهي رانديگر اسان جا مهمان آهن ۽ سندن ذهني سڪون کي ترجيح ڏني پئي وڃي. محسن نقوي وڌيڪ چيو ته پي سي بي پاڪستان سپر ليگ مڪمل ڪرائڻ لاءِ پرعزم آهي ۽ هر ممڪن قدم کڻي رهيو آهي ته جيئن ليگ محفوظ ۽ ڪامياب بڻجي.

بقايا 25

وسڪاري جو امڪان ظاهر ڪيو ويو آهي موسميات کاتي موجب، اڄ شهر جو گهٽ ۾ گهٽ گرمي پد 28 ڊگري سينٽي گريڊ رڪارڊ ڪيو ويو. جڏهن ته وڌ ۾ وڌ گرمي پد 35 کان 37 ڊگري سينٽي گريڊ تائين پهچڻ جو امڪان آهي. شهر ۾ اولهہ کان اٽڪل 6 ڪلوميٽر في ڪلاڪ جي رفتار سان هوائون گهلي رهيون آهن. جڏهن ته هوا ۾ گهم جو تناسب 72 سيڪڙو رڪارڊ ڪيو ويو آهي. موسميات کاتي موجب، ڪراچي جي ڀرپاسي وارن علائقن ۾ ڪٿي ڪٿي آنڌاري ۽ گجگوڙ ۽ کنوڻ سان گڏ برسات جو امڪان پڻ آهي.

بقايا 26

جي اڳواڻن کان جنگبندي ڪرڻ جي اپيل ڪئي آهي. هڪ بيان ۾ هن چيو ته " مان پاڪستان ۽ ڀارت جي وزيراعظمن کي اپيل ڪريان ٿي ته هو حملا بند ڪن. فون تي رابطو ۽ تڪرار جو سياسي حل ڪڍن "محبوبہ مفتي چيو ته فوجي ڪارروايون ڪنهن به بنيادي مسئلي جو حل نه آهن. جنهن سان ڪڏهن مسئلا حل ٿيندا نه امن ايندو. هن وڌيڪ چيو ته "ڀارت کي پلواما حملي جي جواب ۾ بالاڪوٽ حملي مان ڇا حاصل ٿيو؟ تنهنڪري ٻنهي ملڪن کي فوجي مداخلت بدران سياسي مداخلت جو رستو اختيار ڪرڻ گهرجي."

بقايا 27

بزرگ پوروهيت تي ڪيل تشدد جي وڊيو سوشل ميڊيا تي وائرل ٿيڻ کان پوءِ انتظاميا حرڪت ۾ اچي وئي. واقعو 7 مئي تي صدر ۾ سي آءِ اي سينٽر جي ويجهو پيش آيو جتي گشتي ڊيوٽي تي موجود سب انسپيڪٽر نديم، ڪانسٽيبل عامر ۽ ڊرائيور ڪانسٽيبل سرفراز بزرگ شهري محمد شعيب کي تشدد جو نشانو بڻايو. ڊي آءِ جي ڏکڻ سيد اسد رضا موجب. وڊيو وائرل ٿيڻ کان پوءِ اعليٰ پوليس آفيسرن واقعي جو نوٽيس ورتو ۽ فوري طور تي ٽنهي اهلڪارن کي معطل ڪري لائين ڪيو ويو. سندن خلاف ڦورو، ڌمڪيون ڏيڻ ۽ زخمي ڪرڻ جي شقن هيٺ ايف آءِ آر داخل ڪئي وئي آهي. متاثر بزرگ شهري محمد شعيب مطابق، پوليس اهلڪار موبائيل ۾ اچي 100 رپيا گهريا. ڏيڻ کان انڪار تي هو ڪاوڙجي پيا ۽ مارڪٽ ڪئي.

بقايا 28

کي ڪيٿولڪ مسيحين جو نئون روحاني اڳواڻ چونڊيو ويو هو پوپ ليئو 14 هين جي نالي سان سڃاتو ويندو. 69 ورهين جو پريوسٽ 2023 ۾ ڪارڊينل بڻيو هو ان کان اڳ 2015 کان 2023 تائين پيرو ۾ بشپ طور ذميواريون نڀايون هو ڪيٿولڪ تاريخ جو 267 هين ۽ آمريڪا جو پهريون پوپ بڻيو آهي. آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ کيس مبارڪباد ڏيندي چيو ته آمريڪي پوپ چونڊجڻ تي فخر آهي ۽ پوپ ليئو سان جلد ملاقات جي خواهش ظاهر ڪئي.

بقايا 29

ڀارت ڇڏڻ لاءِ اڏامن جي ڳولا شروع ڪري ڇڏي. آسٽريلوي ميڊيا موجب، ڪينگرو ڪرڪيٽر جلد يا سياڻي ڏيهہ واپس وڃڻ جا خواهشمند آهن ڪجهہ آسٽريلوي ڪرڪيٽر ڇنڇر تي پنهنجي وطن روانو ٿيندا. آسٽريلوي ميڊيا جو چوڻ آهي ته ڌرمشالا ۾ ميچ ختم ٿيڻ ڪانپوءِ آسٽريلوي ڪرڪيٽرن کي ڳڻتي وڌي وئي آهي. آءِ پي ايل ۾ 15 آسٽريلوي رانديگر شامل آهن ان ڪانسواءِ رڪي پونٽنگ ۽ جسٽن لينگر آءِ پي ايل ۾ ڪوچنگ جون ذميواريون نڀائي رهيا آهن.

بقايا 30

صدر امير آزاد پنهور ۽ رام ڪولهي وڪيل جي مان ۾ آجياڻو ڏنو ويو. آجياڻي کي خطاب ڪندي امير آزاد پنهور چيو ته فطرت ۽ تاريخ هر ماڻهو کان پنهنجو پنهنجو ڪم وٺندي آهي. اسان جي جدوجهد جو بنياد اسان جي وڏن رکيو. انهي جدوجهد جو اسان تسلسل آهيون. ڪراچي بار جي صدر عامر وڙائچ چيو ته امير پاڻي ڌرڻو هڻيو آهي. اسان سانگهڙ ڏيڻ جو اعلان ڪيو پهريون ڀيرو سنڌي هڪ قوم طور تي گڏ ٿي هئي سنڌ ٻيرلو جي ڌرڻي ۾ نروار ٿي اڀري آهي. هن جدوجهد ۾ سنڌ جي ماڻهن مان خوف ختم ڪيو آهي. اسان اها سنڌ ڏسڻ چاهيون ٿا جنهن ۾ سنڌ جي جياپي جو حل هجي. صحافي غفور چانڊيو چيو ته اسان کي قلم ڏئي قدر ڪندي عزت ڏني آهي. بدين جي صحافين پاڻي ڪوٽ ۽ ڪينال نامنظور تحريڪ ۾ پاڻ نڀايو. هن چيو ته پهريون ڀيرو سنڌ جو ماڻهو ڌرتي ۽ پاڻي بچائڻ لاءِ نڪتو. ايوان صحافت بدين جي صدر حاجي خالد محمود گهمڻ چيو ته امير آزاد پنهور وڪيلن جو اڳواڻ به آهي ته قوم پرست اڳواڻ به آهي. وڪيلن کي ۽ سلام آهي. پاڻي جي جياپي واري جنگ جو امير آزاد هيرو آهي. ايوان صحافت پاران آجياڻي تقرير ۾ محمد هارون ڪوپانگ چيو ته امير آزاد نوجوانن جي قيادت ڪري سنڌ کي جاڳايو. ان نوجوان اڳواڻ جي آجيان ڪرڻ اسان تي فرض ٿئي ٿو. سينئر صحافي ۽ ليکڪ ظهير حسين حيدري چيو ته ڪي فرد پنهنجي ڪردار ۽ ڪم جي ڪري ادارا ۽ انجمن آهن. سنڌ جاڳي پئي آهي. ان کي جاڳائڻ لاءِ امير آزاد جو وڏو ڪردار آهي. اسان امير آزاد کي سلام ڪريون ٿا. سينئر صحافي مصطفيٰ اختر علي ڪوسو ڳالهائيندي چيو ته امير آزاد درياءَ بچايو تحريڪ جي سرواڻي ڪندڙ اهو نوجوان آهي جنهن تي سنڌ کي ناز آهي. شفيع محمد جوٽيجو علي محمد شاهاڻي. پريس ڪلب جي صدر شوڪت ميمڻ عبدالغفور چانڊيو چيو ته امير آزاد جا حوصلا جبلن کان مٿي آهن

بقايا 31

خلاف اتي هنيل ڌرڻي ۾ شريڪ ٿيو جنهن جي ڏوهہ ۾ بدنام زمانہ ايس ايڇ او استيل تالپر علڻ عباسي کيس گرفتار ڪري کيو ان بعد جڙتو پوليس مقابلي ۾ کيس قتل ڪري ڇڏيو هي ماوراءِ عدالت قتل آهي هي دهشتگردي آهي جنهن جي مذمت ڪريون ٿا سنڌ جي ماڻهن کي سياسي مزاحمت ڪرڻ جي سزا ڏني پئي وڃي اڄ جڏهن سنڌ سراپا آواز بڻي آهي تڏهن پوليس گردي جي ذريعي ماڻهن کي ڊيڄارڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي هي پيپلزپارٽي حڪومت جي خاص هدايتن تي سنڌ ۾ ٻاڪرڪتو مچايو ويو آهي ان ايس ايڇ او علڻ عباسي ڪجهہ وقت پهريان گهگهر ڦاٽڪ تي ڪئنال رٿا جي خلاف وڪيلن ڌرڻو هنيو ان کان پوءِ رياستي حڪم تي پوليس بي قابو ٿي سنڌي ماڻهن کي مارڻ شروع ڪيو آهي مذڪورا ايس ايڇ او موبائيل ساڙڻ جي هٿ ٺوڪي واقعي ۾ درجن کن ماڻهن کي هاف فراءِ ڪري چڪو آهي پر سنڌ حڪومت آئي جي توڙي سنڌ هاءِ ڪورٽ ان انساني حقن جي بدترين لتاڙ جو نوٽيس ناهي ورتو سنڌ جي ويري ايس ايڇ او علڻ عباسي وري هڪ ماءُ جي جهولي اجاڙي ڇڏي پر عدالتون خاموش آهن

بقايا 32

معلوم نہ ٿي سگهيو تفصيل موجب اوٻاڙو ويجهو رحيم يار خان ۾ اسپيشل برانچ جي ڊي ايس پي سيف الله ڪورائي قتل يا خودڪشي جو موت ڳجهارت بڻيل رحيميار خان جي اسپيشل برانچ جي هيڊ ڊي ايس پي سيف الله ڪورائي پاڻ مٿان مبينا طور تي پسٽل جا فائر ڪري خودڪشي ڪري ڇڏي فائرنگ جو آواز ٻڌي فوتي جو گن مين عرفان واقعي واري هنڌ ڪمري ۾ پهچي ڊي ايس پي کي موقعي تي فوت ٿيل ڏسي پوليس کي اطلاع ڏنو جتي پوليس جي وڏي نفري پهچي فوتي جو لاش ڪڍائي رحيميار خان اسپتال پهچايو جتي لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي ڪري ڇڏيو هوڏانهن آخري اطلاع تائين واقعي جو ڪارڻ معلوم نہ ٿي سگهيو رحيميارخان پوليس جو چوڻ آهي ته واقعي جي جاچ شروع ڪري ڇڏي آهي اصل حقيقت جلد سامهون اچي ويندي

بقايا 33

ڀارت ڇڪتاڻ دوران ڀارتين جي رويي تي پنهنجا ويچار ونڊيا. هن ڀارتي اداڪارا ڪاجول جي پوسٽ جنهن ۾ هن پنهنجي فوج سان اظهار تشڪر جو اظهار ڪيو هو کي ري ٽوئيٽ ڪندي سڀني ڀارتين تي چوٽ هنئي. فاطمہ ڀٽو مطابق هي ته ائين خوشيون ملهائي رهيا آهن جيئن ڪو فٽ بال ميچ ٿي رهيو هجي. هي سڀ ناقابل تفريق ٽوئٽس وسيلي جنگ تي خوشي ملهائي رهيا آهن ڄڻ جنگ موت يا تباهي نہ پر ڪا ميچ هجي.

بقايا 01

عبدالقادر اقبالاڻي جي اڳواڻي ۾ شاندار ريلي ڪڍي وئي ريلي ۾ مختلف سياسي سماجي اڳواڻن، استادن، شاگردن، ڊاڪٽرن، واپارين، سميت مختلف مڪتب فڪر جي ماڻهن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي ريلي ٽائون ڪميٽي کان شهيد بينظير چوڪ تائين ريلي ڪڍي وئي جڏهن ته واپارين مڪمل طور تي شهر بند ڪري ريلي ۾ شرڪت ڪئي ريلي ۾ ڀارتي جارحيت ۽ مودي خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي پاڪ فوج جي حمايت ۾ پاڪ فوج سان محبت جو اظهار ڪيو ان موقعي تي ٽائون چيئرمين هريش ڪمار ڏناڻي، اسسٽنٽ ڪمشنر عبدالقادر اقبالاڻي، وائس چيئرمين شهزاد ميمڻ، سماجي اڳواڻ محمد حسين خاصخيلي، تعليم کاتي جي محمد مٺل خاصخيلي، ايم ايس ڊاڪٽر اشوڪ ڪمار ۽ ٻين ڳالهائيندي چيو ته پاڪستان جي فوج بزدل ڀارت خلاف منهن ٽوڙ جواب ڏئي رهي آهي پاڪ فوج سان سڄي ملڪ جي عوام گڏ آهي اسان پاڪ فوج سان هر موڙ تي گڏ آهيون مودي سرڪار جي جارحيت جو پاڪ فوج ڀرپور جواب ڏئي رهي آهي ڀارت هميشه پاڪستان ۽ پاڪ فوج خلاف پروپيگنڊا ڪري پنهنجي دهشتگرد چهري کي پوري دنيا آڏو وائکو ڪيو آهي اسان متحد ٿي ڀارت جارحيت جو مقابلو ڪري ڀارت کي شڪست ڏينداسين هن چيو ته پاڪستان بين الاقوامي فورمن تي امن جي ڳالهه ڪئي آهي ڀارت کان پاڪستاني عوام جي وهايل خون جي ڦڙي ڦڙي جو حساب وٺنداسين اسان پاڪستان جي دفاع جو وچن ڪيون ٿا مودي سرڪار ۽ ڀارتي فوج کي منهن ٽوڙ جواب ڏينداسين اسان پاڪستان ۽ پاڪ فوج سان هر محاذ تي گڏ آهيون

بقايا 02

مصطفيٰ لغاري جي گهر واري محمودہ مصطفيٰ لغاري جي قومي تحريڪ جي سربراھ اياز لطيف پليجو سان ملاقات قومي عوامي تحريڪ ۽ سنڌياڻي تحريڪ ۾ شامل ٿيڻ جو اعلان ڪيو ان موقعي تي قومي عوامي تحريڪ جي سربراھ اياز لطيف پليجو چيو ته هي جيڪا مودي جارحيت ڪئي آهي پاڪستان تي حملو آهي ٿيو آهي هي پاڪستان تي حملو به هي انڊس سولائيزيشن تي حملو آهي، هي برصغير ۽ سائوٿ ايشيا تي حملو آهي، آئون ڏيڍ ارب ڀارت جي ماڻهن کان پڇڻ ٿو چاهيان ته پاڪستان تي حملو ڪرڻ لاءِ اوهان مودي جهڙي هڪ فاشسٽ کي اجازت ڪيئن ڏني اياز لطيف پليجي چيو ته اسان کو فتح ڪيل علائقو ناهيون جو سدائين اوهان جا غلام بڻجي جيئون، ڏسي وٺو سنڌين هاڻ تابعداري جون زنجيرون ٽوڙي ڇڏيون آهن، سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ سبب سنڌ بنجر ٿيڻ سان گڏ ڏڪار جو شڪار ٿي ويندي ۽ جر جو پاڻي زهريلو ٿي ويندو سمنڊ ٺٽو بدين ۽ سجاول ضلعن کي مڪمل ڳڙڪائي ويندو اياز لطيف پليجي چيو ته ڪارپوريٽ فارمنگ لاءِ ڪينال ٺاهڻ سان سنڌ جو پاڻي بند ٿي ويندو تونسہ پنجند ۽ ٿل ڪينال ذريعي سنڌو درياھ مان اضافي پاڻي کنيو پيو وڃي ٽن صوبن کي ريگستان ۾ تبديل ڪرڻ ۽ هڪ صوبي کي سرسبز بڻائڻ ڪٿي جو انصاف آهي؟پنجاب لنڪ ڪينالن کي پنهنجو پاڻي ڏيڻ بدران سنڌ جو پاڻي ڏئي رهيو آهي. اياز لطيف پليجي چيو ته گرين پاڪستان ۽ زرعي انقلاب جي نالي ۾ سنڌ جي هزارين ايڪڙ زمينن تي قبضا ڪيا پيا وڃن. گرين پاڪستان سنڌ جي زمينن جي نيلامي جو پروانو آهي. ملڪ جي ترقي جي نالي ۾ سنڌ کي بنجر بڻائڻ جو منصوبو جوڙيو پيو وڃي اسان کي اهڙي ترقي نٿي گهرجي جنهن سان سنڌي ماڻهن کي پنهنجي حق حڪمراني کان پري رکي انهن کي ديوار سان لڳايو وڃي. سنڌ جي درياھ، زمينن ۽ وسيلن تي قبضا برداشت نہ ڪنداسين. اياز لطيف پليجي چيو ته گذريل ڪجهه سالن ۾، سنڌ جي هزارين ايڪڙ زرخيز زمين سمنڊ ڳڙڪائي چڪو آهي، سنڌ ۾ هن وقت 60 سيڪڙو وڌيڪ پاڻي جي کوٽ پيدا ٿيڻ ڪري ٻڪ وڌندي، لڏپلاڻ ٿيندي ۽ زمينون ريگستان ۾ تبديل ٿينديون، سنڌ هن وقت تباھ ٿي چڪي آهي، پيئڻ جو صاف پاڻي به موجود ناهي. اياز لطيف پليجي چيو ته 1991ع جي ارسا معاهدي موجب، 117 ايم اي ايف پاڻي موجود ناهي جڏهن پاڻي پهرين ئي موجود نہ آهي ته وڌيڪ ڪينالن لاءِ پاڻي ڪٿان ايندو؟ حڪومت اقتدار جي مفادن لاءِ عوامي حقن کان دستبردار ٿي چڪي آهي ملڪ ۾ عوام جي نمائندگي ڪندڙ اسيمبلي موجود ئي نہ آهي سنڌ ۾ ڏڪار جي صورتحال آهي، سنڌ کي سمنڊ حوالي ڪيو پيو وڃي. وفاق ۽ پنجاب گڏجي سنڌ صوبي جي حصي جو پاڻي کڻي رهيا آهن. اياز لطيف پليجو چيو ته احتجاج تيستائين جاري رکبو جيستائين ڪارپوريٽ فارمنگ ۽ ڪينالن منصوبن جي خاتمي جو اعلان نٿو ٿئي اياز لطيف پليجي چيو ته وفاقي حڪومت هوش کان ڪم وٺي. سنڌي ماڻهن کي ديوار سان نہ لڳايو وڃي. حڪومت جيڪڏهن سمجهي ٿي ته پيپلز پارٽي کي ڪرپشن جي اجازت ڏني آهي سنڌ جو پاڻي، زمينون ۽ وسيلا کٽي ويندا. حڪمران سمجهن ٿا ته سنڌي ماڻهو خاموش رهندا ته اها انهن جي ڀل آهي. سنڌي ماڻهو خاموش تماشائي نہ رهندا. سنڌي ماڻهو پنهنجي حقن ۽ وسيلن لاءِ اٿندا ۽ حڪمرانن جا رستا بند ٿي ويندا.

بقايا 03

عمار حسين گل محمد سولنگي گابر خان سولنگي استاد مريد سولنگي زوار غلام محمد سولنگي شيراز علي عرفان علي سولنگي مصور سولنگي ۽ حاڪم علي ۽ ٻين رانيپور پهچي صحافين اڳيان دانهيندي چيو ته اسان سڄل ڪالوني پنهنجي مامي جي گهر وياسين پنج منٽ رکي ٻاهر نڪتاسين، ته گهر ٻاهران بيٺل هنڊا سي ڊي 70 بيٺل موٽر سائيڪل چابي چور چاهينگ ڪري فرار ٿي ويا جنهن بعد فوري رانيپور ٿاڻي تي پهچي اين سي داخل ڪرائي ،ايس ايڇ او سليم دايو خاطري ڪرائي ته چوري ٿيل موٽرسائيڪل بازياب ڪرائي توهان کي جلد ڏينداس ، پر اٺ ڏينهن گذري ويا پوليس ڪک ڀڃي ٻيڻو نہ ڪيو جنهن بعد ايور شاڻن جو شاگرد والد ۽ ٽيڪ مرد ساڻ ڪري موٽر سائيڪل بازياب ڪرائڻ لاءِ ايس ايس پي خيرپور حسن سردار نيازي کي درخواست ڏني جنهن درخواست تي نوٽ هڻي ايس ايڇ او رانيپور کي سخت هدايت ڪئي ته شاگرد جي چوري ٿيل موٽرسائيڪل جلد بازياب ڪرائي ڪيس ڏني وڃي ، جنهن بعد ايس ايڇ او سان ملاقات ٿي درخواست ڏني جنهن وري آسرو ڏنو ، هنن وڌيڪ چيو ته اسان غريب آهيون رب پاڪ کان بعد پوليس جو آسرو آهي اميد ته پوليس شاگردن کي مايوس نہ ڪندي ، هنن چيو ته جيڪڏهن ٽن ڏينهن اندر چوري ٿيل موٽر سائيڪل بازياب نہ ٿي ته ملي ته پريس ڪلب رانيپور اڳيان پر امن احتجاج ڪنداسين

بقايا 04

گهڙ: خبر موجب شهدادپور ويجهو ڳوٺ غلام محمد لغاري جو رهواسي لياقت لغاري جي ڀائي ۽ زال سان گڏ احتجاج دانهون ڪندي چيو ته سندس ڀائي ۽ سان ظلم ۽ زيادتي ۽ جا نوان داستان لکيا پيا وڃن، جڏهن ته پوليس بااثر جوابدارن آڏو بي وس بڻيل آهي. ميڊيا اڳيان دانهون ڪندي لياقت لغاري چيو ته هن پنهنجي ڀيڻ جو رشتو ڪجهه وقت اڳ اظهر مري، پٽ منظور مري سان ڪيو هو جنهن مان هن کي هڪ پٽ ڄائو جنهن جي عمر هن وقت ارڙهن مهينا آهي. پر اظهر مري غلط صحبت ۾ اچي نشي جي لعنت ۾ مبتلا ٿي ويو ساڳي وقت جوا، منشيات جي وڪري ۽ وياج تي پيسا ڏيڻ جهڙن غلط عملن ۾ به ملوث ٿي ويو لياقت لغاري موجب، جڏهن انهن عملن کان هن کي روڪڻ جي ڪوشش ڪئي وئي ته اظهر مري پنهنجي زال تي تشدد ڪيو ۽ کيس گهر مان ڪڍي ڇڏيو. لياقت لغاري جو چوڻ هو ته سندن مسئلو ڳوٺ جي چڱن مڙسن آڏو رکيو ويو، پر جوابدار ڪيترا بار سڏائڻ باوجود ڪيس حل ڪرائڻ لاءِ نہ آئي. هن ٻڌايو ته ٽي ڏينهن اڳ اظهر مري، سندس والد منظور مري، مظهر مري، شاهنواز مري، وهاب نظاماڻي ۽ رٽائرڊ انسپيڪٽر محمد رضا نظاماڻي گڏجي سندن گهر تي مبني حملو ڪيو ۽ سندس ڀيڻ ۽ معصوم ڏوهٽي کي اغوا ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. پاڙي وارن جي مداخلت تي جوابدار ته فرار ٿي ويا، پر معصوم ٻار کي گڏ کڻي ويا. واقعي جي اين سي ملاسي ٿاڻي تي داخل ڪئي وئي، پر ٽي ڏينهن گذرڻ باوجود پوليس ڪوبہ عملي قدم نہ کنيو آهي. لياقت لغاري الزام لڳايو ته رٽائرڊ انسپيڪٽر محمد رضا نظاماڻي، وهاب نظاماڻي، اظهر مري ۽ منظور مري جي اثر رسوخ سبب پوليس کين گرفتار ڪرڻ کان لاچار آهي. هن اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته معاملي جو نوٽيس وٺي سندن ڀيڻ ۽ پوٽي کي انصاف ڏياريو وڃي، ۽ جوابدارن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي وڃي.

بقايا 05

وٺي ڪنڊيارو ۾ جي يو آءِ جو ورڪرز تربيتي ڪنوينشن فاروق اعظم مسجد ۾ مفتي حمدالله بروهي جي صدارت ۾ ٿي گذريو. ڪنوينشن ۾ سنڌ جي مشهور مبلغ ۽ مصنف مولانا محمد قاسم سومرو ۽ جي يو آءِ سنڌ فقہ ڪميٽي جي سربراھ مفتي محمد ادريس السندي خصوصي شرڪت ڪئي جي يو آءِ ضلع نوشهروفيروز جو جوائنٽ سيڪريٽري مولانا محمد رمضان خاصخيلي،مولانا حسين احمد عباسي،مولانا سليم الله سومرو ۽ حافظ اسدالله ڏيپر ۽ جي يو آءِ جا ٻيا ڪيترائي ڪارڪن ۽ انصار الاسلام جا رضاڪار ڪنوينشن ۾ شريڪ ٿيا. ڪنوينشن ۾ شريڪ اڳواڻن ۽ ڪارڪنن پاڪستان ۾ ڀارتي حملن جي مذمت ڪئي. ان موقعي تي ڳالهائيندي جي يو آءِ سنڌ فقہ ڪميٽي جي سربراھ مفتي ڊاڪٽر محمد ادريس السندي چيو ته جي يو آءِ ملڪ جي دشمن خلاف هر محاذ تي دفاعي ادارن سان گڏ آهي ڀارت پاڪستاني قوم کي فوجي حملن ۽ ڊرون آپريشن کان ڊيڄاري نٿو سگهي، ڀارتي ميڊيا جون ڪوڙيون خبرون سڄي دنيا ۾ ڀارت کي شرمسار ڪري رهيون آهن. مفتي محمد ادريس السندي پنهنجي تقرير ۾ وڌيڪ چيو ته پاڪستاني عوام جون نظرون هاڻي پنهنجي فوج تي آهن، انشاء الله پاڪستاني عوام ۽ دفاعي ادارا ڀارت مٿان سوپارا ٿيندا، ٻئي پاسي ڀارتي حملن خلاف جي يو آءِ سٽي ڪنڊيارو جي امير مفتي حمادالله بروهي جي اڳواڻي مسجد تقويٰ کان احتجاجي ريلي ڪڍي وئي

بقايا 06

يڪجهتي جي اظهار لاءِ چيئرمين ٽائون ڪاميٽي سيتا رجا انجنيئر ڪامران عباس ڪبر جن جي تعاون سان شهر اندر جامع مسجد کان فضل حسين چوڪ تائين شاندار ريلي ڪڍي وئي جنهن ۾ علائقي جي سياسي سماجي . مذهبي ۽ سول سوسائٽي جي ڪارڪنن مولانا نور محمد اويسي، حافظ اعجاز احمد ٽائون آفيسر سيتا رجا محمد ايوب قليس سجل ٽريڊ يونين جي صدر رسول بخش سهتو سٽي پريس ڪلب سيتا رجا سرپرست زاهد گل سولنگي. صدر ذوالفقار علي انصاري. نائب صدر زبير علي شاھ بخاري. ڪائونسلر غلام عباس ٽول. نوجوان شيعا تنظيم سيتا رجا جي صدر زوار فيض علي لنڊ . اصغريہ آرگنائيزيشن جي اڳواڻ امير حسين جعفري، خاصخيلي راجوتي اتحاد جي صدر سرائي امداد رضا خاصخيلي . راجپر اتحاد جي اڳواڻ احمد خان . پ پ اڳواڻ بلاول خان خاصخيلي سميت ٻين سوين شهرين شرڪت ڪئي . جنهن ۾ ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪندي پاڪ فوج سان مڪمل يڪجهتي جو اظهار ڪيو ويو.

بقايا 07

حافظ خير محمد جعفري غفاري استاد محمد ابراهيم شيخ اويس احمد لاشاري سهڻو خان ٿندواڻي گل ملڪ جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي . مولوي صدرالدين حسيني نصيراڻي نوراي مصطفيٰ مسجد کان عظيم ريلي ڪڍي ڀارتي جارحيت خلاف پاڪ فوج سان يڪجهتي جي اظهار ڪيو صحافين، محمد ابراهيم شيخ سهڻو خان ٿندواڻي شهرن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. شرڪت ڪندڙن قومي جهنڊو بلند ڪيو احتجاج ڪندڙن چيو ته ڀارت اسان جي شرافت کي ڪمزوري نہ سمجهي ته ڀارتي جارحيت جو ڀرپور جواب ڏنو ويندو سياسي، سفارتي ۽ هر پليٽ فارم تان آواز اٿاريو ويندو. پوري قوم پاڪ فوج سان گڏ بيٺي آهي. وطن جي هر انچ جو دفاع ڪيو ويندو شهيدن جون قربانيون رائيگان نہ وينديون. مظاهرين اهو به چيو ته اگر اسان جي ضرورت پيئي ته اسان به ملڪ پاڪستان لاءِ حاضر آهيون "پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد"جا نعرا هنيا. ملڪ ۽ قوم جي سلامتي لاءِ خصوصي دعائون پڻ گهري ويون

بقايا 08

ڪمشنر منور عباس سومرو پنهنجي جاري ڪيل هڪ نوٽيفڪيشن تحت ٺٽي ضلعي جي سمورن کاتن جي سربراهن سميت انهن جي سرڪاري عملي کي هدايت ڪئي آهي ته اهي هيڊ ڪوارٽر ۾ موجود رهن ۽ پنهنجا موبائل فون 24 ڪلاڪ فعال رکن. نوٽيفڪيشن ۾ سمورن کاتن جي سربراهن کي پنهنجي آفيسن ۾ فعال ڪنٽرول روم قائم ڪرڻ جي پڻ هدايت ڪئي وئي آهي. ڊپٽي ڪمشنر چيو آهي ته عدم تعميل جي صورت ۾ لاڳاپيل ضابطن تحت انهن جي خلاف تاديبي ڪارروائي ڪئي ويندي.

بقايا 09

چور پنهنجي ساٿين سميت قانون کان ڏاڍو پوليس جوابدار کي گرفتار ڪرڻ کان لنوائڻ لڳي لغاري برادري جي 50 کان وڌيڪ ڳوٺاڻن مقتول جي گهر آڏو قاتلن ۽ پوليس خلاف اڀ ڏاريندڙ نعرا هڻي ميڊيا آڏو دانهيندي چيو ته هٿياربند غوث بخش سهراب محراب ۽ ڪامران جتوئي ۽ هڪ نامعلوم ماڻهون عيد جي ڏينهن شام جو اسان جي نوجوان اعجاز لغاري کي گوليون جو ٻڪ بڻائيندي بيدردي سان قتل ڪيو جنهن جو باڀيجي ٿاڻي ايف آءِ آر داخل ڪيي آهي پوليس صرف ٻن ماڻهون کي فارملٽي طور گرفتار ڪيا آهن باقي مک جوابدار غوثو جتويي ۽ ٻين کي گرفتار ناهي ڪري سگهي مقتول جي ڀاءُ نثار احمد لغاري محمد صديق احسان الله ۽ ٻين چيو ته اسان جي اعجاز لغاري کي قتل ڪندڙ خون جي ايف آءِ آرتان هٿ ڪڍائڻ لاءِ نتيجا ڀوڳڻ جون ڌمڪيون ڏي رهيا آهن هنن وزيراعليٰ آءِ جي سنڌ ڊي آءِ جي ۽ ايس ايس پي سکر قانون لاڳو ڪندڙ ادارن ۽ عدليا کان گهر ڪيي اسان جي اعجاز سميت ڪيترن ماڻهون کي قتل ڪندڙ غوث جتويي سميت جوابدارن کي قانون جي ڪٽهيڙي ۾ آندو وڃي نہ ته ٻي صورت ۾ ڊي آءِ جي آفيس آڏو ڌرڻو هنيو ويندو

بقايا 10

بدترين دهشتگردي آهي. جي يو آءِ سنڌ جي قائد علامہ راشد محمود سومرو جو اجتماع کي خطاب. سوين مسجدن ۾ ڀارتي جارحيت بزدلانو عمل قرار ۽ پاڪ فوج سان ساٿ جو اعلان خبر موجب جمعيت علماء اسلام جي سربراھ مولانا فضل الرحمان جي اپيل تي يوم دفاع وطن ملهايو ويو مختلف احتجاجي ميڙاڪن مظاهرن ۽ جمعي جي خطبن ۾ جي يو آءِ سنڌ جي قائد علامہ راشد محمود سومرو صوبائي انفارميشن سيڪريٽري ڊاڪٽر اي جي انصاري ۽ ٻين تقريرن ۾ چيو آهي ته پاڪستان ۾ ڀارتي ميزائيل حملا ڀارت جي بدترين دهشتگردي آهي ۽ بزدلانو عمل آهي ان موقعي تي عالمن خطيبن ۽ عوام ڀرپور جذبي جو اظهار ڪندي ملڪ جي حفاظت لاءِ پنهنجي عزم جو اظهار ڪيو هنن چيو ته "وطن جو دفاع قومي ذميواري ۽ اهو ايماني حق به آهي. هنن چيو ته اسان جي بهادر فوج هر محاذ تي دشمن جي اک ۾ اکيون وجهي بيٺل آهي، ۽ پوري عوام جو هر وقت سندن ساٿ آهي." عالمن جمعي جي خطبن ۾ چيو ته "يوم دفاع وطن ملهائڻ جو مقصد عوام ۾ شعور اجاگر ڪرڻ ۽ دشمن جي هر قسم جي جارحيت خلاف قومي اتحاد کي مضبوط ڪرڻ آهي. جي يو آءِ جي اڳواڻن چيو ته ملڪ جي سلامتي لاءِ هر قرباني ڏيڻ لاءِ تيار آهيون. جمعي جي ڏينهن ماڻهن جي وڏي انگ ۾ اجتماعن ۾ شرڪت ۽ جذبي ثابت ڪيو ته قوم پنهنجي وطن ۽ فوج سان گڏ بيٺل آهي.

بقايا 11

جي صوبائي قائدين پاران ضلع ملير زون ون جو تنظيمي دورو ڪيو ويو جنهن دوران تنظيم جي رڪارڊ جو تفصيلي جائزو ورتو ويو ۽ مقامي عهديدارن سان گڏ اهم تنظيمي معاملن تي غور ڪيو ويو دوري ۾ صوبائي نائب صدر شهزاده وقاص، آڊيٽر انور علي ڏاهري، معاون جنرل سيڪريٽري محمد سعيد چانڊيو معاون فنانس طارق مسعود ۽ معاون آڊيٽر عبدالڪريم الڪهائي شرڪت ڪئي. مقامي سطح تي زون ون جي صدر خليفہ محمد سعيد چانڊيو نائب صدر علي نواز ڏاهري، جنرل سيڪريٽري دلشاد برفت، جوائنٽ سيڪريٽري عبداللطيف سولنگي، فنانس سيڪريٽري خالد حسين تهيم، پريس سيڪريٽري محمد سعيد راڄپر، آڊيٽر بشير احمد بروهي، آفس سيڪريٽري مير محمد جلباڻي، معاون صدر عبدالجبار سودهڙ ۽ معاون جنرل سيڪريٽري عابد علي پڻ شريڪ ٿيا. دوري دوران صوبائي اڳواڻن زون جي ڪارڪردگي کي ساراهيندي، تنظيم کي وڌيڪ منظم ۽ فعال بڻائڻ لاءِ مفيد تجويزون پيش ڪيون. عهديدارن تي زور ڏنو ويو ته هو جماعت جي مشن کي عوام تائين پهچائڻ لاءِ پنهنجون ڪوششون جاري رکن.

بقايا 12

ڪهرام سياسي سماجي اڳواڻن صحافين ۽ شهرين جي جنازي نماز ۾ شرڪت فوتي جو مڙهہ سوين آلين اکين سان مٽي ماءُ حوالي خبر موجب نڪرائو ويجهو جلال ڳوٺ لنڪ روڊ تي ڪاري تاري پل وٽ موٽرسائيڪل سلپ ٿيڻ سبب صحافي امداد حسين منگي جو نوجوان ڀائٽيو 35 ورهين جو رياض حسين منگي پٽ خادم حسين منگي فوت ٿي ويو سندس ٻيو دوست صدورو ملڪ زخمي ٿي پيو ڳوٺاڻن پهچي فوتي جو مڙهہ ۽ زخمي نوجوان کي اسپتال کڻايو ٻڌايو پيو وڃي ته نڪرائو واسي سيلون جو ڪم ڪندڙ نوجوان رياض حسين منگي ۽ صدورو ملڪ پنوعاقل ڪم سانگي ويل هئا جتان واپسي تي جلال ڳوٺ ويجهو ڪاري تاري واري پل وٽ سندن موٽرسائيڪل سلپ ٿي وئي جنهن جي نتيجي ۾ نوجوان رياض حسين منگي هيٺ ڪري ڦٽجي ٿي فوت ٿي ويو جڏهن ته ٻيو نوجوان صدورو ملڪ زخمي ٿي پيو فوتي جو مڙهہ ڳوٺاڻن طرفان پنهنجي مدد پاڻ تحت ڪٺائي نڪرائو سندس گهر آندو ته وارثن ۾ ڪهرام مچي ويو آهي ۽ علائقي ۾ ڏک واري صورتحال ڇانئجي وئي نوجوان جي جنازي نماز عيدگاهہ ۾ ادا ڪئي وئي جنهن ۾ شهرين سياسي سماجي اڳواڻن شهرين ۽ صحافين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي جنهن کانپوءِ مرحوم جي مڙهہ کي ابائي قبرستان پيرسومر شهيد ۾ دفن ڪيو ويو.

بقايا 13

قبضو آهي سڄي سنڌ ۾ هن وقت شديد پاڻي جو بحران آهي سنڌ سوڪهڙي جو شڪار ٿي وئي آهي جر ڪارا ٿي ويا آهن پيئڻ جي پاڻي جو بحران پيدا ٿي ويو آهي لکين ايڪڙ زمين سمنڊ ڳڙڪائي ويو آهي انڊس ڊيلٽا ۾ پاڻي نہ هجڻ سبب سمنڊ تيزي سان زمينون ڳهي رهيون آهن لاڙ پٽي جا جر ڪارا ٿي ويا آهن 3 ڪلو ميٽر پيادل پنڌ ڪري عورتون پيئڻ جو پاڻي ڀرڻ وڃن ٿيون نواز خان زئور وڌيڪ چيو ته سنڌو درياھ تي ڇهہ ڪينال ٺاهڻ جي وڏي سازش ٿي جنهن کي لکين سنڌي روڊن رستن تي هوندا درياھ جي جدوجهد ۾ سنڌي قوم پاڻ ملهايو آهي سندن سوڀ جدوجهد جي ڪري ٿي آهي قومون جڏهن سجاڳ ٿينديون آهن تڏهن پنهنجا حق حاصل ڪنديون آهن ٻئي طرف قادربخش زئور پنهنجي بيان ۾ چيو آهي ته اڄ ميرپور بٺورو ۾ پاڻي کوٽ خلاف ريلي ڪڍي ويندي سجاول ضلعو پاڻي جي بحران جي ور چڙهي ويو آهي

بقايا 14

ويون، ڀارتي جارحيت خلاف نفرت جو اظهار جيڪب آباد ۾ ضلعي انتظاميہ پاران ڊپٽي ڪمشنر نواب سمير حسين لغاري، ايس ايس پي جيڪب آباد صدام حسين خاصخيلي، اسسٽنٽ ڪمشنر ٺل غلام عباس سڏايو مختيارڪار نياز محمد جکراڻي ۽ واپاري اڳواڻ مير احمد علي بروهي جي اڳواڻي ۾ ڊي سي آفيس کان ڊي سي چوڪ تائين ريلي ڪڍي وئي جنهن ۾ مختلف سرڪاري کاتن جي عملدارن سميت عام شهري وڏي تعداد ۾ شريڪ ٿيا. ريلي ۾ شريڪ ماڻهون پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد جهڙا نعرا هڻندا رهيا. ٻئي پاسي پوري پاڪستان جيان جيڪب آباد ۾ به جماعت اسلامي پاران مرڪزي امير حافظ نعيم الرحمان جي سڏ تي ڀارت جي جارحيت ۽ پاڪستان مٿان بلاجواز حملن خلاف ريلي ڪڍي وئي سخت لفظن ۾ مذمت ڪئي وئي. ضلعي آفيس کان ضلعي امير محمد ابوبڪر سومرو امير شهر حاجي دادار حسن لاشاري، محمد حنيف ڪوسو ۽ عبدالصمد ڪٽبار جي اڳواڻي ۾ هڪ وڏي احتجاجي ريلي ڪڍي ريلين کي خطاب ڪندي اڳواڻن چيو ته ڀارت وچ اوڀر جي دهشتگرد رياست آهي هن ڪروڙين ڪشميرين جو خون وهايو جڏهن ته پاڪستان مٿان بلاجواز حملا سندس انتهاپسندانا چهرو ظاهر ڪن ٿا اڳواڻن چيو ته ملڪ جو عوام پنهنجي پاڪ فوج سان گڏ آهي جڏهن ته سڏ ٿيو ته ملڪ جي بقا خاطر پنهنجي جانين جون قربانيون ڏينداسين هنن چيو ته ڀارت اسرائيلي چرچ تي پاڪستان مٿان بلاجواز حملا پيو ڪري پر پاڪستان جي فوج دنيا جي مڃيل ترين فوج آهي هو ڀارت کي منهن ٽوڙ جواب ڏيڻ جي صلاحيت رکن ٿا پر اسين پاڪستاني پرامن آهيون اسان جي صبر کي ڪمزوري نہ سمجهيو وڃي ملڪ توڙي دين اسلام خاطر جهاد جو سڏ ٿيو ته ڀارت کي دنيا جي نقشي تان مٽائي ڇڏينداسين ڪافرن جي هوڏ قائم نہ رهندي.

بقايا 15

موجب ميهڙ شهر جي مخدوم بلاول ڪالوني مين روڊ ميهڙ وٽ مزمل ڪرياڻا اسٽور کي اوچتو رات جو بيٽري فل چارج ٿيڻ کانپوءِ اسٽور کي باهه لڳي وئي جنهن ۾ ڪرياڻو سامان ڪيٽ دوائون بوتلون فريجون سميت ڪاڏي پيٽي جون شيون اناج سميت ڪاڏي پيٽي جو مڪمل سامان سڙي رک ٿي ويو ۽ بنگلو به ڊئميج ٿي ويو سندس گاڊر ڇبا ٿي ويا آهن ٻئي اسٽور جي مالڪ مزمل حسين قلندري صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته پنج ڪروڙ جو نقصان ٿيو آهي هن مهل تائين ڪير آفيسر نہ پهتو آهي اوچتو باهه لڳڻ سبب تمام وڏو نقصان ٿيو آهي فائربريگيڊ وارا به دير سان پهتا آهن منهنجو تمام وڏو ڪرياڻ ميڊيڪل جو اسٽور هو باهه لڳڻ سبب سمورو سامان سڙي ويو آهي هن اعليٰ اختيارين کان مدد جي اپيل ڪئي آهي

بقايا 16

علي سمون، محمد نواز سمون،مولانا محمد خان انڊڙ ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ خانپور مهر جي مرڪزي امام بارگاهہ کان پريس ڪلب خانپور مهر تائين پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج پائنده باد جي عنوان سان ريلي ڪڍي وئي، ريلي ۾ شريڪ ماڻهن قومي جهنڊا ۽ بينرز کڻي شهر ۾ ريلي ڪڍي ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ نعريبازي ڪئي،اڳواڻن چيو ته ڀارت جون تازيون بزدلانا حرڪتون خطي جي امن لاءِ انتهائي خطرناڪ آهن، پر پاڪستاني قوم اهڙن گدڙ ڀپڪين کان نہ ڊڄندي اسان کي پنهنجي بهادر سپاهين ۽ سالارن تي فخر آهي، قوم پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي سان ملائي بيٺل آهي، ڀارت هڪ غير ذميوار رياست طور خطي جي امن کي نقصان پهچائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي، پر پاڪستاني قوم هر محاذ تي متحد آهي. هنن وڌيڪ چيو ته ڀارت پنهنجي اندروني خراب حالتن تان ڌيان هٽائڻ لاءِ اهڙيون چالاڪيون ڪري رهيو آهي، پر پاڪستاني عوام ڪنهن به صورت ۾ پوئتي نہ هٽندي،پاڪستان جي عوام پاڪ فوج سان گڏ آهي.

بقايا 17

صحافي الله ڏنو شر المعروف AD شر جي بي رحمانہ انداز سان ٿيل قتل خلاف جي ڊبليو سي جي مرڪزي صدر شوڪت ٿوٿاري جي سڏ تي ٽري ميرواھ ۾ تاريخي احتجاجي ريلي ، مرحوم اي ڊي شر جي قاتلن جي فوري گرفتاري جو مطالبو ، رپورٽ موجب جي ڊبليو سي صوبہ سنڌ جي مرڪزي اڳواڻ سالار صحافت صدر شوڪت ٿوٿاري جي اڳواڻي ۾ شهيد اي ڊي شر جي قاتلن جي گرفتاري لاءِ ٽري ميرواھ ۾ تاريخي ريلي ڪڍي وئي ، جنهن ۾ جي ڊبليو سي سکر جي ميڊم ناهيد اختر ، ميڊم شمائلا منگي سان گڏ ، ضلعي خيرپور جي ان تعلقن جي صدرن جنرل سيڪريٽريز هزارين ڪارڪن سماج سڌارڪ قلمڪارن سياسي سماجي مذهبي اڳواڻن استادن شاگردن ، تعلقہ ٽري ميرواھ ٻار جي صدر شاڪر شر ڀرپور شرڪت ڪئي جڏهن ته مرڪزي ريلي کي جي ڊبليو سي صدر شوڪت ٿوٿاري ، ٽري ٻار جي صدر شاڪر شر ، ميڊم ناهيد اختر اسٽيپ فائونڊيشن صوبہ سنڌ چيئرپرسن ميڊم شائستہ بلوچ شمائلا منگي ، ٻين خطاب ڪندي چيو ته ظالم ڪيترو به طاقتور هجي ان کي رب پاڪ کان سزا ملندي ، جڏهن ته اي ڊي شر جي مک قاتلن کي بچائڻ وارا به گهڻا آهن پر قانون جي گرفت کان بچي نہ سگهندو ، جڏهن ته سٽي پريس ڪلب رانيپور جي صدر فقير محمد عباسي سيد زوار شاھ ، خير محمد جاموٽ نجيب جوڻو ، جي ڊبليو سي تعلقہ سوڀوديرو جي جنرل سيڪريٽري ميان اعجاز عباسي اوشاق جاموٽ ، نديم سولنگي لياقت جاموٽ سلطان راڄپر وقار هنگورو جاني جاموٽ گمبٽ جي علي حيدر اڄڻ ، سماج سڌارڪ فياض رتو ضلع خيرپور مولائي عمران شاهاڻي ، علي جعفري ، خان محمد سولنگي ، زويا ملاح، صوفي ياسين راڄپر ڪوٽ ڏيجي جي بادشاھ ڳوپانگ شهزادو ڳوپانگ عرفان مختيار ڳاهو ڪيپٽن رجب ملاح ، عبدالرزاق شر ، نارو خان پرويز رند پڻ ريلي ۾ شرڪت ڪئي ريلي دوران ماڻهن هٿن ۾ شهيد اي ڊي شر سينئر صحافي جي تصويرون، بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي قاتلن سهولتڪارن جي گرفتاري جو مطالبو ڪيو ، جڏهن ته مرڪزي صدر شوڪت ٿوٿاري ٻين پريس ڪلبن سان گڏ سٽي پريس ڪلب رانيپور انٽر نيشنل پريس ڪلب رانيپور جي صحافين جي بهترين ڪوريج ڏيڻ تي شڪريو ادا ڪيو .

بقايا 18

پيراميڊڪ اسٽاف ۽ ميونسپل عملي کي الرٽ رهڻ جو حڪم. خبر موجب ڊپٽي ڪمشنر گهوٽڪي ڊاڪٽر سيد محمد علي جي صدارت هيٺ سندس آفيس ۾ ڀارتي جارحيت بعد ملڪ جي موجوده صورتحال جي پيش نظر هڪ اهم گڏجاڻي ٿي گذري، گڏجاڻي ۾ ايس ايس پي ڊاڪٽر سميع سومرو، رينجرز ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي عملدارن سميت صحت، ميونسپل، تعليم، لوڪل گورنمينٽ، سول ڊفينس، سوشل ويلفيئر ٽرانسپورٽ، انفارميشن کاتي جي عملدارن توڙي صنعتي ادارن جي نمائندن شرڪت ڪئي. ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر خطاب ڪندي چيو ته ملڪ جي موجوده صورتحال جي پيش نظر حفاظتي انتظام اختيار ڪرڻ ضروري آهن ته جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي فوري طور تي منهن ڏئي سگهجي، ان سلسلي ۾ سمورن لاڳاپيل کاتن جي ملازمن جون موڪلون رد ڪيون ويون آهن ان موقعي تي هن ڊي ايڇ او کي هدايت ڪندي چيو ته سمورن ڊاڪٽرن توڙي پيرا ميڊڪ عملي کي الرٽ رکي، ايمبولينسز ۽ ضروري دوائن جي دستيابي کي يقيني بڻايو وڃي جيئن ڪنهن به اڻوڻندڙ واقعي جي صورت ۾ مشڪل پيش نہ اچي. ان موقعي تي هن اسسٽنٽ ڪمشنرن کي هدايت ڪندي چيو ته امڪاني طور تي هنگامي حالتن کي منهن ڏيڻ لاءِ پنهنجي پنهنجي تعلقي سطح تي جامع ڪانٽيجنسي پلان تيار ڪيا وڃن، يوسي سطح تي سائرن واري نظام کي فعال بڻايو وڃي. هن صنعتي ادارن جي نمائندن کي پڻ هدايتون ڪندي چيو ته احتياطي تدبيرون اختيار ڪرڻ سميت ڊاڪٽرن، پيراميڊڪ اسٽاف، ايمبولينسز ۽ فائربريگيڊ جا تفصيل فراهم ڪيا وڃن ته جيئن پلان ۾ شامل ڪري سگهجن. ان موقعي تي ايس ايس پي ڊاڪٽر سميع سومرو ڳالهائيندي چيو ته عوام کي خوفزده ٿيڻ جي ضرورت ناهي، امڪاني طور تي هنگامي حالتن لاءِ تياري ڪرڻ جو مقصد احتياطي تدبيرون اختيار ڪرڻ آهي، عوام سوشل ميڊيا تي پکڙيل افواهن تي ڌيان ڏيڻ بدران خبرن جي تصديق ڪري، بغير تصديق جي شيئر ڪيل من گهڙت خبرون عوام ۾ خوف پکيڙي رهيون آهن اهڙي عمل کان احتياط ڪيو وڃي. گڏجاڻي دوران ڀارتي جارحيت دوران شهيد ٿي ويلن لاءِ فاتح خواني پڻ ڪئي وئي.

بقايا 19

ڪشمور ريلين ۽ احتجاجي مظاهرا ڪيا ويا جن کي جماعت اسلامي جي صوبائي ضلعي ۽ مقامي اڳواڻن خطاب ڪيو ڪراچي، حيدرآباد ، ٽنڊو الهيار ميرپورخاص ، سکر لاڙڪاڻو، جيڪب آباد ،سکر ٽنڊو آدم ،ڪنڊڪوٽ ، مٽياري، ٽنڊو محمد خان، محرابپور ۾ ريلين ۽ مظاهرن کي جماعت اسلامي سنڌ جي نائب امير حافظ نصرالله چنا، منعم ظفرخان، محمد يوسف، علامہ حزب الله جکرو، سيد علي مردان شاھ، ابوبڪر سومرو ڀارتي جارحيت جي سخت مذمت ڪندي چيو ته ڀارت پهلگام واقعي کي بنياد بڻائي ڪوڙ جي بنياد تي پاڪستان تي حملو ۽ سولين آبادي توڙي مسجدن کي نشانو بڻائي عالمي قانونن جي سخت ڀڃڪڙي ڪئي آهي. ڀارت جو اسرائيلي ساخت ڊرون ذريعي پاڪستان کي نشانو بڻائڻ سان ثابت ٿي ويو ته آمريڪا اسرائيل ۽ ڀارت پاڪستان توڙي مسلمانن جي دشمني ۾ هڪ آهن. هي ڪوڙو ڊرامو ڪري پاڪستان تي حملا غزا توڙي ڪشمير ۾ ٿيندڙ انسانيت جي قتل عام مان عالمي ضمير جو ڌيان هٽائڻ جي پڻ ڪوشش آهي. جنگ ۾ ٻنهي ملڪن جو نقصان ٿيندو آهي پر قوم جي خواهش آهي ته ڀارتي اڳرائي جو منهن ٽوڙ جواب ڏيڻ ضروري آهي. اڳواڻن جو چوڻ هو ته پوري قوم پنهنجي وطن جي دفاع لاءِ هڪ پيج تي آهي ۽ دشمن جي مقابلي لاءِ محافظن سان ڪلهي ۾ ڪلهو ملائي ميدان ماريندي. هوڏانهن جمعي جي ميڙاڪن کي خطاب ۾ پڻ عالم سڳورن ڀارتي جارحيت جي مذمت ۽ ملڪ جي سلامتي لاءِ خصوصي دعائون ڪيون.

بقايا 20

شڪيل احمد ابڙو، اسسٽنٽ ڪمشنر خانپور اياز احمد مشوري ۽ ڊي ايڇ او ڊاڪٽر نادر علي پنهور جي اڳواڻي ۾ هڪ طبي ميڊيڪل ڪيمپ لڳايو ويو. شڪارپور جي ڳوٺين تيغو ۽ پرياسي جي ڪچي ۾ ڌاڙيلن خلاف هلندڙ آپريشن جي ڪري جيڪي پرياسي جا ڳوٺ ۽ اتان جو عوام جيڪو متاثر ٿيو آهي ۽ اتان جون اسپتالون ۽ اتي ميڊيڪل جي ڪا سهولت موجود ڪونہ هئي ضلعي انتظاميا ان صورتحال کي مدنظر رکندي صحت کاتي شڪارپور جون ٽيمون ايمبولينس ۽ 1122 موبائل سروسز ۽ ڊي ايڇ او هيلٿ شڪارپور نادر علي پنهور ڊاڪٽرن، پيراميڊيڪل اسٽاف سميت ڳوٺين تيغو ۾ هلندڙ آپريشن دوران ڪچي جي آس پاس وارن ڳوٺن ۾ اتان جي عورتن، مردن ۽ ٻارن جو مفت علاج ڪيو ويو ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو چيو ته ڪچي جي پرياسي جا ڳوٺ جيڪي هن آپريشن سان متاثر ٿيڻ ٿا انهن کي ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو يقين ڏهاني ڏياري ته عوام الناس جي جان و مال جو پورو پورو تحفظ ڪيو ويندو ۽ ڪنهن به ڳوٺائي مرد يا عورت کي ڪنهن به قسم جي بيماري آيا هجو ڪو مسئلو صحت جي حوالي سان آهي انهن کي صحت کاتي طرفان موبائل سروسز جي ٿرو ڪچي جي آس پاس رهندڙ غريب ڳوٺائن کي مختلف ٽيسٽون وغيره ڪري انهن کي ان بيماري جو علاج پڻ ڏنو ويو ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو چيو ته جيڪي اسپتال يا بي ايڇ يو سينٽر تي بيمار ماڻهن کي آندو وڃي ته جيئن غريب ڳوٺائن جو علاج ٿي سگهي هن چيو ته جيڪي ڳوٺاڻا ڪچي جي آس پاس رهن ٿا انهن کي بيمارين جي حوالي سان ڪنهن به قسم جي تڪليف درپيش نہ اچڻ ڏبي ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو هن آپريشن جي حوالي سان چيو ته ملڪ دشمن ڌاڙيل جيڪو آپريشن هلي ٿو ۽ پوليس سان ضلعي انتظاميا ۽ تمام ادارا انهن سان گڏ آهن

بقايا 21

سوشل ڊولپمينٽ آرگنائيزيشن جي تعاون سان، "بريڪنگ دي سائلنس انڊرسٽينڊنگ مينٽل هيلٿ" جي عنوان سان هڪ دلچسپ پينل بحث منعقد ڪيو. مقررين ۾ ماهر نفسيات شعبي جا ماهر شامل هئا، جهڙوڪ ڊاڪٽر ذوالفقار راهوجو ڊاڪٽر هريش ڪمار ۽ سکر جي اسسٽنٽ ڪمشنر محترمہ سپيا فلڪ راڻو جن ذهني صحت جي مسئلن جي بنيادي سببن ۽ ممڪن حل بابت تجربا شيئر ڪيا. هوپ فار آل آرگنائيزيشن جي چيئرپرسن محترمہ رابعہ مرزا ڊاڪٽر قاسم سودڙ سان ذهني صحت ۽ شاگردن کي درپيش چئلينجن بابت ڳالهايو سيشن کي نفسيات ۾ ڊگري رکندڙ شاگردن شاگردياڻين کي ذهني طور مرض ۾ مبتلا مريضن جي بهتر مستقبل لاءِ رايا ڏنا . آخر ۾ پنهنجي اختتامي تقرير ۾، اروڙ يونيورسٽي جي وائيس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر زاهد حسين ذهني صحت تي هن اهم ۽ بصيرت واري سيمينار جي انعقاد جي تعريف ڪئي ۽ يونيورسٽي کي اهڙيون سرگرميون جاري رکڻ جي حوصلا افزائي ڪئي جن جو شاگردن تي مثبت اثر پوي

بقايا 22

جون موڪلون رد، ضلعي هيڊ ڪوارٽر ۽ تعلقہ هيڊ ڪوارٽرز ۾ ايمرجنسي ڪنٽرول رومز قائم، ڪنٽرول روم ۾ مقرر لاڳاپيل کاتن جا آفيسر 24 ڪلاڪ ڊيوٽيون ڪندا. بنا اجازت ڪو بہ آفيسر هيڊ ڪوارٽر نہ ڇڏيندو ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو اقبال حسين جنڊراڻ فوڪل پرسن مقرر اهڙا فيصلا ڊپٽي ڪمشنر فياض حسين راهوجو ڊي سي آفيس خيرپور ميرس جي سچل سرمست هال ۾ اعليٰ سطحي اجلاس جي صدارت ڪندي ڪيو. ڊي سي خيرپور ميرس چيو ته پي ڊي ايم اي، چيف سيڪريٽري ۽ گهرو کاتي طرفان جاري ڪيل هدايتن تي عمل درآمد ڪرڻو آهي، سول ڊفينس، ۽ اسسٽنٽ ڪمشنرز سان گڏجي ميونسپل، پوليس، لوڪل گورنمنٽ، 1122، صحت، آبپاشي، تعليم، سيپڪو لائيو اسٽاڪ، فوڊ، هاءِ وي، پبلڪ هيلٿ، پرووينشل هاءِ وي، ڊرئيج ڊويزن، بيورو آف سپلاءِ، پ پ ايڇ آءِ، لائيو اسٽاڪ، آرٽي اي، انفارميشن سميت ٻيا کاتا ڪم ڪرڻ جا پابند هوندا. ڊپٽي ڪمشنر خيرپور ميرس طرفان اجلاس ۾ ڊرئيج ڊويزن ۽ بيورو آف سپلاءِ سميت ٻين کاتن جي آفيسرن جي غير حاضري تي کين شوڪاز نوٽس جاري ڪرڻ جو حڪم ڏنو ويو فياض حسين راهوجو چيو ته سمورن کاتن جي هيڊ ڪوارٽرز مان ايمرجنسي واري هدايتون جاري ٿي چڪيون آهي جنهن تي عملدرآمد ڪرڻ لازمي آهي ڪو بہ آفيسر ڊي سي آفيس ۾ اطلاع بنا هيڊ ڪوارٽر نہ ڇڏيندو نہ ته سندن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي ويندي. هن ڊي ايڇ او کي هدايت ڪئي ته امڪاني صورتحال کي منهن ڏيڻ لاءِ ايمبولينس، ڊاڪٽرن دوائون جي دستيابي کي يقيني بڻائيندا، ڊرئيج، پبلڪ هيلٿ، پرووينشل هاءِ وي، آبپاشي کاتا ڊمپر لوڊر ڪرين، جنريٽر ۽ ٻي مشنري کي فعال رکي ايس او پي تحت اسٽاف کي مقرر ڪندا، ميونسپل ڪاميٽي ۽ لوڪل گورنمنٽ اسسٽنٽ ڪمشنرز سان گڏجي بنيادي سهولتن جي فراهمي، تعلقہ سطح تي فائربريگيڊ جي موجودگي، وقت سر صفائي سٿرائي، ايمرجنسي ڪئمپس ۾ سهولتن جي فراهمي، ڪميونٽي ۾ آگاهي ڦهلائڻ، فوتگين جي صورت ۾ قبرستان ۾ بندوبست ڪرڻ لاءِ اپائن تي سختي ۽ ذميواري سان عمل درآمد لازمي هوندو تعليم کاتي جا آفيسر سمورن اسڪولن، ڪاليجن ۾ ڪنهن بہ هنگامي صورتحال لاءِ تيار هجڻ اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ ڪئمپس قائم ڪري سگهون ٿا، ۽ انهن جي ٽرانسپورٽ پڻ استعمال ڪئي ويندي، ڊي سي خيرپور ڊي ايف او کي هدايت ڪئي تہ وقت سر فوري رليف لاءِ ميڪنزم ٺهيل هجي، سيپڪو جي انجينئر کي هدايت ڪندي فياض حسين راهوجو چيو ته بجلي جي فراهمي لاڳيتو رکڻ لاءِ اپائن تي عملدرآمد ڪيو وڃي. لائيو اسٽاڪ، زراعت ۽ سوشل ويلفيئر کاتا ايمرجنسي ۾ پنهنجي وارڪو ڪردار ادا ڪندي نظر اچن. هن اسسٽنٽ ڪمشنرز کي هدايت ڪئي ته فاطميد فائونڊيشن جي سهڪار سان سمورن تعلقن ۾ رت جي ضرورت لاءِ ڪئمپس لڳايا وڃن، فيڪٽري مل ڪارخانن جي مالڪن ۽ ذميوارن کي ايمرجنسي واري صورتحال ۾ احتياطي تدبيرن بابت آگاهي ۽ بندوبست ڪرڻ لاءِ اطلاع اڄ کان ئي شروع ڪئي وڃي. ڊپٽي ڪمشنر خيرپور ميرس فياض حسين راهوجو اجلاس ۾ شريڪ سمورن آفيسرن کي هدايت ڪئي ته هر ماڻهو هر قومي معاملي ۾ پنهنجي ذميواريون نڀائيندو ۽ آگاهي پڻ ڏيندو ته امڪاني طور پيدا ٿيندڙ صورتحال ۾ عوام، ڳوٺن ۽ ٻهراڙين ۾ ماڻهن کي ڪهڙي اپائن تي عمل درآمد ڪرڻو آهي. ڊي سي خيرپور چيو ته انفارميشن کاتو ڪوڙي رپورٽس، سماجي رابطن واري گروپن ۾ مزاح طور خبرون شيئر ڪرڻ تي ضابطي لاءِ فوري ايڪشن ڪندو اجلاس ۾ سمورن کاتن جي آفيسرن طرفان ايمرجنسي ۾ امڪاني صورتحال وقت ڪم ڪرڻ بابت ڪارڪردگي بريفنگ ڏني. اجلاس ۾ اسسٽنٽ ڪمشنرز ڊي ايس پي فراز ميتلو، چيئرمين ميونسپل ڪاميٽي ڊاڪٽر يار محمد قليوٽي انجمن تاجران، سول ڊفينس، ميونسپل، پوليس، لوڪل گورنمنٽ، 1122، صحت، آبپاشي، تعليم، سيپڪو لائيو اسٽاڪ، فوڊ، هاءِ وي سميت 65 سرڪاري کاتن جي آفيسرن شرڪت ڪئي.

بقايا 23

منير خزانچي شبير سيال، آڊيٽر اياز لطيف دايو ۽ پريس ترجمان مير حسن مري هڪ گڏيل بيان ذريعي سنڌي ادبي سنگت شاخ ميرپور ماٿيلو جي ڪائونسلر ۽ سنڌ جي بيحد خوبصورت شاعر پريم پتافي جي جيجل امڙ جي ابدي وڇوڙي تي گهري ڏک جو اظهار ڪيو آهي، سنگت جي مرڪزي اڳواڻن چيو ته جيجل ماءُ ٻڙ جي گهاٽي وڻ وانگر ٿيندي آهي، انهيءَ جي وڇوڙي سان سڄي ڪائنات ڪومائجي ويندي آهي، سنگت جي مرڪزي اڳواڻن چيو ته ڏک جي انهن المناڪ لمحن ۾ اسان پنهنجي سنگت جي قافلي جي ساٿي پريم پتافي ۽ سڀني پونئيرن سان ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهيون.

بقايا 24

جي اجلاس ۾ صوبائي وزير محنت ۽ وزير اعليٰ سنڌ کي ملازمن جي اهم مطالبن جي حوالي سان خط روانو ڪري ڇڏيا ويا ملازمن جي صحيح سان گڏ وزير محنت کي يادداشت نامو روانو ڪرڻ جي تياري ڪئي وئي آهي ان سلسلي ۾ ايسوسيئيشن ورڪرز ويلفيئر بورڊ سنڌ جي صدر محمد اسد صديقي ۽ جنرل سيڪريٽري ڪريم منظور احمد ملازمن سان گڏجي مطالبا تيار ڪري ورتا آهن جن ۾ ملازمن جي ڪنوينس الائونس ۾ اضافو،ميڊيڪل الائونس جي فراهمي،ويلفيئر الائونس جي منظوري،يوٽيليٽي الائونس جي منظوري،هائوس پرچيزلون ۾ 36 کان 72 مهينن تائين اضافو بنا وياج جي ملازمن جي پهرين درجي کان ميٽرڪ تائين پڙهندڙ ٻارن لاءِ اسڪالرشپ ملازمن جي رهائش لاءِ پلاٽن جي الاٽمنٽ، گريجوئيٽ ڪميوٽيشن کي 2 پيرا ڏيڻ،بنيادي پگهار جي بنياد تي ڪيش ايوارڊ ڏيڻ،ريٽائرمنٽ جي عمر ۾ 60 کان 64 سال تائين واڌ ڪرڻ،حج ڪوٽا 2 کان وڌائي 6 ڪرڻ ان حوالي سان ايسوسيئيشن جي نائب صدر حنا حامد ۽ انفارميشن سيڪريٽري روبينا طارق ٻڌايو ته ملازمن جي حقن لاءِ هر حد تائين ڪوشش ڪئي ويندي ۽ جيئن ورڪرز ويلفيئر فنڊ اسلام آباد ۽ ٻين ادارن ۾ سڀ مراعتون ملن ٿيون ساڳي طرح ۽ ان کان بهتر پنهنجي بورڊ جي ٻي ۽ وزير محنت چيئرمين ورڪرز ويلفيئر بورڊ سنڌ کان ملازمن جي حق ۾ پاس ڪرائڻ لاءِ ڪوشش ڪئي ويندي هنن صوبائي وزير جي ساراهہ ڪندي چيو ته سندس جي دلچسپي سبب گذريل ڊي بي ۾ ملازمن کي ٽائم اسڪيل ڏنو ويو هنن اميد ظاهر ڪئي ته رهجي ويل ملازمن کي به جلد ٽائم اسڪيل ڏيڻ سميت سندن ٻيا بنيادي مسئلا ترجيحي بنيادن تي حل ڪري ملازمن ۾ پکڙيل بيچيني ختم ڪئي ويندي

بقايا 25

ڪمشنر آفيس خيرپور ميرس ۾ ايمرجنسي ريسپونس ڪنٽرول روم قائم ڪيو ويو آهي جنهن جو فوڪل پرسن ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر اقبال حسين جنڊراڻ هوندو جنهن جو ٽيليفون نمبر 0243920203 آهي. ان ڏس ۾ ڊپٽي ڪمشنر فياض حسين راهوجو طرفان آفيس آرڊر جاري ڪيو ويو آهي ايمرجنسي ريسپونس ڪنٽرول روم 24 ڪلاڪ ڪم ڪندو رهندو ڪنٽرول روم ۾ ڊي سي آفيس خيرپور ميرس جي محمد اسلم راهوجو فيض الله سومرو، يار محمد پيهو اقبال احمد شر محمد علي ميمڻ، محمد رضا بردي، ذوالفقار علي عباسي ۽ مختيار احمد پٽي کي مقرر ڪيو ويو آهي ڪنٽرول روم ۾ ڊي سي آفيس جو سپرنٽينڊنٽ نگراني ڪندو

بقايا 26

اڳوڻي سيڪريٽري مجيد نواز مغل جي ماسي لاڙڪاڻي ۾ وفات ڪري ويو ، سندس جنازي نماز وڏي انگ ۾ معزز شهرين سياسي سماجي اڳواڻن صحافين ۽ واپارين شرڪت ڪئي-ٻئي طرف سنڌي ادبي سنگت سنڌ جي مرڪزي آڊيٽر اياز لطيف دايو شاخ سکر جي سيڪريٽري سرتاج حيدر شر سچل پٽي دلبر پٽو مالڪ ڪوسي سردار پيرزادي صحافين عمر سومري فقير مشتاق مگريي شعيب ملڪ نجم الدين قاضي ضياء الرحمان ۽ ٻين ڏک جو اظهار ڪيو آهي-

بقايا 27

خاطر جاڳرتا مهم جي سلسلي جي ڪڙي طور سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن جي سهڪار سان هلندڙ پاٿ هاءِ اسڪول ڳوٺ صديق جت ۾ هڪ سيمينار جو اهتمام ڪيو ويو ان موقعي تي پنهنجي خيالن جو اظهار ڪندي ايڊيشنل ڊائريڪٽر سوشل ويلفيئر عبدالغفار ڪوسي چيو ته نشو نسلن ۽ خاندانن کي اڏوهي جيان کائي ختم ڪري ڇڏي ٿو هن چيو ته نشو واپرائيندڙ شخص پنهنجو پاڻ، پنهنجا خاندان توڙي سڄي ڪميونٽي ۽ سماج جي بدنامي ۽ تباهي جو سبب بڻجن ٿا هن چيو ته نشو جسماڻي، نفسياتي، معاشي ۽ سماجي ۽ اخلاقي طور هاڃيڪار نتيجن جو سبب بڻجي ٿو هن چيو ته نشي واپرائڻ سبب ڪينسر سميت ٻيون ٿين ٿيون ڪيترين ئي جسماڻي بيمارين ٿين ٿيون جنهن سبب نشي جي عادي فردن سان گڏ سندن خاندان به شديد مشڪلاتن ۽ تڪليفن کي منهن ڏين ٿا ۽ ڀوڳين ٿا هن چيو ته نشي واپرائڻ سبب اسان جي سماج ۾ نفسياتي بيماريون وڌي پيون، ذهني صحت جا مسئلا تيزي سان وڌي پيا جڏهن نفسياتي مسئلا وڌي وڃن ٿا ته ماڻهو زندگي کان مڪمل طور ڪٽجي وڃن ٿا يا وري ذهني صحت جي خرابي سبب تمام غلط قدم کڻن ٿا هن چيو ته نشي جي عادي فردن جا خاندان هڪ طرف غربت جي ڏٻڻ ۾ ڪري پون ٿا ته ٻي طرف سماجي ڌارا کان ڪٽجي وڃن ٿا سماج جا ٻيا ماڻهو ساڻن رشتا ناتا رکڻ ۽ ڏيتي ليتي ڪرڻ کان لنوائين ٿا، اهڙي حالت ۾ اهي فرد ۽ خاندان سماجي طور تي مڪمل طرح ڪٽجي سماجي تنهائي (Social Exclusion)جو شڪار ٿي وڃن ٿا هن چيو ته سماجي طور تنها ٿيڻ جو عمل غربت ۽ پسماندگي جي تمام ڀيانڪ شڪل آهي عبدالغفار ڪوسي چيو ته نشو فردن کي اخلاقي پستي جي هڪ اهڙي ڪيفيت ۾ آڻي ڇڏي ٿو جتي هو صحيح ۽ غلط جي وچ ۾ ڪو به فرق نٿا محسوس ڪن، اخلاقي برباديءَ جي عالم ۾ ماڻهو ننڍا وڏا ڏوهه ڪن ٿا، رشتن جو تقدس پائمال ڪن ٿا ۽ پنهنجي خاندان توڙي سماج لاءِ مشڪلاتن جو سبب بڻجن ٿا نوجوانن کي مخاطب ٿيندي عبدالغفار ڪوسي چيو ته ايندڙ دور توهان جو آهي تنهنڪري توهان کي وک وک تي جاچي قدم کڻڻ گهرجي. هاڃيڪار عادتن کان پرهيز ڪرڻ گهرجي. تعليم سان دل لڳائڻ گهرجي ۽ محنت ۽ جستجو کي جاري رکڻ جي تڏهن ئي توهان اعلا منزل تي پهچي پنهنجي خاندان ۽ قوم لاءِ فخر جو باعث بڻجي سگهو ٿا استادن کي مخاطب ٿيندي ايڊيشنل ڊائريڪٽر چيو ته والدين کان پوءِ ٻارن ۽ نوجوانن کي استاد ئي ويجها هوندا آهن. تنهنڪري درسي تعليم سان گڏوگڏ ٻارن جي شخصيت جي تعمير تي پڻ ڌيان ڏيڻ گهرجي هن چيو ته تعليم سان گڏ تربيت جو به اهم ڪردار آهي تنهنڪري استادن جي ذميواري آهي ته اهي ٻارن کي نشي سميت ٻين برين عادتن کان پري رهڻ لا نہ رڳو تاڪيد ڪن پر مٿن ڪڙي نظر پڻ رکن ان موقعي تي ڳالهائيندي اسسٽنٽ ڊائريڪٽر سوشل ويلفيئر دين محمد ڏيرو چيو ته نشي جو موذي مرض تيزي سان وڌي پيو ، اچو ته گڏجي ان جون پاڙون پٽيون، پاڻ کي ۽ پنهنجن پيارن کي ان کان بچايون ان سلسلي ۾ جاڳرتا مهم هلائڻ سوشل ويلفيئر کاتي سميت سڀني ساڃاهہ وندن جي گڏيل ذميواري آهي جاڳرتا سيمينار کي پاٿ ڊولپمينٽ نيٽ ورڪ جي صدر اظهر عباسي، پاٿ هاءِ اسڪول صديق جت جي پرنسپل محمد علي بليدي ، محمد خان ۽ ٻين پڻ خطاب ڪيو جاڳرتا سيمينار ۾ شاگردن ۽ استادن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي

بقايا 28

اٿارٽي (ڊي ڊي ايم اي) جي اهم گڏجاڻي ٿي گذري. ان موقعي تي ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو بشرٰ منصور چيو ته امڪاني برسات کان اڳ سموري تياري مڪمل ڪئي وڃي ۽ سمورا ادارا گڏجي ڪم ڪن ته جيئن عوام جي جان ۽ مال جي حفاظت کي يقيني بڻائي سگهجي. اي ڊي سي بشرٰ منصور ميونسپل اختيارين کي هدايت ڏيندي چيو ته امڪاني ٻوڏ ۽ برساتي پاڻي جي نيڪال جي مسئلن کي منهن ڏيڻ لاءِ ڊسپوزل اسٽيشن کي مڪمل فنڪشنل بڻائي اسٽينڊ باءِ جنريٽرز جي موجودگي کي يقيني بڻايو وڃي. هن چيو ته هنگامي صورتحال ۾ رابطي کي مستحڪم بڻائڻ لاءِ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر ايمرجنسي ڪنٽرول روم ڊي سي آفيس ۾ قائم ڪيو ويو آهي جنهن جي فوڪل پرسن اي ڊي سي-ٽو کي مقرر ڪيو ويو آهي. ايمرجنسي ڪنٽرول روم 24 ڪلاڪ فنڪشنل رهندو جنهن ۾ سمورن کاتن جا عملدار شفٽ وائيز ڊيوٽيون سرانجام ڏيندا ته جيئن ڪوآرڊينيشن کي وڌيڪ مضبوط ڪري سگهجي، ان سلسلي ۾ امڪاني برسات ۽ ٻوڏ دوران رضاڪارڻ طور تي ڪم ڪندڙن جي لسٽ پڻ ڊي سي آفيس ۾ قائم ڪنٽرول روم کي فراهم ڪئي وڃي ته جيئن انهن کي فرسٽ ايڊ بابت ٽريننگ ڪرائي سگهجي. اي ڊي سي ٽو چيو ته شهر جي هيٺاهين وارن علائقن لاءِ خاص ڪانٽيجنسي پلان جوڙيو وڃي ته جيئن شهرين کي ايندڙ امڪاني برساتن دوران ڪنهن پريشاني کي منهن ڏيڻو نہ پوي، اڳوات ڊرينيج جي سسٽم کي بهتر بڻايو وڃي، گندي پاڻي جي نالن ۽ کوهن جي صفائي ڪرائي وڃي. ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو ميونسپل ڪارپوريشن جي آفيسرن کي هدايت ڪئي ته وڌندڙ گرمي جي پيش نظر گذريل سال جيان سائيڪ ٿنڊن تي هيٽ اسٽروڪ ڪيمپس به لڳايا وڃن. هن چيو ته سمورن کاتن جا عملدار ڪنهن هنگامي صورتحال کي منهن ڏيڻ لاءِ هر وقت تيار رهن. ان موقعي تي ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ياسر گبول ٻڌايو ته هر حوالي سان تياري مڪمل آهي، اسپتالن ۾ الرٽ جاري ڪري ڇڏيو آهي، ڊاڪٽرس سميت سموري پيراميڊڪ اسٽاف کي پابند بڻائڻ جي حوالي سان آگاهي ڏني وئي آهي، اسپتالن اندر ايمبولنسز ۽ دوائن جي موجودگي کي پڻ يقيني بڻايو ويندو اجلاس ۾ روينيو، پوليس، رينجرز، ميونسپل، صحت سميت ٻين سمورن لاڳاپيل کاتن جي عملدارن پڻ شرڪت ڪئي.

بقايا 29

اهلڪارن ليڊي ڪانسٽيبلن جا مسئلا ٻڌا ۽ احڪامات جاري ڪيا، ايس ايس پي آفيس ۾ هڪ اردلي روم (او آر) قائم ڪيو ويو آهي ته جيئن پوليس اهلڪارن جي التوا ۾ پيل شوڪاز نوٽيسن ۽ ٻين مسئلن کي حل ڪري سگهجي. اردلي روم دوران سپاهين ۽ ليڊي ڪانسٽيبلن ٽرانسفر پوسٽنگ ۽ ٻين مسئلن بابت درخواستون پڻ ڏنيون، جنهن تي ايس ايس پي خيرپور فوري طور تي لاڳاپيل عملي کي هدايتون جاري ڪيون ته ملازمن جي ڀلائي کي يقيني بڻايو وڃي ۽ جائز مسئلا فوري طور تي حل ڪيا وڃن. ڪو به پوليس آفيسر يا اهلڪار جيڪو سٺو ڪم ڪندو ان کي انعام ڏنو ويندو ۽ جيڪي پنهنجي فرضن ۾ غفلت ڪندا انهن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي ويندي

بقايا 30

علام حضور بخش چانڊيو مدني کان ڳوٺ 21اڻ پرسان ڪيس هٿيارن جي ڏو تي روڪي ڪائنس سي ڊي موٽر سائيڪل ، موبائل فون ۽ 10 هزار روپيہ ڦر ڪري ويا ٻئي پاسي خانزاده محلہ سڪرنڊ مان سڪرنڊ پريس ڪلب جي نائب صدر سينيئر صحافي عدنان احمد خانزاده جي سندس گهر ٻاهران بيٺل سي ڊي موٽر سائيڪل پڻ نامعلوم چور ڪاهي ويا ياد رهي ته ٽي ڏينهن اڳ پڻ محمد رفيق رند کان ٽي ٽٽ پڻ هٿياربند موٽر سائيڪل ، موبائل فون ۽ ٽي لک روپيہ ڦر ڪري ويا هئا تنهين واقعن تي شهر ۾ خوف و هراس ڇانيل آهي

بقايا 31

اجلاس جي گڏجاڻي ٿي گذري. ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر سکر تمام گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ ايريا انچارج خلاف ڪارروائي جو حڪم ڏيندي چيو ته جيڪي ايريا انچارج ڪم نہ ٿا ڪن انهن کي فوري طور تي نوڪري تان هٽايو وڃي جڏهن ته گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ يوسيز تي فوڪس وڌايو وڃي، ايندڙ گڏجاڻي تائين ڪارڪردگي بهتر ڪرڻ تي پڻ زور ڏنو ڊپٽي ڪمشنر ڊاڪٽر ايم بي راجا ڌاريجو چيو ته فيڪ رپورٽنگ ۽ اصل ڊيٽا کي اپڊيٽ ڪرڻ سبب پوليو ٽيمن جي ڪارڪردگي متاثر ٿي رهي آهي ان ڪري سموري ڊيٽا کي فوري طور تي اپڊيٽ ڪيو وڃي. هن چيو ته پنوعاقل ۽ صالح پٽ ۾ زيرو ڊوز ڪوريج ڇو گهٽ رهي آهي، ڪوريج کي وڌايو وڃي نہ ته صورت ۾ لاڳاپيل عملدارن خلاف ڪارروائي عمل ۾ آندي ويندي. ڊپٽي ڪمشنر سکر چيو ته پوليو جي ٽيمن سان ليڊيز پوليس کي گهرن اندر موڪليو وڃي ته جيئن سمورن ٻارن کي پوليو جا ڦڙا پياري سگهجن. ان موقعي تي ڊاڪٽر فريد لاڙڪ اجلاس کي بريفنگ ڏيندي ٻڌايو ته ايندڙ پوليو مهم 26 مئي کان پهرين جون 2025 تائين جاري رهندي. ايندڙ پوليو مهم لاءِ مقرر ڪيل ٽارگيٽ کي پورو ڪرڻ لاءِ 280 ايريا انچارج سميت 1298 ٽيمون ڊيوٽي سرانجام ڏينديون. هن ٻڌايو ته گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ 7 يوسيز تي فوڪس آهي بهتر ڪارڪردگي لاءِ پلان جوڙيو آهي. ايندڙ مهم لاءِ فيميل ٽيم 100 سيڪڙو ڊيوٽي سرانجام ڏيڻ لاءِ پڻ موجود رهندي.

بقايا 32

احتجاج ڪيو احتجاج ڪندڙن جي اڳواڻي اسڪول جي ايف اي زبير احمد شيخ، گسٽا صدر استاد سيف الرحمان سومرو، گسٽا اڳواڻ منير احمد پنهور، گسٽا اڳواڻ استاد زبير احمد جوڻيجو استاد عبدالله کهڙو سيد اعجاز علي شاھ ۽ ٻين ڪئي. سندن چوڻ هو ته ٽي اي او پرائمري عبدالقيوم جاموٽ اسڪول جي ٽائيم کان اڳ اچي شاگردن کان اسيمبلي ڪرائي، استادن جو حاضري رجسٽر کڻي 30 استادن کي غيرحاضر ڪري ڇڏيو. اهڙي ڪارروائي سوشل ميڊيا تي پنهنجي آءِ ڊي تان فيس بڪ تي رکي استادن جي تذليل ڪئي آهي. هنن جو وڌيڪ چوڻ هو ته ٽي اي او هائير سيڪنڊري بجاءِ عبدالقيوم جاموٽ ٽي اي او پرائمري غيرقانوني اهڙي ڪارروائي ڪري استادن ۾ بيچيني پکيڙي رهيو آهي. جڏهن ته ملڪ هن وقت ڏکين حالتن مان گذري رهيو آهي. هنن الزام هڻندي چيو ته ٽي اي او عبدالقيوم استادن کان پيسو وٺڻ لاءِ اهڙي ڪارروائي ڪري نااهلي جو مظاهرو ڪيو آهي. اسڪول جو ٽائيم 8 بجي هجڻ باوجود ٽائيم کان اڳ اچي اهڙو عمل ڪرڻ بدنيتي ۾ شامل ٿئي ٿو تنهنڪري اهڙي آفيسر جو هجڻ نامناسب آهي. تنهنڪري سيڪريٽري ايجوڪيشن کان مطالبو ڪجي ٿو ته اهڙي ڪرپٽ نااهل آفيسر کي هٽايو وڃي، ٻئي صورت ۾ سڀاڻي کان اسڪول جي تالابندي ڪئي ويندي.

بقايا 33

دم ڏنو پورهيتن جا مڙهہ گهر پهچڻ تي وارثن ۾ روڄ راڙو رپورٽ موجب وڳڻ ۾ گودا فيل ٿيڻ نتيجي ۾ 2 ڄڻا فوت پورهيت ارشاد تنيو ۽ لعل محمد چانڊيو علاج دوران اسپتال ۾ دم ڏنو پورهيتن جا مڙهہ گهر پهچڻ تي وارثن ۾ روڄ راڙو خبر موجب وڳڻ شهر جي پراڻي بازار جو رهواسي هوٽل هلائيندڙ 5 ٻارڙن جو پيءُ ارشاد علي تنيو گودن پڻ تڪليف وگهي علاج دوران اسپتال ۾ دم ڏنو جڏهن ته سڄي ڏٿوپاڙي واسي پورهيت لعل محمد چانڊيو کي پڻ گودن ۽ ڇاتي جي تڪليف سبب وارثن پاران لاڙڪاڻي جي خانگي اسپتال ۾ داخل ڪرايو ويو جتي هو هلندڙ علاج ۾ فوت ٿي ويو اهڙي طرح هڪ ئي وقت ٻن پورهيتن جا مڙهہ سندن گهر پهتا ته وارثن ۾ روڄ راڙو مچي ويو ۽ شهر اندر ماحول سوڳوار بڻجي ويو هوڏانهن آخري رسمن بعد ٻنهي پورهيتن جا مڙهہ مقامي قبرستان ۾ مٽي ماءُ حوالي ڪيا ويا وارثن موجب پورهيت لعل محمد چانڊيو ڇهن ٻارن جو پيءُ ۽ هو جيڪو ڪيترن عرصي کان گودن ۽ ڇاتي جي تڪليف ۾ مبتلا هو جنهن کي علاج واسطي مقامي اسپتال بعد خانگي اسپتال ريفر ڪيو ويو جتي دم ڏنو جڏهن ته فوتي پورهيت ارشاد تنيو شهر ۾ هوٽل هلائي ٻچن جو پيٽ گذر ڪندو هو.

بقايا 34

هال مکلي ۾ منعقد ٿيو اجلاس ۾ موجوده صورتحال سميت برسات ۽ ٻيون قدرتي آفتن کي منهن ڏيڻ بابت ضلعي سطح تي رليف ۽ ريسڪيو جو جائزو ورتو ويو ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر سمورن لاڳاپيل کاتن جي عملدارن کي هدايت ڪئي ته هو موجوده صورتحال کي نظر ۾ رکندي 24 ڪلاڪ الرٽ رهن ۽ هيڊ ڪوارٽر ۾ پنهنجي موجودگي کي يقيني بڻائين هن چيو ته سڀني آفيسن ۾ ڪنٽرول روم قائم ڪيا وڃن ۽ ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال دوران آفيسون 24 ڪلاڪ کليل رکن. هن چيو ته سموري گهربل مشينري ۽ ٻيا گهربل انتظام اڳوات مڪمل ڪيا وڃن ته جيئن ڪنهن به امڪاني ايمرجنسي ۾ فوري ۽ اثرائتي ڪارروائي کي يقيني بڻائي سگهجي. هن چيو ته سمورا آفيسر پاڻ ۾ هڪ ٻئي سان ۽ ڪنٽرول ضلعي انتظاميا سان پڻ ويجهي رابطي ۾ رهن ڊپٽي ڪمشنر صحت کاتي جي آفيسرن کي هدايت ڪئي ته ضلعي جي سڀني صحت مرڪزن ۾ ڊاڪٽرن، پيرا ميڊيڪل اسٽاف، ايمبولينس سروس ۽ گهربل دوائن جي موجودگي سميت سمورن انتظامن کي يقيني بڻايو وڃي. هن چيو ته سڀئي کاتا پنهنجا هنگامي پلان جلد جمع ڪرائين ته جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي بروقت منهن ڏئي سگهجي. هن حيسڪو آفيسرن کي هدايت ڪئي ته بجلي جي غير اعلانيہ لوڊشيڊنگ کان پاسو ڪيو وڃي ته جيئن ماڻهن کي خاص طور تي پيئڻ جي پاڻي جي فراهمي کي يقيني بڻائي سگهجي. ڊپٽي ڪمشنر منور عباس سومرو سوشل ويلفيئر کاتي سميت اين جي اوز جي نمائندن کي هدايت ڪئي ته اهي تربيت يافتہ رضاڪارن کي هر وقت تيار رکن ته جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي منهن ڏيڻ ۾ مددگار ثابت ٿي سگهن. اجلاس ۾ ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ون غلام دستگير شيخ، ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو فراز احمد عباسي، اسسٽنٽ ڪمشنرن، صحت، تعليم، سوشل ويلفيئر آبپاشي، پبلڪ هيلٿ انجنيئرنگ، بلڊنگز، هاءِ وين، حيسڪو لائيو اسٽاڪ، لوڪل گورنمينٽ، پي پي ايڇ آءِ، مرف، اين آر ايس پي ۽ مختلف اين جي اوز جي نمائندن سميت لاڳاپيل کاتن جي آفيسرن شرڪت ڪئي.

بقايا 35

لڳي وئي، ٻہ ڪروڙ جي ماليت جون رکيل بوٽ، چپلون ۽ ٻيو سامان سڙي رک ٿي ويو. ان سلسلي ۾ دڪان مالڪ ارشد ڪوراڻي ٻڌايو ته گمبٽ ۾ بن خالد پلازه ۾ بوٽن جي هول سيل جو دڪان آهي. صبح جو سوير بوٽن جي دڪان کي بجلي جي شارٽ سرڪٽ مان باهه لڳي جنهن ڪري تقريبن 2 ڪروڙ جي ماليت جو سامان سڙي رک ٿي ويو آهي. دڪان ۾ ڪجهه به ناهي بچيو دڪان مالڪ وفاق حڪومت، سنڌ حڪومت کان مطالبو ڪيو ته بجلي جي شارٽ سرڪٽ سبب ڪروڙين روپين جو نقصان ٿيو آهي ازالو ڪري پريشان ٿيڻ کان بچايو وڃي. دڪان مالڪ جو وڌيڪ چوڻ هو ته هڪ ڪلاڪ کان پوءِ فائربريگيڊ عملي پهچي باهه تي ڪنٽرول ڪيو ۽ باهه سبب نجي بينڪ به وهنوار بہ بند رهيو ۽ بينڪ جو به لکين روپين جو نقصان پڻ ٿيو آهي.

بقايا 36

سبب وفات ڪري ويو جنهن تي ڳوٺ جي سماج سڌارڪ مورڙو ميربحر ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو آهي ته موت برحق آهي جنهن کان بلڪل بہ انڪار ناهي پر جڏهن رياستي ادارن جي نا اهلي ۽ حڪومت سستي سبب ڪا جان ضايع ٿئي ٿي ته ان کي عالمي قانون موجب قتل قرار ڏنو ويو آهي اسين سمجهون ٿا ته هي ۽ موت به قتل آهي ڇاڪاڻ جو ان کان اڳ به اسان جي ڳوٺ جا ست 7 ماڻهو بيماري سبب فوت ٿي چڪا آهن جنهن جو پڻ ڪو داد نہ ٿيو نہ ئي صحت کاتي پاران هن ڳوٺ لاءِ ڪو پلان جوڙيو ويو مورڙو ميربحر وڌيڪ ٻڌايو تہ اسين ان بيماري جو سبب ڳوٺ ۾ ڪيترن ئي سالن کان بيٺل گندي پاڻي جو تلاءُ ۽ سم واري پاڻي ۽ مان جنم وٺندڙ بيمارين جو تسلسل سمجهون ٿا ڪئي ڀيرا انتظاميہ توڙي صحت کاتي جو پڻ ڌيان ڇڪايو آهي پر ڪو به ٻڌڻ لاءِ تيار ناهي نتيجي ۾ اڄ انهن ماءُ جي جهولي خالي ٿي وئي هن اهو به ٻڌايو ته چونڊيل نمائنده جيڪي اليڪشن جي زماني ۾ ڳوٺ ايندا آهن انهن جو پڻ ڇهہ گندو پاڻي ڏٺل آهي پر ووٽ وٺي وري لڌا ئي ناهن اسان لاش ڍوئڻ ۾ پورا آهيون هيستائين 8 لاش کڻي چڪا آهيون اڳتي الاءِ ڇا ٿيندو

بقايا 37

ضلع بدين جي امير سيد علي مردان شاھ گيلاني جنرل سيڪريٽري عبدالڪريم بليدي ۽ ٻين اڳواڻن چيو ته ڀارت پاڪستان جي خلاف اڳرائي ڪري مسلمانن جي جذبات کي للڪاريو آهي پاڪستان جو عوام ڀارت جي خلاف جنگ ۾ پاڪ فوج سان گڏ آهي ۽ ڀارت جي خلاف فوج سان شانہ بشانہ گڏجي وڙهندو هن چيو ته مودي مسلمانن جو سڀ کان وڏو دشمن آهي امت مسلمہ سندس مڪارين ۽ چالبازين کي سمجهي ۽ ڀارت جي خلاف ها فوج جو ساٿ ڏين هنن شهيدن جي وارثن سان تعزيت ڪئي ۽ چيو ته شهيدن جو درجو بلند آهن ڀارت کان سمورين اڳرائين جو حساب ورتو ويندو هن موقعي تي ڀارتي جارحيت جي خلاف سخت نعري بازي ڪئي وئي.

بقايا 38

ڪيون ٿا اڳواڻ رپورٽ موجب ڀارتي جارحيت خلاف سڄي پاڪستان سميت رانيپور ۾ بہ پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي ڪندي پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن سٽي رانيپور جي عهديدارن محمد عيسيٰ وسان سيد اصغر علي شاھ ، ايڊوڪيٽ افتخار علي شاهاڻي وحيد شاهاڻي محمد ايوب شاهاڻي گلبهار شيخ جن ڪيو هنن وڌيڪ چيو ته ڀارتي جارحيت بعد هاڻ پوري دنيا ۾ مڪروہ چهرو اچي ويو آهي پاڪستان سدائين ڀارتي سازشن کي ناڪام بڻائيندو رهيو آهي هاڻ به انشاءالله ڀارت ناڪام ٿيندو ، هنن وڌيڪ چيو ته پاڪ فوج جي اڳواڻ ڀارتي فوج جا ڏند کٽا ڪري ڇڏيا آهن ڀارتي جا ڪجهه جهاز پاڪستان ايندا پنهنجي مرضي سان آهن پر ويندا اسان جي مرضي سان آهن ايندڙ خواهہ ڪير بہ هجي صحي سلامت ناهي ويندو ، هنن وڌيڪ چيو ته پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن مرڪزي چيئرمين سڪندر علي ابڙو جي اڳواڻي ۾ تاريخي ڪم ڪري پيا ، پاڪ فوج مٿان جان بہ قربان آهي ، رب پاڪ نہ ڪري جيڪڏهن پاڪستان مٿان ڪو ڏکيو وقت آيو تہ هي جانيون بار بار قربان ڪرڻ لاءِ تيار آهيون ، تيار رهنداسين ملڪ دشمنن کي پڄائينداسين اچو تہ پاڪ فوج سان ساٿ ڏيون ، جڏهن تہ پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن رانيپور مڪمل ٽيم پاران ڀارتي جارحيت خلاف سخت لفظن ۾ مذمت پڻ ڪئي ،

ڪرمپور ۾ پاڪستان زنده آباد پاڪ فوج زنده آباد ريلي، سوين ماڻهن جي شرڪت

جماعت اهلسنت طرفان مولوي صدرالدين حسيني ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي

پارت اسان جي شرافت کي ڪمزوري نه سمجهي جواب ڏيڻ ڄاڻون ٿا: اڳواڻن جو خطاب

ضرورت پئي ته اسان به پاڪستان لاءِ حاضر آهيون"؛ ريلي ۾ پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد" جا نعرا

ڪرمپور (رپورٽر) پاڪستان زنده آباد پاڪ فوج زنده آباد جي عنوان هيٺ جامع مسجد نور مصطفيٰ کان پريس ڪلب تائين ريلي ڪڍي وئي، ڪرمپور جماعت اهلسنت طرفان مولوي صدرالدين حسيني /ڏسو صفحو 3 بقايا 07

ڪرمپور: اهلسنت پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي رهيا آهن

پنوعاقل ۾ قتل ٿيل اعجاز لغاري جا قاتل گرفتار نه ٿيا، وارثن جو احتجاجي مظاهرو

غوث بخش، سهراب محراب ۽ ڪامران جتوئي ۽ هڪ نامعلوم ماڻهون عيد جي اعجاز کي قتل ڪيو: مظاهرين

پائيجي ٿاڻي ايف آءِ آر داخل ڪئي آهي، پوليس صرف ٻن ماڻهن کي فارملٽي طور گرفتار ڪيا آهن

پنوعاقل (رپورٽ) گذريل عيدالفطر جي ڏينهن قومي شاهراهه تي گولين هڻي توجوان اعجاز لغاري کي قتل ڪندڙ تالي واري /ڏسو صفحو 3 بقايا 09

ٺٽي ضلعي جي سرڪاري ملازمن کي هيڊ ڪوارٽر ۾ موجود رهڻ جي هدايت

ٺٽي (رپورٽر: سجاد علي سومرو) ملڪ جي موجوده صورتحال کي نظر ۾ رکندي ڊپٽي /ڏسو صفحو 3 بقايا 08

پاڪستان ۾ ڀارتي ميزائيل حملا ڀارت جي بدترين دهشتگردي آهي: علامه راشد محمود سومرو

اهو ڀارت جو بزدلاڻو عمل آهي، وطن جو دفاع قومي ذميواري ۽ اهو ايماني حق به آهي: جي يو آءِ اڳواڻ

اسان جي بهادر فوج هر محاذ تي دشمن جي اک ۾ اکيون وجهي بيٺل آهي، پوري عوام جو هر وقت ساٿن ساٿ آهي

جي يو آءِ جي سربراهه مولانا فضل الرحمان جي اپيل تي يوم دفاع وطن جي سلسلي ۾ خطاب

سکر (بيورو رپورٽ) جي يو آءِ پاران يوم دفاع وطن ملهايو ويو، ڀارتي ميزائيل حملا /ڏسو صفحو 3 بقايا 10

مليرزون ون جو تنظيم دورو، تنظيم کي وڌيڪ فعال بڻائڻ لاءِ هدايتون جاري

گڏاپ (رپورٽر) – جماعت اصلاح المسلمين /ڏسو صفحو 3 بقايا 11

سنڌو درياهه جي پاڻي تي پنجاب جو قبضو آهي: نواز خان زنئور

سنڌ سوڪهڙي جو شڪار ٿي وئي آهي جو ڪارا ٿي ويا آهن: جسقم چيئرمين

درياهه جي جدوجهد ۾ سنڌي قوم پاڻ ملهايو، سنڌن سوڀ جدوجهد جي ڪري ٿي

ميرپورٻورو (رپورٽر) جيئي سنڌ قومي پارٽي جي چيئرمين نواز خان زنئور چيو آهي ته سنڌو درياهه جي پاڻي تي پنجاب جو /ڏسو صفحو 3 بقايا 13

خانپورمهر ۾ شيعا علماءِ ڪائونسل تعلقه خانڳڙهه پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي لاءِ ريلي

مرڪزي امام بارگاهه کان پريس ڪلب تائين پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج پائنده باد جي عنوان سان ريلي ڪڍي نعرا هنيا ويا

پاڪستاني قوم اهڙن گدڙ ڀپڪين کان نه ڊڄندي اسان کي پنهنجي بهادر سپاهين ۽ سالارن تي فخر آهي: اڳواڻ

ڀارت جون تازيون بزدلاڻا حرڪتون خطي جي امن لاءِ انتهائي خطرناڪ آهن، قوم پاڪ فوج سان گڏ آهي

خانپورمهر (رپورٽر) خانپورمهر ۾ شيعا علماءِ ڪائونسل تعلقه خانڳڙهه پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي لاءِ ريلي ڪڍي وئي، خبر موجب شيعا علماءِ ڪائونسل تعلقه خانڳڙهه جي اڳواڻن ۽ ڪارڪنن پاران معشوق /ڏسو صفحو 3 بقايا 16

خانپورمهر: شيعا علما ڪائونسل پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

ڳڙهي تيغو ۾ رهواسين کي صحت جون سهولتون ڏيڻ لاءِ ميڊيڪل ڪيمپ قائم

ڊاڙيلن خلاف هلندڙ آپريشن جي ڪري جيڪي ڀرپاسي جا ڳوٺ ۽ اتان جو عوام متاثر ٿيو انهن لاءِ ڪيمپ لڳائي وئي

علائقي ۾ ڪا ميڊيڪل جي سهولت نه هجڻ سبب ڪيمپ تي عورتن، مردن ۽ ٻارن جو مفت علاج ڪري ڪين دوائن ڏنيون ويون

ڪچي جي غريب ڳوٺاڻن کي مختلف ٽيسٽون وغيره ڪري انهن کي ان بيماريءَ جو علاج پڻ ڏنو ويو: ڊي سي، اي سي، ڊي ايڇ او

شڪارپور (ڊ ر) ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور، اسسٽنٽ ڪمشنر خانپور ۽ ڊي ايڇ او هيلٿ جي اڳواڻي ۾ ڳڙهي تيغو ۾ هڪ طبي ميڊيڪل ڪئمپ لڳائي وئي، تفصيل موجب اڄ ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور /ڏسو صفحو 3 بقايا 20

اروڙ يونيورسٽي ۾ بريڪنگ دي سائلنس انڊرسٽينڊنگ مينٽل هيلٿ عنوان سان بحث

خيرپور (ڊ ر) اروڙ يونيورسٽي سکر هوپ فار آل /ڏسو صفحو 3 بقايا 21

طرفان ڊپٽي ڪمشنر آفيس خيرپور ميرس ۾ ايمرجنسي ريسپونس ڪنٽرول روم قائم

خيرپور (ڊ ر) ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ اٿارٽي خيرپور ميرس طرفان ڊپٽي /ڏسو صفحو 3 بقايا 25

شڪارپور: ميڊيڪل ڪيمپ ۾ ڊي سي، اي سي ۽ ٻيا عملدار دورو ڪندي

ڊي سي ٺٽو جي صدارت هيٺ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ اٿارٽي جو اجلاس، الرٽ رهڻ جو حڪم

سڀني آفيسن ۾ ڪنٽرول روم قائم ڪيا وڃن ۽ ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال دوران آفيسون 24 ڪلاڪ کليل رکن

سمورا آفيسر پاڻ ۾ هڪ ٻئي سان ۽ گڏو گڏ ضلعي انتظاميا سان پڻ ويجهي رابطي ۾ رهن: منور عباس سومرو

سموري گهربل مشينري ۽ ٻيا گهربل انتظام اڳواٽ مڪمل ڪيا وڃن: اجلاس دوران عملدارن کي هدايتون جاري

ٺٽو (رپورٽر) ڊپٽي ڪمشنر منور عباس سومرو جي صدارت هيٺ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ اٿارٽي جو اجلاس دربار /ڏسو صفحو 3 بقايا 34

وڳڻ ۾ ڳڙدا فيل ٿيڻ نتيجي ۾ 2 پورهيتن دم ڌڻي حوالي ڪري ڇڏيو

هوٽل هلائيندڙ 5 ٻارڙن جو پيءُ ارشاد علي تنيو ڳڙدن جي تڪليف وگهي علاج دوران اسپتال ۾ دم ڏنو

پورهيت لعل محمد چانڊيو کي پڻ ڳڙدن ۾ خرابي جي تڪليف سبب لاڙڪاڻي جي خانگي اسپتال ۾ دم ڌڻي حوالي ڪيو

وڳڻ (رپورٽر) وڳڻ ۾ ڳڙدا فيل ٿيڻ نتيجي ۾ 2 ڄڻا فوت پورهيت ارشاد تنيو ۽ لعل محمد چانڊيو علاج دوران اسپتال ۾ /ڏسو صفحو 3 بقايا 33

وڳڻ: ڳڙدا فيل ٿيڻ سبب فوت ٿيل پورهيت جي حياتي جي تصوير

گمبٽ اسٽيشن روڊ تي شارٽ سرڪٽ سبب دڪان کي باهه وڪوڙي وئي

خالد پلازه ۾ بوٽن چپلن جي دڪان کي باهه، سڄي رک ڪري ڇڏيو، 2 ڪروڙ رپين جو نقصان

بجلي جي شارٽ سرڪٽ سبب ڪروڙين رپين جو نقصان ٿيو، اڳاڙ ڪري پريشاني کان بچايو: ارشاد ڪرڙائي

گمبٽ (رپورٽر) گمبٽ اسٽيشن روڊ تي بن خالد پلازه ۾ بوٽن، چپلن جي دڪان کي بجلي جي شارٽ سرڪٽ مان اچانڪ باهه /ڏسو صفحو 3 بقايا 35

بدين ۾ جماعت اسلامي جي سڏ تي پاڪ فوج جي حمايت ۾ يوم عزم ريلي

ضلع بدين جي امير سيد علي مردان شاهه گيلاني جنرل سيڪريٽري عبدالڪريم ٻليدي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي

ڀارت پاڪستان جي خلاف اڳرائي ڪري مسلمانن جي جذباتن کي للڪاريو آهي: سيد علي مردان شاهه ۽ ٻيا

پاڪستان جو عوام ڀارت جي خلاف جنگ ۾ پاڪ فوج سان گڏ آهي، قوم ڀارت جي چالبازين کي سمجهي

بدين (ڊ ر) جماعت اسلامي جي طرفان امير جماعت اسلامي حافظ نعيم الرحمن جي سڏ تي پاڪ فوج جي حمايت ۾ يوم عزم ريلي ڪڍي وئي جيڪا شهر جو گشت ڪندي پريس ڪلب پهتي جتي اڳواڻن /ڏسو صفحو 3 بقايا 37

بھارت کے بزدلانہ حملے کے خلاف ملک گیر
یوم عزم ریلی
جماعت اسلامی بدین
بدين: جماعت اسلامي پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

راٽيپور: شهرين پاران چوري موٽرسائيڪل واپس نه ٿيڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

راٽيپور ۾ چوري ٿيل موٽرسائيڪل واپس نه ٿي، متاثرن جو احتجاج، دانهون

گهر ٻاهران بيٺل هنڊا سي ڊي 70 بيٺل موٽر سائيڪل چاٻي چور چاهينگ ڪاهي فرار ٿي ويا

چوري ٿيل موٽرسائيڪل بازياب ڪرائي توهان کي جلد ڏينداسين، پر اٺ ڏينهن گذري ويا

راٽي پور (رپورٽ: ميان اعجاز) راٽيپور ويجهو ڳوٺ ملهيراڻي سولنگي جي رهواسين ، ذاڪر مزمل عباس سولنگي / ڏسو صفحو 3 بقايا 03

شهدادپور جي رهواسڻ جو گهرواري سان گڏ ڌيءُ جي مڙس ۽ بااثرن جي زيادتين خلاف احتجاج

منهنجي نياڻيءَ سان ظلم ۽ زيادتيءَ جا ڏيران داستان لکيا پيا وڃن، پوليس جرائمدارن آڏو بي وس آهي: لياقت لغاري

نياڻي جو رشتو ڪجهه وقت اڳ اظهر مري سان ٿيو، جيڪو غلط صحبت ۾ اچي نشي جي لعنت ۾ مبتلا ٿي ويو

شهدادپور (رپورٽر) توجوان عورتن جي مائٽ سان گڏ مڙس ۽ علائقي جي بااثر جي زيادتين خلاف احتجاج داتهون تحفظ جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 04

شهدادپور: عورت مڙس جي زيادتين خلاف احتجاج ڪري رهي آهي

ٽڪرائو ويجهو صحافي امداد حسين منگي جو ڀائيٽيو رياض حسين فوت

ڪاري ناري پل وٽ موٽرسائيڪل سلپ ٿيڻ سبب رياض حسين منگي فوت ٿي ويو

آخري رسمن ۾ شهرين سياسي سماجي اڳواڻن شهرين ۽ صحافين وڏي انگ ۾ شرڪت

ٽڪرائو (رپورٽر) ٽڪرائو ويجهو روڊ حادثي ۾ صحافي امداد حسين منگي جو توجوان ڀائيٽيو رياض حسين منگي فوت گهر ۾ /ڏسو صفحو 3 بقايا 12

جيڪب آباد ۾ پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي طور ڌار ڌار ريليون

جماعت اسلامي پاران مرڪزي امير حافظ نعيم الرحمن جي سڏ تي ريلي ڪڍي وئي

پاڪستان مٿان بلاجواز حملا سندس انتهاپسنداڻو چهرو ظاهر ڪن ٿا: اڳواڻن جو خطاب

جيڪب آباد (رپورٽر) جيڪب آباد ۾ پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي طور ڀارتي جارحيت خلاف ڌار ڌار ريليون ڪڍيون /ڏسو صفحو 3 بقايا 14

ميهڙ ۾ ڪريانا جي دڪان کي باهه، ڪروڙين رپين جو نقصان

رات جو بيٽري فل چارج ٿيڻ ڪانپوءِ مزمل ڪريانا اسٽور کي باهه لڳي وئي

ميهڙ (رپورٽر) ميهڙ شهر ۾ ڪريانا جي اسٽور کي باهه وڪوڙي وئي ڪروڙين رپين جو نقصان بنگلي ۾ ڏار پهچي ويا خبر /ڏسو صفحو 3 بقايا 15

گهوٽڪي ضلعي ۾ پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ بعد سرڪاري ملازمن جون موڪلون رد، اپاءَ وٺڻ جي هدايت

ڊي سي ڊاڪٽر سيد محمد علي جي صدارت هيٺ ڀارتي جارحيت بعد اهم گڏجاڻي ڪوٺائي وئي: ڊي سي

حفاظتي انتظام اختيار ڪريو، جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي فوري طور تي منهن ڏئي سگهجي

سمورن ڊاڪٽرن توڙي پيرا ميڊيڪ عملي کي الرٽ رکي، ايمبوليسنز ۽ ضروري دوائن جي دستيابي کي يقيني بڻايو وڃي

گهوٽڪي (رپورٽ: رشيد ڪليري) ملڪ جي موجوده صورتحال جي پيش نظر ضلعي گهوٽڪي جي ملازمن جون موڪلون رد، حفاظتي اپاءَ اختيار ڪرڻ لاءِ سمورا انتظام مڪمل ڪرڻ جو فيصلو ڊاڪٽرن، /ڏسو صفحو 3 بقايا 18

گهوٽڪي: ڊي سي سيد محمد علي جي صدارت هيٺ اجلاس جي صدارت ڪندي

ضلعي انتظاميه خيرپور ميرس طرفان سرڪاري ضلعي آفيسرن جون موڪلون رد

ضلعي ۽ تعلقه هيڊ ڪوارٽرز ۾ ايمرجنسي ڪنٽرول رومز قائم، اي ڊي سي ٽو فوڪل پرسن مقرر

ڪنٽرول روم ۾ مقرر لاڳاپيل کاتن جا آفيسر 24 ڪلاڪ ڊيوٽيون ڪندا: ڊي سي نياز حسين راهو

خيرپور (ڊ ر) ضلعي انتظاميه خيرپور ميرس طرفان ايمرجنسي واري صورتحال کي منهن ڏيڻ لاءِ سرڪاري ضلعي آفيسرن /ڏسو صفحو 3 بقايا 22

پريم پٿائي جي جيجل امڙ جي وڇوڙي تي ساس سکر پاران گهري ڏک جو اظهار

جيجل ٻڙ جي گهاٽي ڇانو ٿيندي آهي، سندس وڇوڙي سان سڄي ڪائنات ڪرمائجي ويندي: شاعر/اديب

ڏک جي انهن المناڪ لمحن ۾ اسان ساٿي پريم پٿائي ۽ سوني پرڏيئين سان ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهيون

سکر (بيوروپورٽ) سنڌي ادبي سنگت سنڌ جي سيڪريٽري جنرل نور ميرل،خالده چاڪراڻي،جوائنٽ سيڪريٽرين احساس /ڏسو صفحو 3 بقايا 23

روهڙي ۾ ورڪرز ويلفيئر بورڊ سنڌ جي گورننگ باڊي جي اجلاس، مطالبا منظور ڪرڻ جي گهر

اجلاس ۾ صوبائي وزير محنت ۽ وزيراعليٰ سنڌ کي ملازمن جي اهم مطالبن جي حوالي سان خط روانو ڪيو ويو

صوبائي وزير جي دلچسپي سبب گذريل جي بي ۾ ملازمن کي ٽائم اسڪيل ڏنو ويو: ملازم اڳواڻ

روهڙي (رپورٽر) ڪيترن ئي عرصي کان پنهنجي جائز حقن کان محروم ملازمن ورڪرز ويلفيئر بورڊ سنڌ جي گورننگ باڊي /ڏسو صفحو 3 بقايا 24

ٺٽو: ڊي سي منور عباس سومرو جي صدارت هيٺ ٿيل اجلاس جو ڏيک

گمبٽ ۾ ٽي او 30 استادن کي غيرحاضر ڄاڻائي ڇڏيو، متاثرن جي ريلي، احتجاج

ٽي اي او پرائمري ڪانٽيم کان اڳ اچي اسيمبلي ڪرائي 30 استادن کي غيرحاضر ڪري ڇڏيو

اهڙي ڪاروائي سوشل ميڊيا تي تي رکي استادن جي تذليل پڻ ڪئي وئي، اها بدنيتي آهي

گمبٽ (رپورٽ: عامر علي سهتو) مراد هاءِ اسڪول گمبٽ جي استادن اسڪول کان ريلي ڪڍي پريس ڪلب گمبٽ آڏو سخت /ڏسو صفحو 3 بقايا 32

سڪرنڊ ۾ پورهيت ڪينسر وگهي حياتي جي بازي هارائي ويو

ڳوٺ دليل ڪوٽ ۾ 39 ورهين جو پورهيت محمد هاشم ملاح ڪينسر وگهي لاڏاڻو ڪري ويو

حڪومت جي نااهلي سبب اڳ ڳوٺ جا 7 ماڻهوان بيماري سبب فوت ٿيا، هي قتل آهي: متاثر وارث

سڪرنڊ (رپورٽر) سنڌ جي تاريخي ڳوٺ دليل ڪوٽ ۾ 39 ورهين جو پورهيت محمد هاشم ملاح ڪينسر جهڙي موذي مرض /ڏسو صفحو 3 بقايا 36

پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن سٽي راٽيپور جي عهديدارن پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ تقريب

ڀارتي جارحيت بعد هاڻ پوري دنيا ۾ مڪروهه چهرو اچي ويو آهي: محمد عيسيٰ وساڻ سيد اصغر علي شاهه ۽ ٻيا

پاڪستان سدائين ڀارتي سازشن کي ناڪام بڻائيندو رهيو آهي هاڻ به ڀارت ناڪام ٿيندو

ڀارتي جا ڪجهه جهاز پاڪستان ايندا پنهنجي مرضي سان آهن پر ويندا اسان جي مرضي سان آهن

راٽيپور (رپورٽرميان اعجاز)راٽيپور پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن سٽي راٽيپور جي عهديدارن پاران پاڪ فوج جي حمايت لاءِ تقريب , قومي ملڪيت , ٻين جائين تي ڀارتي حملن جي سخت لفظن ۾ مذمت /ڏسو صفحو 3 بقايا 38

ٿاڻو بولا خان ۾ ڀارتي جارحيت جي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ تعلقي اختيارين پاران ريلي

ٽائون ڪميٽي چيئرمين هريش ڪمار ڏناڻي ۽ اي سي عبدالقادر اقبالاڻي جي اڳواڻي ۾ شاندار ريلي ڪڍي وئي

پاڪستان جي فوج بزدل ڀارت خلاف منهن ٽوڙ جواب ڏئي پيئي، سڄي ملڪ جي عوام ساٿس گڏ آهي: عملدار

ڀارت هميشه پاڪستان ۽ پاڪ فوج خلاف پروپيگنڊا ڪري پنهنجي دهشتگرد چهري کي پوري دنيا آڏو وائکو ڪيو آهي

ٿاڻو بولا خان (رپورٽر) ٿاڻو بولا خان ۾ ڀارتي جارحيت جي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ پاڪستان زنده باد جي عنوان سان ٽائون ڪميٽي ٿاڻو بولاخان جي چيئرمين هريش ڪمار ڏناڻي ۽ اسسٽنٽ ڪمشنر /ڏسو صفحو 3 بقايا 01

ٿاڻو بولا خان: ڀارتي جارحيت جي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ شهرين ريلي ڪڍي رهيا آهن

عوامي تحريڪ دادو ضلعي جي 30 کان وڌيڪ اڳواڻن پاران ڪيواي ٽي ۾ شموليت جو اعلان

آئون ڏيڍ ارب ڀارتين کان پڇان ٿو ته اوهان پاڪستان تي حملو ڪرڻ لاءِ اوهان مودي جهڙي فاشسٽ کي اجازت ڪيئن ڏني

اسان ڪو فتح ڪيل علائقو ناهيون جو سدائين اوهان جا غلام بڻجي جيئون، هاڻ تابعداري جون زنجيرون ٽوڙي ڇڏيون آهن

سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ سبب سنڌ بنجر ٿيڻ سان گڏ ڏڪار جو شڪار ٿي ويندي، ڪينال توڙي پيون رٿائون قبول ناهن: اياز لطيف

حيدرآباد (بيورو رپورٽ) عوامي تحريڪ دادو ضلعي جي اڳواڻن اصغر رند، ارباب جانوري 30 ساٿين سميت ۽ ميرپورخاص جي سينئر سياسي اڳواڻ غلام /ڏسو صفحو 3 بقايا 02

حيدرآباد: ڪيواي ٽي سربراهه اياز لطيف پليجو شموليت ڪندڙ کي اجرڪ اوڍائيندي

ڪنڊيارو ۾ جي يو آءِ جو ورڪرز تربيتي ڪنوينشن منعقد

مفتي حمدالله بروهي جي صدارت ۾ ٿيل ڪنوينشن ۾ پاڪستان اندر ڀارتي حملن جي مذمت

جي يو آءِ ملڪ جي دشمن خلاف هر محاذ تي دفاعي ادارن سان گڏ آهي: اڳواڻن جو خطاب

ڪنڊيارو ڪنڊيارو ۾ جي يو آءِ جو ورڪرز تربيتي ڪنوينشن، ڪنوينشن ۾ پاڪستان اندر ڀارتي حملن جي مذمت ڪئي /ڏسو صفحو 3 بقايا 05

سيٺارجا ۾ ڀارتي جارحيت خلاف ۽ پاڪ فوج سان يڪجهتي جي اظهار طور ريلي

ٽائون ڪاميٽي چيئرمين جي سهڪار سان جامع مسجد کان فضل حسين چوڪ تائين شاندار ريلي ڪڍي وئي

ريلي ۾ ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪندي پاڪ فوج سان مڪمل يڪجهتي جو اظهار ڪيو ويو

سيٺارجا (رپورٽ: سيد زبير علي شاهه بخاري) سيٺارجا ۾ هندستان پاران پاڪستان خلاف جارحيت خلاف ۽ پاڪ فوج سان /ڏسو صفحو 3 بقايا 06

ٽري ميرواهه ۾ اي ڊي شرجي مک قاتلن جي گرفتاري لاءِ جي ڊبليو سي جي سڏ تي احتجاجي ريلي

خلاف جي ڊبليو سي جي مرڪزي صدر شوڪت نوناري جي سڏ تي ريلي ڪڍي وئي، هزارين ماڻهن جي شرڪت

شهيد صحافي اي ڊي شرجي مک قاتلن کي بچائڻ وارا به گهڻا آهن پر قانون جي گرفت کان بچي نه سگهندو: شوڪت نوناري

ظالم ڪيترو به طاقتور هجي ان کي رب پاڪ کان سزا ملندي: ناهيد اختر، شاڪر شر،شائسته بلو، شمائلا منگي ۽ ٻيا

راٽيپور (رپورٽ: ميان اعجاز) سنڌ جي صحافت تي هڪ ڀيوان ٻه مهينا اڳ سينيئر /ڏسو صفحو 3 بقايا 17

راٽيپور: اي ڊي شرجي قاتلن جي گرفتاري لاءِ احتجاج ڪيو پيو وڃي

جماعت اسلامي جي سڏ تي سنڌ جي مختلف شهرن ۾ احتجاجي مظاهرا، يوم عزم ريليون

ڪراچي، حيدرآباد، ٽنڊو الهيار، ميرپورخاص، سکر، لاڙڪاڻو، جيڪب آباد ۽ ٻين شهرن ۾ ريليون ڪڍيون ويون

اسرائيلي ساخت ڊرون سان پاڪستان تي حملن مان واضح ٿي ويو ته آمريڪا اسرائيل ۽ ڀارت جو گٺ جوڙ آهي: حافظ نصرالله چنا

اهو گٺ جوڙ مسلم دشمني تي ٻڌل آهي، قوم ڪڏهن به اهي حملا برداشت نه ڪندي: طاهر مجيد، منعم ۽ ٻيا

ڪراچي (رپورٽر) ڀارت جي بزدلاڻي حملي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ امير جماعت اسلامي حافظ نعيم الرحمان طرفان جمعة المبارڪ تي ملڪ گير اعلانيل يوم عزم جي سلسلي ۾ ڪراچي ڪان /ڏسو صفحو 3 بقايا 19

ڪراچي: جماعت اسلامي پاران مختلف شهرين ۾ ڀارت جي بزدلاڻي حملي خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

بدين نوجوان نسل کي منشيات کان بچائڻ خاطر جاڳرتا مهم

پاٽ هاءِ اسڪول ڳوٺ صديق جت ۾ هڪ سيمينار منعقد ڪيو ويو

نشو نسلن ۽ خاندانن کي اڌوهي جيان کائي ختم ڪري ڇڏي ٿو: عبدالغفار ڪوسي

بدين (ڊ ر) سوشل ويلفيئر ڪاتي بدين ۽ پاٽ ڊولپمينٽ نيٽ ورڪ جي گڏيل تعاون سان نوجوان نسل کي منشيات کان بچائڻ /ڏسو صفحو 3 بقايا 27

سکر ۾ صحافي اديب مجيد نواز مغل جي ماسي لاڏاڻو ڪري وئي، تعزيتي سلسلو جاري

سکر (بيوروپورٽ) سينيئر صحافي اديب ۽ سنڌي ادبي سنگت شاخ سکر جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 26

سکر ۾ اي ڊي سي ٽو جي صدارت هيٺ امڪاني برسات، ٻوڏ کان بچاءَ لاءِ تيارين جو جائزو

امڪاني برسات کان اڳ سموري تياري مڪمل ڪئي وڃي ۽ سمورا ادارا گڏجي ڪم ڪن: اي ڊي سي ٽو بشريٰ منصور

وڌندڙ گرمي جي پيش نظر گذريل سال جيان ساڳين هنڌن تي هيٽ اسٽروڪ ڪيمپس به لڳايا وڃن

هر حوالي سان تياري مڪمل آهي، اسپتالن اندر الرٽ جاري ڪري ڇڏيو آهي: ڊي ايڇ او ياسر گبول پاران آگاهي

سکر (بيوروپورٽ) ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو سکر بشريٰ منصور جي صدارت هيٺ امڪاني برسات، سيلاب ۽ قدرتي آفتن کان بچاءَ لاءِ اڳواٽ تيارين جو جائزو وٺڻ جي سلسلي ۾ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مينيجمينٽ /ڏسوصفحو 3 بقايا 28

خيرپور ۾ ايس ايس پي پاران پوليس آفيسرن، اهلڪارن ليڊي ڪانسٽيبلن جا مسئلا حل ڪرڻ جو حڪم جاري

خيرپور (ڊ ر) ايس ايس پي خيرپور حسن سردار نيازي پنهنجي آفيس ۾ پوليس آفيسرن، /ڏسو صفحو 3 بقايا 29

سڪرنڊ ويجهو رهواسي کان موٽر سائيڪل، موبائل فون ۽ روڪ رقم ڦر، چور به سرگرم

استاد غلام حضور بخش جانڊير کان هٿياربند سي ڊي موٽر سائيڪل، موبائل فون ۽ 10 هزار ڦر ڪيا ويا

صحافي عدنان احمد خانزاده جي سندس گهر ٻاهران بيٺل پڪ چور ڪاهي فرار

سڪرنڊ (رپورٽر) نامعلوم هٿياربند سڪرنڊ کان چار ڪلو ميٽر پري قومي شاهراهه تي جامعت المدينه سڪرنڊ جي استاد /ڏسو صفحو 3 بقايا 30

ڊي سي سکر جي صدارت ۾ ضلعي پوليو جي خاتمي واري ڪاميٽي جي اجلاس

ڊي سي تمام گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ ايريا انچارج خلاف ڪارروائي جو حڪم ڏئي ڇڏيو

فيڪ رپورٽنگ ۽ اصل ڊيٽا کي اپڊيٽ نه ڪرڻ سبب پوليو ٽيمن جي ڪارڪردگي متاثر ٿئي پئي: ايم بي راجا ڌاريجو

پوليو جي ٽيمن سان ليڊيز پوليس کي گهرن اندر موڪليو جيئن سمورن ٻارن کي پوليو جا ڦڙا پيئاري سگهجن

سکر (بيورو رپورٽ) ڊپٽي ڪمشنر سکر ڊاڪٽر ايم بي راجا ڌاريجو جي صدارت ۾ ضلعي پوليو جي خاتمي واري ڪاميٽي جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 31

سکر: ڊپٽي ڪمشنر ڊاڪٽر ايم بي راجا ڌاريجو جي صدارت هيٺ ٿيل اجلاس جو ڏيک